

"Rabitə işi"ndə
hökm oxundu:
hakim 78 il
cəza kəsdi

yazısı səh.3-də

Qurucusu: Rauf Arifoğlu Gündəlik qəzet 28 iyul 2017-ci il Cümə № 157 (6771) Qiyməti 60 qəpik

Gündəm

Lerikdə ferma partladı, Yevlaxda xəstəxana yandı

Deputata məxsus olduğu deyilən obyektəki partlayışda ölənlər və yaralananlar var; FHN xəstəxanadakı yanğınla bağlı məlumat yaydı

yazısı səh.5-də

Mahmud Hacıyev:

"Əvvəl ailədə mübahisədə insanlar dillərinə güc verirdi, indi balta-bıçağa"

yazısı səh.3-də

Qarabağ məsələsində "ermənicə danışan" həmsədr ölkələr

yazısı səh.11-də

ABŞ-Rusiya konfliktində Azərbaycan tərəfini necə seçməli - şərh

yazısı səh.10-də

Ermənistan ordusunda "dedovşina"

yazısı səh.12-də

"Azəravtoyol"a korrupsiya ittihamları

yazısı səh.6-də

Şamaxılı kəndlilər:

"Taxıl əkirik, qazandığımızı da banklara veririk"

yazısı səh.13-də

MTN generallarının qapalı məhkəməsindən yeni xəbərlər

yazısı səh.5-də

Kəlbəcərdə qətlə yetirilən Həsən Həsənovun ailəsinə mənzil verilib

yazısı səh.6-də

Həkimlər ağır xəstəni polis bölməsinin qabağına atdılar - Bakıda şok olay

yazısı səh.14-də

Qarabağa görə 120 minlik ordu, Şoyqunun mesajı

RUSİYANIN HƏRB NAZİRİNDƏN İRƏVANA ŞİFRƏLİ HƏDƏ

Bakıdan Qərbə yönəlik neft kəmərinin bir hissəsini nəzarətə götürən Rusiya Ermənistanı dəhliz axtarışında iken İrəvan da NATO-ya qucaq açmağa başlayıb; Moskva Gürcüstanda alyansla üzə-üzə gələ bilər - Azərbaycan üçün də mühüm gelişmə...

musavat.com
Toğrul İsmayil

yazısı səh.8-də

Abbas Abbasov gizli toplantılara başladı

Sabiq vitse-primyer regiondakı adamları vasitəsilə yenidən "diaspor liderinə" çevrilmək niyyətindədir; müxalifət Kremlin Azərbaycana qarşı planına nə dedi? yazısı səh.9-də

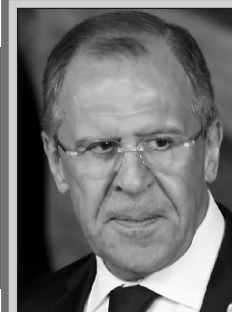
Lapşin
İsrail
türməsinə
seçdi

yazısı səh.7-də

PA-nın sabiq
şöbə müdiri:
"Bir də
mənə zəng
etməyin"

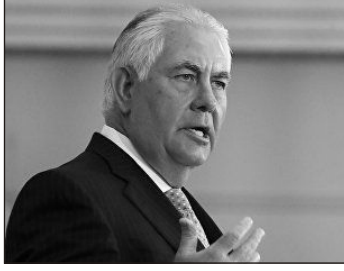
Fatma Abdullazadə
yazısı səh.6-də

Moskva-Baki
münasibətlərində
"Lavrov duyünü"

yazısı səh.7-də

Tillerson istefa verəcəyi barədə xəbərləri təkzib edib

ABŞ dövlət katibi Reks Tillerson vəzifəsindən getməyəcəyini bəyan edib.

APA-nın "RIA Novosti" agentliyinə istinadən verdiyi xəbərə görə, bu barədə dövlət katibi Qəterin XİN rəhbəri ilə görüşündən əvvəl deyib.

"Mənim Dövlət Departamentindən getmək niyyətim yoxdur. Hələ ki prezident mənə etimad göstərir, vəzifəmdə qalacam", deyər Tillerson qeyd edib.

O, prezident D.Trampa yaxşı münasibətdə olduğunu da vurğulayıb.

Qeyd edək ki, iki gün əvvəl bir sıra ABŞ KİV-lərində R.Tillersonun ilin sonunadək istefa verəcəyi barədə məlumat yayılıb. Məlumat əsasən, ABŞ xarici siyasət idarəsinin rəhbəri ilə Ağ Ev arasında ciddi fikir ayrılığı mövcuddur.

FED-in qərarından sonra dollar "üzüaşağı" gedir

ABŞ-ın Federal Ehtiyat Sisteminin (Federal Reserve System, FED) uçot dərəcəsinin sabit saxlanması barədə qəbul etdiyi qərardan sonra dolların indeksi 2016-cı ilin iyun ayından etibarən minimum həddə enib.

"APA-Economics" xəbər verir ki, dünən ticarət sessiyasında dolların ABŞ-ın altı əsas ticarət tərəfdaşının valyutasından ibarət sərbəst nisbətən məzənnəsi 0,04% azalaraq 93,36 bəndədək zəifləyib. Sessiya ərzində dollar hətta 93,15 bəndədək geriləyib ki, bu da 2016-cı ilin iyun ayının 24-dən etibarən ən aşağı göstəricidir.

Avronun dollara qarşı məzənnəsi 1,1747 dollardək bahalaşmış. Ötən sessiyanın sonunda 1 avro 1,1735 dollara ticarət olunub.

ABŞ valyutasının Yaponiya yeninə nisbətən məzənnəsi isə 111,06 yen səviyyəsinə qədər geriləyib. Halbuki ötən sessiyada 1 dollar 111,17 yen olub.

Xatırladaq ki, ötən gün baş çatan ikigünlük iclasın ardından FED bəyan edib ki, uçot dərəcəsi 1-1,25% səviyyəsində saxlanılıb. Tənzimləyicinin yaydığı press-relizdə qeyd olunub ki, balansdakı aktivlərin azaldılması prosesinə "nisbətən tez" başlanacaq.

FED əlavə edib ki, ABŞ-ın əmək bazarı möhkəmlənməkdədir, iqtisadi aktivlik isə mülayim artım nümayiş etdirir. İllik inflyasiya hələ də mərkəzi bankın hədəf göstəricisi olan 2%-dən aşağı olaraq qalır

Rusiya BMT-yə yeni səfir təyin edib

Rusiyanın BMT-də yeni daimi nümayəndəsi təyin olunub. APA-nın Moskva müxbirinin məlumatına görə, prezident Vladimir Putin xarici işlər nazirinin müavini Vasili Nebenzyanın Rusiyanın BMT-dəki daimi nümayəndəsi vəzifəsinə təyin olunması haqqında sərəncam imzalayıb.

Prezidentin digər sərəncamı ilə V. Nebenzya Rusiya XİN başçısının müavini vəzifəsindən azad olunub.

Qeyd edək ki, Rusiyanın BMT-dəki daimi nümayəndəsi Vitali Çurkinin qəfil ölümündən sonra bu vəzifə boş qalmışdı. V. Çurkin bu ilin fevralında Nyu-Yorkda vəfat edib. O, bu vəzifəni 2006-cı ilin aprelindən tuturdu.

"Qaya Mətbuat Yayımı" MMC!

- **İstənilən qəzet və jurnallar həm də sərffəli qiymətə:**
 - Əgər siz qəzet və jurnalların rahatlıqla evinizə və ya ofisinizə çatdırılmasını;
 - Mətbuatı aldıqdan sonra abunə haqqını ödəmək və bu ödənişin formasını sərbəst seçmək hüququndan istifadə etmək;
 - Tirajımızda lazım gəldikdə dəyişikliklər etmək;
Ən başlıcası ayda 26 dəfə nəşr olunan
"Yeni Müsavat" - 0.60 AZN
və bundan əlavə 2500 adda yerli və xarici nəşrlər.
 - Abunə yazılmaq üçün uzağa getmək lazım deyil.
Telefonla zəng etməyiniz kifayətdir:
Bakı şəh. 564-63-45; 598-35-22
 - Respublikanın digər böyük şəhərlərinə də abunə qəbul olunur.

"Space" də əlbəyaxa dava - iki xanım işdən qovuldu

İyulun 26-da "Space TV" də xəbərlər xidmətinin aparıcısı ilə rejissor arasında əlbəyaxa dava olub.

Musavat.com xəbər verir ki, xəbərlər xidmətinin xanım aparıcısı Günəl Mövsümova ilə rejissor Aynur arasında efir zamanı problem yaşanmış. Efir qurtarıldıqdan sonra isə tərəflər arasında dava əlbəyaxa, saçıyıldı səviyyəsinə qalxıb.

Televiziyanın əməkdaşlarının və mühafizəçilərin köməkliliyi ilə sakitləşdirilən xanım aparıcısı ilə rejissor daha sonra kanalın rəhbəri Vaqif Mustafayevin otağına çağırılıb. Hər iki işçi kanal daxilində etik qaydaları pozduqları üçün işdən qovulub.

Məsələ ilə bağlı KİV təmsilçiləri telekanalın xəbərlər xidmətinin baş redaktoru Afət Telmanqızı ilə əlaqə saxlayıblar. Baş verən olayla bağlı ətraflı danışmaq istəməyən xanım aparıcı məlumatı təsdiq edib.

"Qafqazinfo"nun əldə etdiyi məlumata görə, hadisə iki həftə bundan əvvəl baş verib. Xəbər

aparıcısı ilə rejissorun tez-tez mübahisəsi olub və bu anlaşılmalıq dava ilə nəticələnib.

"Space TV"-nin rəsmisi Kamil Şahverdiyev isə "Qafqazinfo"ya açıqlamasında hər iki xanımın işdən çıxarıldığını təsdiqləyib.

6 tələbəni öldürən sürücünün məhkəməsində qalmaqal

İyulun 27-də Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsində Bakı-Sumqayıt yolunda ölümə nəticələnən yol-nəqliyyat hadisəsi törətməkdə təqsirləndirilən Namiq Hüseynovun cinayət işi üzrə məhkəmə prosesi davam etdirilib.

APA-nın məlumatına görə, hakim Novruz Kərimovun sədrliyi ilə keçirilən prosesdə BDYP əməkdaşı Eldar Məmmədov ifadə verib. O deyib ki, hadisə günü postda olublar: "Hadisə olan yer bizim əraziyə düşmüş. Yalnız həmin mikroavtobus bizim postumuzdan keçib".

Sonra zərərçəkmiş şəxslərin hüququ varisləri şahidə suallar veriblər. E. Məmmədov deyib ki, mikroavtobusun içində normadan artıq sərnişin olduğunu görməyib. Bu cavab zərərçəkmiş şəxslərin valideynlərinin narazılığına səbəb olub.

Rauf Seyfullayev deyib ki, "Ford" markalı mikroavtobusun sahibidir. O, təqsirləndirilən şəxsin mikroavtobusu ilə onu ötməyə çalışması ilə bağlı iddialara cavab verib: "Mən yolumla gedirdim. Sonra qəfildən gördüm ki, qırmızı "Ford" qəzaya uğradı. Namiq Hüseynov məni ötməyə çalışdı, sonra gördüm ki, daşın üstünə çıxdı və sonra "KamAZ" a çırpıldı".

R.Seyfullayev hazırda sürücülük hüququndan məhrum edildiyini, qanunsuz sərnişin daşması ilə bağlı 500 manat məbləğində cərimələndiyini bildirib.

Şahidin ifadəsi zərərçəkmiş şəxslərin narazılığına səbəb olub və bu zaman mübahisə yaranıb. Zərərçəkmişlər qeyd ediblər ki, N. Hüseynov və R. Seyfullayev ötüşmə ilə bağlı əvvəlcədən mərcələşiblər.

Prosesdə məhkəmə istintaqının başa çatdığı elan edilib. Prokuror çıxış üçün məhkəmədən vaxt istəyib. Proses avqustun 1-də davam etdiriləcək.

Sonra qəzanın videogörüntüləri yayımlanıb.

Qeyd edək ki, bu il martın 9-da Abşeron rayonunda Sumqayıt şəhər sakini Namiq Hüseynovun idarə etdiyi "Ford" markalı mikroavtobus Elvin Şemistanlıya məxsus "ZIL" markalı yük avtomobilinə çırpılıb. Nəticədə mikroavtobusda olan sərnişinlərdən 6 nəfər ölüb, 21 nəfər xəsarət alıb. Sərnişinlər Sumqayıt Dövlət Universitetinin tələbələri olub. Sürücüyə Cinayət Məcəlləsinin 263.3-cü (yol hərəkəti və nəqliyyat vasitələrinin istismarı qaydalarının pozulması ehtiyatsızlıqdan iki və daha çox şəxsin ölümünə səbəb olduqda) maddəsi ilə ittiham irəli sürüb.

İsti havalar qayıdır

Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi Azərbaycanda hava şəraitinin dəyişəcəyi ilə bağlı xəbərdarlıq yayıb. Nazirliyin Milli Hidrometeorologiya Departamentindən "Qafqazinfo"ya daxil olan xəbərdə bildirilir ki, Bakıda və Abşeron yarımadasında iyulun 28-29-da havanın maksimal temperaturunun 34-39 dərəcə isti olacağı gözlənilir.

Azərbaycanın rayonlarında iyulun 28-dən ayın sonunadək hava şəraitinin isti olacağı gözlənilir. Havanın maksimal temperaturu 35-40, Naxçıvan MR-ə və Mərkəzi-Aran rayonlarının bezi yerlərində 42, dağlıq rayonlarda isə 27-32 dərəcə isti olacaq. Qərb küləyi esəcək, iyulun 29-u gündüzdən iyulun 31-dək ayrı-ayrı yerlərdə arabit güclənəcək.

FHN açıqladı: 83 nəfər ölüb, 159 nəfər xəsarət alıb

2017-cı ilin I yarısında Azərbaycanda baş verən fəvqəladə hadisələrin statistikası açıqlanıb.

Musavat.com-un Fövqəladə Hallar Nazirliyinin sayına istinadən verdiyi məlumata görə, bu ilin birinci yarısında baş vermiş yanğınların aradan qaldırılması üçün daxil olmuş müxtəlif çağırışlar üzrə operativ olaraq 5244 çıxış edilib.

Yanğın hadisələri zamanı 35 nəfər ölüb, 98 nəfər xəsarət alıb. Bu da ötən ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə yanğınların ölən üzrə 94 faiz və ya 17 nəfər, xəsarət alanlar üzrə 72 faiz və ya 41 nəfər çoxdur.

2017-ci ilin I yarımilliyi ərzində respublika ərazisində 5368 təbii və texnogen mənşəli hadisə baş verib. Bu da 2016-cı ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 251 hadisə və ya 5 faiz çoxdur. Baş vermiş təbii və texnogen mənşəli hadisələr nəticəsində 48 nəfər həlak olub, 161 nəfər xəsarət alıb.

Nazirliyin xilasediciləri tərəfindən 67 nəfər xilas edilib, 649 nəfər təxliyə olunub.

2017-ci il iyulun 25-26-da Daxili İşlər Nazirliyinin aidiyyəti qurumların əməkdaşlarının və Dövlət Sərhəd Xidmətinin hərbi qulluqçularının iştirakı ilə narkotik vasitələrin qanunsuz dövriyyəsinə qarşı mübarizə sahəsində Balakən və Zaqatala rayonları ərazisindəki meşə massivlərində kompleks əməliyyat-axtarış və profilaktik tədbirlər həyata keçirilib.

DİN 26 ton narkotik bitki məhv etdi

DİN Daxili Qoşunlarına məxsus helikopterlərin də cəlb olunduğu əməliyyatlar nəticəsində meşə zolaqlarında narkotik tərkibli bitkilərin kultivasiya yolu ilə yetişdirilməsinə dair faktlar müəyyən olunub. Həmin faktlar üzrə ümumi çəkisi 26 ton 685 kiloqram olan 26 min 660 ədəd narkotik tərkibli çətənə kolları, xalis çəkisi 23 kiloqram olan qurudulmuş mariyuana aşkar olunaraq götürülüb.

Qeyd olunan faktlara görə Cinayət Məcəlləsinin müvafiq maddələri ilə cinayət işləri başlanaraq zəruri əməliyyat-istintaq tədbirləri həyata keçirilir.

Həmin cinayətlərin törədilməsində şübhəli bilinən 3 nəfər saxlanaraq istintaqa cəlb olunub.

Narkotiklərin qanunsuz dövriyyəsinə qarşı zəruri tədbirlər davam etdirilir.

Arvadına 10 bıçaq vurana 10 il həbs cəzası

İyulun 27-də Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsində qətlə təqsirləndirilən Əkbər Quliyevin cinayət işi üzrə məhkəmə prosesi başa çatıb.

APA-nın xəbərinə görə, Faiq Qəniyevin sədrliyi ilə keçirilən prosesdə hökm oxunub.

Hökmə əsasən, Ə. Quliyev 10 il 6 ay müddətinə azadlıqdan məhrum edilib.

Qeyd edək ki, hadisə bu il mart ayının 24-də Bakının Yasamal rayonunda, "Qanlıqöl" ətrafında baş verib. Həmin ərazidə kirayədə yaşayan 43 yaşlı Ə. Quliyev qısqanclıq zəminində həyat yoldaşı, 42 yaşlı Firuzə Quliyevaya küçənin ortasında çoxsaylı bıçaq xəsarətləri yetirib. 10-dan çox bıçaq zərbəsi alan F. Quliyeva hadisə yerində ölüb.

Qeyd edək ki, Əkbər Quliyev Cinayət Məcəlləsinin 120.2.4-cü (qəsdən adam öldürmə, xüsusi amansızlıqla) maddəsi ilə ittiham olunur.

İyulun 26-da Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsində mənimləmədə və vəzifə səlahiyyətlərindən sui-istifadə etməkdə təqsirləndirilən keçmiş Rabitə və Yüksək Texnologiyalar Nazirliyinin (RYTN) sabiq Aparat rəhbəri Vidadi Zeynalov, "Aztelekom" MMC-nin sabiq baş direktoru Məhəmməd Məmmədov, "Bakı Telefon Rabitəsi" İstehsalat Birliyinin sabiq rəhbəri Beytulla Hüseyinov, "Bakı Telefon Rabitəsi" İstehsalat Birliyinin baş mühasibi Anar Mustafayev, "AzInTelekom" MMC-nin sabiq baş direktoru Cəlil Cəfərov, "Azərpoçt" MMC-nin sabiq baş direktoru Qəmbər Bəybalayev, "Optik Rabitə, Tikinti və Quraşdırma" MMC-nin keçmiş baş mühasibi Səhrab Hübətov, həmçinin Emin Məmmədov, "Bakı Rabitə Təmir Tikinti" və "Təmir Təchizat Servis" MMC-lərinin direktoru Bayram Vəliyev, "Optik Qurğular" İdarəsinin rəisi Namazəli Məmmədov və "Aztelekom" MMC-nin baş mühasibi Oktay Rüstəmovun cinayət işi üzrə məhkəmə prosesi yekunlaşıb.

Prosesə hakim Əfqan Hacıyev sədrlik edib.

Prosesdə hökm oxunub. Hökmə görə, Vidadi Zeynalov və Beytulla Hüseyinov hərəsi 13 il müddətinə azadlıqdan məhrum edilib.

Bundan başqa, Emin Məmmədova 10 il, "Bakı Telefon Rabitəsi" İstehsalat Birliyinin baş mühasibi Anar Mustafayevə 5 il, "Azərpoçt" MMC-nin sabiq baş direktoru Qəmbər Bəybalayevə 3 il müddətinə azadlıqdan məhrum edilib.

"Rabitə işi"ndə hökm oxundu: hakim 78 il cəza kəsdi

Eldar Mahmudovun qohumuna və nazirliyin aparat rəhbərinə 13 il, qalanlara şərti cəza verildi

Qəmbər Bəybalayevə 3 il müddətinə azadlıqdan məhrum edilib.

"Aztelekom" MMC-nin sabiq baş direktoru Məhəmməd Məmmədov 5 il 7 ay 19 gün müddətinə azadlıqdan məhrum edilib. Ona şərti cəza verilib. O, məhkəmə zalından azadlığa buraxılıb.

Oqtay Rüstəmov Cinayət Məcəlləsinin 70-ci maddəsi tətbiq edilərək 2 il sınaq müddəti

təyin edilib və o da məhkəmə zalından azadlığa buraxılıb.

"Optik Rabitə, Tikinti və Quraşdırma" MMC-nin keçmiş baş mühasibi Səhrab Hübətov 5 il 6 ay müddətinə azadlıqdan məhrum edilib. Onun barəsində şərti cəza təyin olunub. S.Hübətov məhkəmə zalından azadlığa buraxılıb.

"AzInTelekom" MMC-nin sabiq baş direktoru Cəlil Cəfərov 5 il 5 ay müddətinə azadlıqdan məhrum edilib. Onun barəsində şərti cəza təyin olunub. C.Cəfərov məhkəmə zalından azadlığa buraxılıb.

"Bakı Rabitə Təmir Tikinti" və "Təmir Təchizat Servis" MMC-lərinin direktoru Bayram Vəliyev 5 il 5 ay müddətinə azadlıqdan məhrum edilib. Onun barəsində şərti cəza təyin olunub. B.Vəliyev məhkəmə zalından azadlığa buraxılıb.

Məhkəmə təqsirləndirilən şəxslərin əmlaklarının müsadirə olunması barədə qərar çıxarıb. Həmin əmlakların gəliri nazirliyə dəymiş ziyanın ödənilməsinə yönəldilməlidir. M.Məmmədovun üzərində əmlak müəyyən olunmadığı üçün müsadirə edilməyib. RYTN-nin mülki iddiası qismən təmin edilib.

Qeyd edək ki, ittihama görə, Vidadi Zeynalov da daxil olmaqla, məhkəmə qarşısına çıxarılan 11 nəfər ümumilikdə 153 milyon 143 min manatlıq mənimləmə və israf etmədə təqsirli bilinir. Cinayət işinin materiallarında yazılıb ki, nazirliyin tabeliyində

Qanunsuz ağac kəsən şirkət rəhbəri və daha 2 nəfər həbs edilib

Qanunsuz ağac kəsən şirkət rəhbəri və daha 2 nəfər həbs edilib.

Baş Prokurorluqdan verilən məlumata görə, paytaxtın Nizami rayonu ərazisində "Karvan-K" İstehsalat Kommersiya şirkəti tərəfindən əsaslı tikinti işlərinin aparılması zamanı müxtəlif cinsli (şam, sər və qarağac) 9 ədəd ağacın məhv edilməsi nəticəsində təbiətə 7.920 manat məbləğində ziyan vurulması ilə bağlı Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyindən daxil olmuş material Baş Prokuror yanında Korrupsiyaya qarşı Mübarizə Baş İdarəsində araşdırılıb.

Həyata keçirilmiş təxirəsalınmaz tədbirlər nəticəsində şirkətin direktoru Şirinov Vüqar İbmiş oğlunun xidməti vəzifələrinin icrası ilə əlaqədar öz qulluq mövqeyindən sui-istifadə edərək üzərində hər hansı hüquqları olmayan torpaq sahəsindəki yaşıllıqların məhv edilməsi hesabına həmin şirkətin balansında olan "Planet" şadlıq sarayının arxa hissəsində yenedənqurma işləri aparmaqla qabaqcadan əlbir olduğu fərdi əmək fəaliyyəti ilə məşğul olan Bakı şəhər sakinləri Salmanov Vasif Telman oğlu və Əhmədov Sadiq Rza oğluna verdiyi tapşırıq əsasında sonuncuların həmin ərazidə 9 ədəd ağac qanunsuz olaraq kəsmələrində əsaslı şübhələr müəyyən edildiyindən faktla bağlı cinayət işi başlanıb.

V.Salmanov və S.Əhmədova Cinayət Məcəlləsinin 259.3-cü (qabaqcadan əlbir olan bir qrup şəxstərəfindən qanunsuz ağac kəsmə külli miqdarda ziyan vurmaqla törədildikdə), V.Şirinova isə həmin məcəllənin 259.3-cü maddəsi ilə yanaşı, 308.1-ci (vəzifə səlahiyyətlərindən sui-istifadə) maddəsi ilə ittiham elan olunmaqla barələrində məhkəmənin qərarı ilə həbs qətimkan tədbiri seçilib.

Hazırda cinayət işi üzrə zəruri istintaq tədbirləri davam etdirilir.

Ailədaxili münaqişələr: sözdən silaha keçid...

Mahmud Hacıyev: "Əvvəl ailədə mübahisədə insanlar dillərinə güc verirdi, indi balta-bıçağa"

Son zamanlar ölkədə ailə münaqişəsi zəminində baş verən qətlərin sayı artıb. Cinayət hadisələrinin monitorinqini aparən qurumların açıqlamalarına görə, xüsusilə də son iki ildə ailədaxili münaqişələr daha da genişləniş. Münaqişələr tək-cəzə və arvad arasında deyil, mətbuatda övladın valideynlərini, qadının yoldaşını öldürməsi xəbərlərinə də tez-tez rast gəlirik.

Sabiq polis rəisi Mahmud Hacıyev "Yeni Müsavat"a bildiri ki, bu tendensiya təxminən 5-10 ildir başlayıb:

"Hadisələr hər zaman yavaş-yavaş başlayır və sonradan sürətli şəkildə yayılır. Ona görə də baş verənləri son illərin hadisəsi kimi xarakterizə etmək olmaz. Yeni başlananda psixoloqlar, kriminalistlər bu kimi hadisələrə əhəmiyyət vermədilər, nəticə də göz qabağındadır. İlk olaraq səbəb odur ki, vətəndaşlar arasında psixoloji durum gərgindir. Bir qayda olaraq bu cür qətlər də məhz psixoloji durumun gərginliyindən ortaya çıxır. 1990-cı ilin əvvəllərində torpaqlarımız işğal olundu və xeyli sayda vətəndaş öz torpaqlarından didərgin düşdü. Onların da böyük bir qismi Bakıya toplandı. Dünya-

nın ən aparıcı məhkəmə psixiatriyası və kriminologiya ilə məşğul olan nəzəri və elmi işçiləri sübut ediblər ki, insan on ildən artıq müddətdə qaçqın və köçkün həyatı sürürsə, o insanların psixoloji durumu gərginləşir və cinayətə meyilli olurlar. Bu bir amildir.

İkinci amil isə yaranmış sosial-iqtisadi problemlərdir ki, nəticədə son illər xeyli sayda insan öz işini itirdi, bank sektorunda bəzad vəziyyətə düşdü. 1 milyondan çox insanın hazırda banklara borcu var. Bu hadisələr nəticəsində isə fahişəliyə, narkomaniyaya, ümumən cinayətə meyl gücləndi. İndi də ailədə adi sözlər belə əsəb gərginliyinə gətirib çıxarıb. Əvvəllər mübahisə edəndə insanlar dilinə güc verirdilərsə, indi balta-bıçağa əl atırlar. Hər dəfə

baxırsan ki, hökumətin və təşkilatı və ya qeyri-hökumət təşkilatı bəyanat yayır ki, boşanmaların, qətlərin sayı artıb. QHT-lər qrant alırlar, ancaq heç bir iş görmürlər".

Psixoloq Elnur Rüstəmov da "Yeni Müsavat"a açıqlamasında bildirib ki, yay fəslə ailələrin münasibətlərinin formalaşması və inkişafı üçün böyük imkanlar açıb: "Bu im-

kanları dəyərləndirmək lazımdır. Dəyərləndirilmədiyi təqdirdə isə bu, ailəyə hansısa formada təsir edə bilər. Ən azından tərəflərin bir-birilərdən gözləntiləri var. Bu gözləntilərin həyata keçməməsi də müəyyən qədər problemlərə yol açır. Görürük ki, ailədaxili münasibətlərin sağlam bir formada davam etməsinə təsir göstərən faktorlar da var. Bura

interneti, mobil telefonları, sosial şəbəkələri də daxil edə bilərik ki, bunların da nəticəsində ailələr arasında real ünsiyyət azalır. Real ünsiyyət az olduğu təqdirdə tərəflər bir-biriləri haqqında mülahizələrdən çıxış edib, fikir yürüdürlər. Nəticədə isə konfliktlər yaranır, boşanmalar gerçəkləşir. İstirahətini təşkil üçün geniş imkanlar var. İnsanlar bir parkda oturmaqla da istirahət edə bilərlər. Bu olmadığı təqdirdə isə münasibətlər soyuyur və gərginləşir".

Psixoloq son zamanlar genişlənən boşanma halları barəsində də danışdı: "Ailəyə hazırlıq dönməsi olmalıdır. Əlbəttə ki, sevgili və nişanlı olanda münasibət başqa cür, ailə qurduqdan sonra isə daha fərqli olur. Biz görürük ki, gənc ailələr ailə qurma prosesinə psixoloji olaraq hazır deyillər. Dünyə subay idisə, gecə saat 12-də evə gedə bilirdi. Ancaq evli olduqdan sonra isə bunlara nəzarət etmək lazımdır. Ola bilər ki, bu, ayda bir dəfə olsun, ancaq davamlı olarsa, münasibətin sağlamlığından söhbət gedə bilməz. Bu gün gənclərimiz ailə quran zaman nə azadlıqlarını qur-

olan strukturların təmir-tikintisinə, avadanlıqların alınmasına sərf olunmuş məbləğlər şişdirilib, tenderlər formal keçirilib, layihələrin icrası rəhbərliyə yaxın şirkətlərə həvalə olunub.

□ İlkin MURADOV

Xəbər verdiyimiz kimi, ABŞ 2018-ci il üçün Ermənistanına 6,2 milyon dollar maliyyə yardımı ayırıb. Bu məbləğ 2016-cı ildə ayrılan 20,4 milyon dollardan 3 dəfə az olsa da, Minsk Qrupunun üzvü olan ABŞ hökumətinin belə bir addımı Azərbaycana qarşı ədalətsizlik kimi dəyərləndirilir.

Bu hələ ABŞ-ın düşmən ölkəyə edəcəyi yeganə yardım deyil. Ermənistan ABŞ-dan Suriya qaçqınlarına yardım məqsədilə də maliyyə alacaq. ABŞ-ın Nümayəndələr Palatasının Vəsaitlər Komitəsi 2018-ci il üçün "Dövlət, xarici əməliyyatlar və onlarla bağlı proqramlar üzrə ayırmalar haqqında" (SFOPS) qanun layihəsi qəbul edib. Layihəyə əsasən, ABŞ SFOPS çərçivəsində ölkələrə 47 mlrd. dollar ayıracaq ki, onlar Suriyada hərbi əməliyyatların başlanmasından etibarən Suriya qaçqınları qəbul ediblər. Qanun layihəsi eyni zamanda Suriya və onun qonşuluğundakı dövlətlərdə yaşayan xristian azlıqlar üçün ayrılan vəsaitləri də artırmağı nəzərdə tutur.

Məlumatda o da qeyd olunur ki, guya Ermənistan Suriya böhranı başlayandan bu günə qədər 20 min Suriyalı qaçqını qəbul edib. Bu ilin aprelində ABŞ Konqresinin Erməni-Amerika Dostluq qrupu və Amerikanın Ay Data Komissiyası Ermənistanı "qaçqınlar üçün xüsusi təhlükəsiz ərazi" elan etmək təşəbbüsü ilə çıxış ediblər. Bu isə Ermənistan digər ölkələr və beynəlxalq donor təşkilatlar tərəfindən maliyyə yardımı ayrılmasını özündə ehtiva edir.

ATƏT-in Minsk Qrupunun üzvü olan dünya liderinin öz tərəfsizliyinə bu cür zərbə vurmaması Azərbaycan tərəfini də rahat edir.

Politoloq Qabil Hüseynli mövzu ilə bağlı "Yeni Müsavat"a danışarkən bildirdi ki, ABŞ-ın bu hərəkəti ədalətsizdir: "Təsəvvür verən fakt budur ki, ötən ilkinə nisbətən yardım ən azı 3 dəfə azaldılıb. Amma ümumilikdə Ermənistan yardım məsələsi təşviş doğuran faktıdır. Bu yardımı əsasən humanitar məsələlərə xərcləmək, əhəlinin sağlamlığı, qida problemlərinin həllinə yönəlmək adı ilə alırlar. Ancaq heç kimə sirs deyil ki, Ermənistan Amerikanın İndiyə qədər etdiyi yardımların hamısını hərbi xərclərə ayırıb, silaha çevirib Azərbaycana, onun mülki əhəlisinə qarşı yönəldib. Amerika bu məsələni də bilməmiş deyil. Minsk Qrupunun həmsədrələrindən biri kimi problemin həllində iştirak edənlərdən biri də odur. Tərəfləri hər zaman kompromisə çağırırlar. Ancaq bu məsələdə kompromisin necə əldə edilməsinin mümkünlüyünə diqqət yetirmir. Çünki təcavüzkar dövlət hücum edib, başqa bir dövlətin ərazisinin 20 faizini işğal edib. ABŞ isə deyir ki, kompromisə getməlisiniz, dil tapmısınız. Başqa bir problem odur ki, ABŞ Qarabağ probleminin özü-

Azərbaycana qarşı ədalətsizlik: işğalçıya milyardlar verilir...

Qabil Hüseynli: "Ermənistan ABŞ-ın İndiyə qədər etdiyi yardımları silaha çevirib Azərbaycana qarşı yönəldib"

Bəxtiyar Sadiqov: "Təəssüf ki, Minsk Qrupu ermənipərəst mövqə tutur"

nün guya Dnestriyani, Cənubi Abxaziya, Osetiya problemlərindən fərqli olduğunu və buna görə də ona əlahiddə yanaşma metodlarının tətbiq edilməsinin gərəkdini söyləyir. Bu zaman da ərazi bütövlüyü ilə öz müqəddəratını təyin etmə hüququnu eyniləşdirirlər, çox ziddiyyətli mövqə tuturlar. Təcavüzkarı şirnikləşdirən bir mövqə sərgiləyirlər. Üstəlik, NATO-ya daxil olan dövlətlərin Varşavada keçirilən sammitində qəbul olunan yekun sənəddə bildirildi ki, postsovet məkanındakı bütün münafişlərin hamısı eyni ssenari üzrə baş verib və bu da Rusiyanın əli ilə baş verib. Bu baxımdan, postsovet məkanındakı bütün münafişlərə eyni cür yanaşma sərgilənməlidir. Bu, NATO-nun sənədlərində qeyd olunub. Ancaq NATO-nun aparıcı ölkəsi olan Amerika Qarabağda əlahiddəlik axtarır. Maliyyə yardımları məsələsində də bu fərqləndirmə özünü göstərir".

Politoloq vurğuladı ki, Azərbaycan müxtəlif yollarla bunu Amerika rəhbərliyinin diqqətinə çatdırmalıdır: "Bu barədə Xarici İşlər Nazirliyi də bir açıqlama verərək mövqə ortaya qoysa yaxşı olar. Dnestriya ərazilərdə, Abxaziya ərazi bütövlüyü əsas məsələ kimi qəbul olunub. Ancaq bizə gələndə o şərtlərə bir də "öz müqəddəratını təyin etmə hüququ" əlavə edirlər. Biz bunu XİN, səfirliklər, diaspora təşkilatları vasitəsilə həmin ölkələrin diqqətinə çatdırmalıyıq. Problemin həllinə bu cür fərqli

yanaşma metodu ziddiyyət yaranan məsələlərdən biridir. Bu maliyyə yardımı bizdə nifrət doğurduğu kimi, ermənilərdə də bir rahatlıq doğurur. Ermənistanı təcavüzkar kimi tanımaq əvəzinə, problemlərdən əziyyət çəkən bir ölkə kimi qəbul edirlər".

Milli Məclisin deputatı Bəxtiyar Sadiqov isə "Yeni Müsavat"a açıqlamasında qeyd etdi ki, Minsk Qrupunun üzvü olan Amerika əslində bitərəf olmalıdır: "Minsk Qrupu bitərəf mövqə nümayiş etdirilməlidir ki, münaqişə edən tərəflər arasında obyektiv olduğunu göstərsin, münaqişənin ədalətlə həll olunduğunu göstərsin. Ancaq təəssüf ki, Minsk Qrupu ermənipərəst mövqə tutur. Amerika Ermənistanı yardım edir. Bu yardımın miqdarının azalması isə ABŞ-ın obyektivliyindən irəli gəlir, orada maliyyə gərginliyinin olmasından doğur. Minsk Qrupunun digər üzvü olan Rusiya tərəflərlə təmənnasız silah-sursat verib. Fransa az qala qondarma erməni soyqırımını tanımaq üstündə öz vətəndaşların cinayət məsuliyyətinə cəlb edəcək qanun qəbul etmək həddinə gəlib çatıb. Bütün bunlar onu göstərir ki, ATƏT-in Minsk Qrupu obyektiv və tərəfsiz deyil".

B.Sadiqov vurğuladı ki, biz daha çox Amerikanın indiki administrasiyasından bu məsələdə obyektiv mövqə gözləyirik: "Donald Tramp ilk dəfə olaraq erməni seçicilərinin səsini almadan, onlara 24 aprel-də "erməni soyqırımını" ifadəsini işlətməyə söz verəndən seçildi. Onun belə bir öhdəliyi yox-

dur. Ona görə də güman edirik ki, bu məsələyə də baxılacaq, Azərbaycanın razılığı olmadan Ermənistan yardım edilməsi dayandırılacaq. Lakin təəssüf ki, bu olmadı. Ancaq belə davam edə bilməz. Azərbaycan dəfələrlə öz narazılığını bildirib. Biz güman edirik ki, bu məsələ yenidən qaldırılacaq. Milli Məclisin üzvləri hər zaman xarici görüşlərində bu məsələləri qaldırırlar ki, bu separatçı rejimə kömək etməz. İşğalçı rejimə kömək etmək də əslində işğala haqq qazandırmaqdır. Bu günə kimi bizim səsimizi eşitməyiblər. Hədəflərin gedişi isə göstərir ki, bizim səsimiz artıq əvvəlkindən gur çıxır. Füzulidə balaca Zəhranın və nənesinin öldürülməsinə görə bütün dünya ayağa qalxdı. Bütün dünya mediası erməniləri qınadı. Yəqin ki, bütün bunlar nəticəsiz qalmayacaq".

Deputat Ermənistanı olunan bu yardımlara baxmayaraq, Azərbaycanın öz ərazi bütövlüyünü təmin etməyə qadir olduğuna inamını ifadə etdi: "Ən əsas odur ki, Azərbaycan bütün bunlardan asılı olmayaraq, öz ağıllı və uzaqqöhrən siyasətini yürüdü, ordusunu gücləndirir. Ermənilərin tərxiatlarına daha güclü zərbə ilə cavab verilir. Biz özümüz həm iqtisadi, həm hərbi, həm də diplomatik sahədə torpaqlarımızı azad etmək iqtidarında-yıq. Biz torpaqlarımızı azad etmək üçün hücum keçsək, Ermənistanı edilən heç bir yardımın onlara köməyi olmayacaq".

□ Nərgiz LİFTİYEVA

Almanlar Azərbaycanın 45 milyard dollarını necə xilas etdi?

ABŞ Konqresində qanun layihəsində düzəlişlərin edilməsi üçün Almaniyaya xüsusi səylər göstərib

Azərbaycanın "Şahdəniz" qaz yatağının işlənilməsi layihəsi ABŞ-ın Rusiyaya qarşı tətbiq etməyə hazırlaşdığı yeni sanksiyaların təsirinə son anda xilas olub.

Virtualaz.org "Politico" nəşrinə istinadla xəbər verir ki, bu, Avropa Komissiyası rəsmilərinin və Vaşinqton lobbicilərinin gərgin çalışmaları sayəsində qanun layihəsinin iyulun 25-də Konqresin Nümayəndələr Palatasında səsverməyə çıxarılmasından dəqiqələr əvvəl baş tutub.

Xəbər verildiyi kimi, ABŞ Konqresinin qəbul etdiyi qanun layihəsinə əsasən, Rusiyanın energetika şirkətlərinin iştirak etdiyi layihələr sanksiyaların təsiri altına düşür. Qanun layihəsinin əvvəlki variantına əsasən, "Şahdəniz" yatağı da bu sanksiyalara məruz qala bilərdi, çünki Rusiyanın "LUKoil" şirkəti layihədə 10 faiz səsə təmsil olunur. Lakin məlum olub ki, qanun layihəsinin səsvermədən keçən son variantında "Şahdəniz"i sanksiyalardan xilas edən düzəliş var. Belə ki, Rusiya şirkətlərinin azı 33 faiz payla təmsil olunduğu layihələr ABŞ-ın sanksiyalarının təsiri altına düşür.

"Politico" yazır ki, Avropa Komissiyasının sədri Jan-Klod Yunker Vaşinqtonu sanksiyaların Avropanın energetika təhlükəsizliyinə zərər vurmamasını qarşısını almaq üçün "dərhal, bir neçə gün içində hərəkətə keçəcəkləri" haqda xəbərdar edib. Eyni zamanda Vaşinqtondakı Avropa lobbiciləri, Avropa Komissiyasının məmurları hər iki partiyadan olan konqresmenlərlə gərgin danışıqlar apararaq qanun layihəsində son dəqiqlərdə düzəliş edilməsinə nail olublar.

"Biz son beş həftə ərzində Vaşinqtondakı Avropa nümayəndə heyəti və səfirliklərlə sıx əlaqədə idik" - demokrat senatorlardan birinin köməkçisi bildirib. Mənbə deyib ki, səsverməyə az qalmış Aİ qanun layihəsinə düzəlişlər edilməsinə nail olub, ora sanksiyaların həyata keçirilməsini Avropa ilə uzlaşdırmaq barədə bənd də əlavə edilib.

"Qanun layihəsinin əvvəlki variantında göstərilirdi ki, Rusiya şirkətlərinin hətta cüzi payla təmsil olunduğu layihələr belə sanksiyaların təsiri altına qalacaq. Bu, Aİ-nin energetika sahələndirilməsi üçün vacib olan layihələri, məsələn, Azərbaycanın "Şahdəniz-2" layihəsini təhlükə altına qoyurdu. Çünki Rusiyanın "LUKoil" şirkəti layihədə 10 faiz payla təmsil olunur" - mənbə bildirib.

Brüsseldəki mənbə isə deyib ki, qanun layihəsində düzəlişlərin edilməsi üçün Almaniyaya xüsusi səylər göstərib.

İyulun 27-də gündəmi zəbt edən yanğın və partlayış hadisələri baş verib. Əvvəlcə deputat İqbal Məmmədova məxsus olduğu bildirilən quşçuluq fermasında partlayış baş verib. Olay Lerikin Piran kəndində ərazisindəki "Lerik Broylar" MMC-də meydana gəlib. Partlayış zamanı orada çalışan Piran kənd sakini, 1982-ci il təvəllüdü Valeh Oruc oğlu Məmmədov dünyasını dəyişib.

Partlayış nəticəsində daha iki nəfər - 1978-ci il təvəllüdü Mehman Ağamir oğlu Əliyev və 1975-ci il təvəllüdü Akif Oruc oğlu Aslanov xəsarət alıblar. Hər iki şəxs Lerik Mərkəzi Xəstəxanasına çatdırılıb. Vəziyyətləri ağırdır. Olayla bağlı deputatla əlaqə saxlamağa cəhd etdik. Deputat zənglərimizi cavabsız buraxdığından onun köməkçisi Rəsul Nəbiyevlə əlaqə saxladığımızı bildirdi. R.Nəbiyev deyir ki, deputat hadisə yerinə gedib. Köməkçi broyların İ.Məmmədova məxsusluğu haqda deyilənlərə də aydınlıq gətirib.

"İqbal müəllim hazırda partlayış baş verən ərazidədir. O, rayonun deputatı olaraq həmin əraziyə gedib. Həmin broylar İqbal Məmmədovun deyil. Rayonda nə varsa, İqbal müəllimin adına çıxarırlar. Oranın İqbal müəllimə aidiyyəti yoxdur" - deyərək R.Nəbiyev bildirdi. Əlavə edib ki, İqbal Məmmədovun ailə üzvlərindən kimsənin həmin broylarda çalışması istisna deyil: "Amma oranın bilavasitə İqbal müəllimə aidiyyəti yoxdur". Köməkçisi deyir ki, İ.Məmmədov deputat seçilənə qədər də həmin broylar ona məxsus olmayıb.

Partlayışın səbəbinə gəlincə isə köməkçi deyir ki, ilkin ehtimala görə, partlayış qaz sızmasından baş verib: "Söhbət məişətdə işləyən qazdan getmir. Texnikaların özündə istifadə olunan qaz partlayışı baş verdiyi ehtimal edilir. Partlayış bildiyimiz mavi yanacaqdan deyil. Məlumatımız budur. Kəsim se-

Lerikdə ferma partladı, Yevlaxda xəstəxanaya yandı

Deputata məxsus olduğu deyilən obyektəki partlayışda ölənlər və yaralananlar var; **İqbal Məmmədovun köməkçisi:** "Texnikaların özündə istifadə olunan qaz partlayışı baş verdiyi ehtimal edilir"

xində aparatda qaz sızması olub, nəticədə aparatın qapağı yerindən qopub və orada işləyənlərdən birinə dəyib. Orada elə də böyük partlayış olmayıb. Aparatın qapağı yerindən çıxıb".

Köməkçi olayın qəsd nəticəsində baş verə biləcəyi haqda məlumatı malik olmadığını deyir: "İnanmıram qəsd məsələsi var. Çox güman ki, nasazlıq olub".

Rayon Fövqəladə fallar Komissiyasının sədri Habil Məlikovun verdiyi məlumata görə, hadisə kəsim sexində olub.

Deputata məxsus broylar fabrikləri ilə bağlı mətbuatda bu günə qədər dəfələrlə yazılıb. Hələ ötən il "Qaynarinfo"ya şikayət edən kənd sakinləri deputata məxsus broyların ətraf mühiti çirkləndirdiyini bildirir, ekologiyaya ziyan vurmaqla, xəstəlik yay-

maqla məşğul olduğu deyilirdi. Əslində bu quşçuluq fabriki Lerikin başqa ərazisində tikilməli imiş. Amma İqbal Məmmədov hansısa səbəbdən onun Piran kəndində tikilməsinə qərar verib. Hətta tikintidən əvvəl millət vəkili sakinləri aldatmağı da unutmayıb. Belə ki, kənd sakinlərinə burada şirə sexinin inşa olunacağı bildirilib. Amma sonradan dövlətin kəndlilər üçün ayırdığı pay torpağında quşçuluq fabriki tikilib. Sakinlər deyir ki, İqbal Məmmədovun atası Nəriman Məmmədov və qardaşı Çingiz Məmmədov tərəfindən idarə olunan "Lerik Broylar" MMC ekologiyaya ziyan vurmaqla məşğuldur. Hər ay bir dəfə fabrikdə aparılan toyuq kəsimi zamanı tonlarla qanlı su, sakinlərin təsərrüfatına və Lerikdəki Bəşəru çayına axıdır. Bu çaydan isə sakinlər içməli suya ehtiyacını ödəyir, təsərrüfatlarını suvanır. Şikayətçi bildirir ki, artıq kənddəki artezian quyularının suyundan da istifadə etmək mümkün deyil. Çünki quşçuluq fabrikinin ətrafı axıdılan çirkli suların sızması quyuların da çirklənməsinə səbəb olub. Millət vəkili ailəsinə məxsus broylar şirkəti bununla da kifayətlənir. Belə ki, hər ay fabrikdə tələf olan yüzlərlə toyuq heç bir təhlükəsizlik tədbiri görülmədən ətrafa atılır. Bu isə kənd sakinlərinə məxsus şəxsi təsərrüfatlardakı ev quşları

və heyvanlar arasında yoluxucu xəstəliklərin yayılmasına səbəb olur. Şikayətçi bildirir ki, İqbal Məmmədovun broylarında qanunsuzluqlar hər il təkcə onun təsərrüfatına 3 min manatdan artıq ziyan vurur. "Lerik Broylar" MMC-nin ətrafında 40 evin yerləşdiyini nəzərə alsaq, ziyan 100 min manatdan artıq olur. ***

İyulun 27-də Yevlax Rayon Mərkəzi Xəstəxanasında meydana gələn yanğının da hansı səbəbdən baş verməsi məlum deyil. Məlumatla görə, təxminən 40 xəstə, o cümlədən uşaqlar alovun sıx əhatə olunduğu ərazilərdə qalıbmış. Onların xilas edilməsində ciddi problemlər yaranıb. Xəstəxanaya gedən bütün yollar bağlanılıb. Yalnız xüsusi nəqliyyat vasitələrinin hərəkətinə icazə verilib. Xəstəxanadakı xəstələrin hamısı təxliyə olunub.

Xəstəxanadan yanğın səbəbi ilə Mingəçevir Şəhər Mərkəzi Xəstəxanasına xəstələri təxliyə edən təcili tibbi yardım maşınlarından biri qəzaya düşüb. "Report"un Şirvan bürosunun məlumatına görə, hadisə Mingəçevir şəhərində, Nəsimi küçəsində baş verib. Belə ki, Yevlax Rayon Mərkəzi Xəstəxanasında baş verən yanğın səbəbi ilə oradakı xəstələri təxliyə edən Az 90 JX 682 dövlət qeydiyyat nömrə ni-

şanlı təcili tibbi yardım maşını yüksək sürətlə hərəkətdə olan zaman idarəetmədən çıxıb və yolun kənarındakı maneəyə çırpılıb. Nəticədə təcili tibbi yardım maşını yararsız hala düşüb. Təcili tibbi yardım maşınında olan xəstə isə taksilə xəstəxanaya çatdırılıb. Xəstəxanada baş verən yanğın söndürülərkən 2 FHN və 4 xəstəxana əməkdaşı tüstüdən zəhərlənib. Həmin

şəxslər də Mingəçevir Şəhər Mərkəzi Xəstəxanasına yerləşdirilib. Onlara ilkin tibbi yardım göstərildikdən sonra evə buraxılıblar. Nazirlər Kabineti yanında İcbari Tibbi Sığorta üzrə Dövlət Agentliyindən "Report"a fakt təsdiqlənib. Hazırda Fövqəladə Hallar Nazirliyinin (FHN) 2 əməkdaşının da vəziyyəti normaldır.

□ E.MƏMMƏDƏLİYEV

"Ketçub" qabının içərisindən heroin çıxdı
Dövlət Təhlükəsizliyi Xidməti (DTX) və Dövlət Sərhəd Xidməti (DSX) əməkdaşları birgə əməliyyat keçiriblər.

DTX-nın Mətbuat Mərkəzindən unikal.org-a bildirilib ki, tədbirlər nəticəsində 16.07.2017-ci il tarixdə "Astara" sərhəd nəzarəti məntəqəsində, İrandan Azərbaycana qaçırdıran Bakı şəhər sakini 1973-cü il təvəllüdü Fərocova Səfa Məmmədşah qızının saxlanılaraq əşyalarına baxış keçirilib. Baxış zamanı əşyaların arasından 2 ədəd "ketçub" qabının içərisində gizlədilmiş narkotik vasitə - 295 qram heroin aşkar olunaraq götürüldü.

Sonrakı keçirilmiş əməliyyat-axtarış tədbirləri nəticəsində, narkotik vasitənin sifarişçisi Azərbaycan vətəndaşı 1995-ci il təvəllüdü Cəlilabad rayonunun Göytəpə şəhər sakini Mirzəyev Səbuhi Rövşən oğlu müəyyən edilərək saxlanılıb. Fakt üzrə əməliyyat-istintaq tədbirləri davam etdirilir.

MTN generallarının qapalı məhkəməsindən yeni xəbərlər

Prosesdə qanunsuz telefon dinləmələri araşdırılır

İyulun 26-da Sabunçu Rayon Məhkəməsinin inzibati binasında ləğv olunmuş Milli Təhlükəsizlik Nazirliyinin (MTN) sabiq baş idarə və idarə rəisləri - general Sübahir Qurbanov, general Teymur Quliyev, general Natavan Mirvətova, eləcə də həmin qurumun digər vəzifəli şəxsləri Füzuli Əliyev, Zaur Məmmədov, Natiq Aliyev, Fərhad Atayev, Anar Şirəliyev, Eşqin Əliyev, Elşad Əzizovun cinayət işi üzrə məhkəmə iclası davam etdirilib.

"Report" xəbər verir ki, Bakı Hərbi Məhkəməsinin sədri Həbib Həsənovun sədrliyi ilə qapalı keçirilən prosesdə telefon dinləmələri ilə bağlı mərhələdə araşdırma aparılıb.

Bundan başqa, məhkəmə iclasında əməliyyat-texniki tədbirlərin siyahısı üzrə şahidlər dindirilib.

Qeyd edək ki, Baş Prokurorluğun mətbuat xidmətinin yaydığı məlumatla görə, ayrı-ayrı vətəndaşlar və sahibkarlardan daxil olmuş çoxsaylı müraciətlər üzrə

qulluq mövqelərindən sui-istifadə edərək, hakimiyyət həddini və qulluq səlahiyyətlərini aşmaqla qanunvericiliklə müəyyən edilmiş əsaslar olmadan gizli qayda informasiya alınması üçün nə-

zərdə tutulmuş texniki vasitələrdə istifadə edib sahibkarlıq fəaliyyəti ilə məşğul olan ayrı-ayrı şəxslərin telefon danışqlarına gizli qulaqasma, texniki vasitələrdən, rabitə kanallarından in-

formasiyanın çıxarılması və başqa xidməti sahələr üzrə qanunsuz əməliyyat-axtarış tədbirlərini həyata keçirməklə əldə edilmiş həyata keçirilməmiş və peşə sirri təşkil edən məlumatlardan istifadə edib çoxsaylı sahibkarların külli miqdarda əmlaklarını əldə etmək məqsədilə xidməti odu silah təbiiqi, binalara qanunsuz girməklə müşayiət olunan hücum məruz qalmış şəxslərin həyat və sağlamlıqları üçün təhlükəli zərərli və belə zərərli təbiiqi ediləcəyi hədəsi ilə bağlı basqınlar təşkil edib nazirliyin inzibati binasına gətirilib ailə üzvləri, yaxın qohumları ilə əlaqə saxlamalarına imkan verməyərək hərəkət xidməti otaqlarda saxladığı qanunsuz azadlıqdan məhrum etmələrinə şübhələr müəyyən edilib.

Bundan başqa, həmin şəxslərin psixi və fiziki zorakılıqlara məruz qalmaqla xəsarətlər almaları, sərbəst buraxılmaları müqabilində tələb olunan vəsaitin əldə olunması üçün ayrı-ayrı şəxslərə və kommersiya banklarına qarşı külli miqdarda borc və kredit öhdəliklərinin yaranması kimi ağır nəticələrə səbəb olan, özlərinin və yaxın qohumlarının şəxsiyyəti üzərində zor göstərmə, tutma, həbsə alma və barələrində rüsvayedicilik məlumatlar yayma hədəsi ilə fi-

ziki və psixi təsirlər göstərilməklə 162 zərər çəkmiş şəxsin ümumilikdə 18 milyon 437 min manat, o cümlədən 6 milyon 449 min manat məbləğində külli miqdarda pul vəsaitlərini, 5 milli miqdarda pul vəsaitlərini, 693 min manat dəyərində zərərli məmullatları və daşınmaz əmlaklarını quldurluq və hədə-qorxu ilə tələb etməklə ələ keçirmələrinə, 5 milyon 295 min manat məbləğində nağd pul vəsaitlərini rüşvət kimi almalarına, həmçinin dövlət büdcəsindən xidməti vəzifələrinin icrası üçün ayrılmış 1 milyon manat məbləğində pul vəsaitlərini vəzifə saxtakarlığı ilə mənimsəmələrinə dair şübhələr müəyyən edilib.

Zərərçəkmiş şəxslərə vurulmuş ziyanın ödənilməsinin təmin olunması üçün məhkəmə qərarları əsasında təqsirləndirilən şəxslər Sübahir Qurbanov, Füzuli Əliyev, Zaur Məmmədov, Natiq Aliyev, Teymur Quliyev, Natavan Mirvətova və qeyrilərinə məxsus ümumilikdə 21 milyon 528 min manat dəyərində əmlak və pul vəsaitlərinin, o cümlədən 20 milyon 971 min manat dəyərində daşınmaz əmlak, 272 min manat dəyərində nəqliyyat vasitələri, 42 min manat dəyərində zərərli və digər qiymətli məmullatlar, 88 min manat, 88 min ABŞ dolları və 5 min Avro nağd pul vəsaitləri üzərinə həbslər qoyulub.

“Bir də mənə zəng etməyin”

PA-nın Humanitar siyasət məsələləri şöbəsinin sabiq müdiri **Fatma Abdullazadə**: “Danışmağa heç bir sözüm yoxdur”

Bu il iyunun 1-də Prezident Administrasiyasının strukturunda yeni dəyişikliklər gerçəkləşdirildi, bəzi kadr islahatları həyata keçirildi.

Bu dəyişiklik nəticəsində Prezident Administrasiyasında bir sıra vəzifəli şəxslər işdən azad edildi ki, onlardan biri də uzun illər Humanitar siyasət məsələləri şöbəsinin müdiri postunda çalışan Fatma Abdullazadə oldu.

F.Abdullazadə işdən çıxarılandıqdan sonra Prezident Administrasiyasının Humanitar siyasət məsələləri şöbəsinin müdiri vəzifəsi hələ ki boş qalır və bura yeni təyinat gerçəkləşməyib.

Xatırladaq ki, 69 yaşlı Fatma Abdullazadə uzun illərdir - 1993-dən 2017-ci il iyunun 1-dək Prezident Administrasiyasının Humanitar siyasət məsələləri şöbəsinin müdiri vəzifəsini tuturdu.

Fizika-riyaziyyat elmləri doktoru olan xanım Abdullazadə 1993-2005-ci illərdə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin İcra Aparatının Humanitar siyasət şöbəsinin müdiri vəzifələrində çalışıb.

Azərbaycan prezidentinin 19 iyul 2005-ci il tarixli sərəncamı ilə Prezident Administrasiyasının Humanitar siyasət məsələləri şöbəsinin müdiri vəzifəsinə təyin edilmişdi.

Son günlər Fatma Abdullazadə ilə bağlı müxtəlif məlumatlar yayılır. Ona yeni vəzifə veriləcəyi də yayılan xəbərlər sırasında. Modern.az saytı Fatma Abdullazadə ilə əlaqə saxlamağa çalışıb və buna nail olub.

Saytın əməkdaşı ondan hazırda nə işlə məşğul olduğunu soruşub. Öz növbəsində Fatma Abdullazadə yalnız bunları deyib: “Nə dünyanın düz, nə də əyri vaxtlarında hansısa suala cavab verməmişəm. Düşünürəm ki, danışmağa heç bir sözüm yoxdur. Zəng edib maraqlandıqınıza görə çox sağ olun. Amma xahiş edirəm, bir də mənə zəng etməyin!”

Administrasiyanın keçmiş şöbə müdiri bundan artıq heç nə demək istəməyərək, telefonu qapadı.

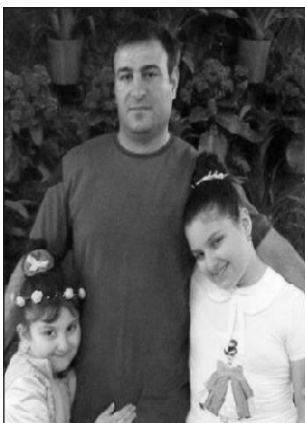
Kəlbəcərdə qətlə yetirilən Həsən Həsənovun ailəsinə mənzil verilib

Qardaşı: “Üçotaqlı, tam təmirli mənzildir”

2014-cü ildə Dilqəm Əsgərov və Şahbaz Quliyevlə birlikdə Kəlbəcərdə gedən və erməni silahlı birləşmələri tərəfindən orada qətlə yetirilən Həsən Həsənovun ailəsinə mənzil verilib.

Bu barədə modern.az-a H.Həsənovun qardaşı Nail Həsənov bildirib.

O qeyd edib ki, qardaşının həyat yoldaşı Vüsalə xanım qızları Özləm və Ləmanla birlikdə yeni mənzildə yaşayacaq: “Yeni mənzil Mehdiabad qəsəbəsində yerləşir, üçotaqlı, tam təmirli mənzildir”.

N.Həsənov özünün, atası Fərman Həsənovun və ailə üzvlərinin adından ölkə başçısı İlham Əliyevə, “Dövlət-qaçqınkom”un sədri Əli Həsənovla təşəkkürünü bildirib: “Dövlət-qaçqınkom”un əvvəl verdiyi Müşfiqabad qəsəbəsindəki evin Həsənin ailəsindən alınaraq başqasına verilməsi mətbuatda geniş rezonans doğurmuşdu. Sonra Əli Həsənov Həsənin ailəsinə xüsusi köməyi oldu. Bu yaxınlarda oradakı şəhərcikdə mənzil şəraiti pis olan ailələrə Mehriban xanım tərəfindən mənzil hədiyyə olunacaq. Hələ ki Həsənin ailəsi oradan mənzil alan ilk ailədir”.

Qeyd edək ki, 2014-cü ilin iyul ayında soydaşlarımız Dilqəm Əsgərov və Şahbaz Quliyev Kəlbəcərdə öz ata-baba yurdlarını ziyarət etmək istəyərkən Ermənistan silahlı qüvvələri tərəfindən girov götürüldülər, onlarla birlikdə gedən Həsən Həsənov isə güllələnərək öldürüldü. H. Həsənovun meyiti düşməndən alınaraq Bakıda dəfn edildi. İşğal altındakı Dağlıq Qarabağda D.Əsgərov və Ş.Quliyevə “məhkəmə” qurulub. “Məhkəmə”nin qərarı ilə D.Əsgərov ömürlük, Ş.Quliyev isə 22 il müddətinə azadlıqdan məhrum edildi.

Bakının və bəzi Bakıtrafi kəndlərin ən böyük problemlərindən biri də yollarda aparılan təmir-tikinti işləridir. Xüsusən yay aylarında çimərlik mövsümünün başladığı ərzində Novxanı yolunun təmirə dayanması, bu təmirin isə uzun zaman davam etməsi əhalini cana yığıb. Qeyd edək ki, bəzi yolların təmir olunduqdan sonra növbəti ildə qazılması, yenidən təmirə dayanması da paytaxt sakinlərini narahat edir. Buna Badamdar yolunu misal çəkmək olar. Məlum olduğu kimi, Azərbaycanın ən böyük yeyinti sahələrindən biri də yol təmiridir. Məhz bu sahədə dövlət vəsaitləri daha çox mənimsənilir. Ancaq son illərdə büdcə vəsaitlərinin xərclənməsinə nəzarət gücləndiyindən təmir işlərinin məhz yeyinti məqsədilə təkrarlanması da ağırlaşdırıcıdır.

“Azəravtoyol”a korrupsiya ittihamları

Ərşad Hüseynov: “Yol təmiri zamanı yeraltı xətlərin çəkilməsi ilə bağlı dövlət qurumları arasında koordinasiya yoxdur”

Anar Nəcəfli: “Son iki il ərzində yeraltı kommunikasiya xətlərinin çəkilişi ilə məşğul olan bütün qurumlarla koordinasiyalı şəkildə işləyirik”

Bəs buna səbəb nədir?

Mövzu ilə bağlı “Yeni Müsavat”a danışan yol-nəqliyyat məsələləri üzrə ekspert Ərşad Hüseynov bildirdi ki, yolların təkrar-təkrar təmirə dayanmasının iki əsas səbəbi var: “Açıqını deyim ki, son iki ildə yeyinti və korrupsiya halları o qədər aktual deyil. “Azəravtoyol”un rəhbərliyi dəyişdirildikdən sonra bu məsələlərə yanaşma xeyli dərəcədə şəffaflaşıb, obyektivləşib. Artıq real işlər görməyə çalışırlar. Ancaq bəzi layihələr var ki, maliyyə vəsaiti olmadığına görə ləngiyir. Elə Bakı Dairəvi Yolunun bir hissəsi olan Novxanıya gedən yol da maliyyə vəsaitinə görə ləngiyir. Mehdiabad və Binəqədi qəsəbəsinin içində, ətrafında müəyyən işlər var ki, onlar da görülməlidir. Məndə olan məlumata görə, maliyyə problemi var. Bu problem dövlət büdcəsindən ayrılmalara görə də ola bilər. Ola bilər ki, vaxtilə belə bir vəsait ayrılıb, ancaq sonradan xərclənib. Detallarını bilməsək də, ümumi məlumat odur ki, maliyyə problemi səbəbindən işlər ləng gedir”.

Ekspertin sözlərinə görə, yolun yenilənməsi işinə aid olan bütün qurumların koordinasiyalı işləməməsi sözügedən vəziyyətin yaranmasının səbəblərindən biridir: “Digər bir məqam isə odur ki, yol deyərək təkcə avtomobillərin hərəkət etdiyi asfalt örtüyü nəzərdə tutulmur. Yolun altında yənaşı gedən kommunikasiya xətləri var. Enerji ötürən kəblələr var, telefon-rabitə xətləri var, su və qaz boruları var, kanalizasiya xətləri var. Həmçinin yolun özünün yağış sularını ötürmək üçün drenaj xətləri var. Bu işlərin də hər birini ayrı-ayrı qurumların görməlidirlər. Həmin qurumların fəaliyyətinin birgə əlaqələndirilməsi sistemi isə hələ tam yaradılmayıb. Hazırda ən ciddi problemlərdən biri budur. Qurumlardan birinin əlində maliyyə vəsaiti olur, ancaq digərle-

rində olmadığı üçün işlər eyni vaxtda görülməz. Məsələn, “Azəravtoyol”da müəyyən qədər vəsait var və o hansısa yolu düzəltmək istəyir. Bu zaman “Azərsu”, “Azərənəji” və digər qurumlara müraciət edirlər ki, siz də gəlin öz xətlərinizi yeniləyin və yolun təmirindən sonra yenidən qazılmasın. Həmin qurumlar isə deyirlər ki, bizim illik fəaliyyət planımızda bu iş nəzərdə tutulmayıb, onun üçün maliyyə vəsaitimiz yoxdur. Biz bu işləri gələcək görəcəyik. O zaman aləm deyir bir-birinə. Vahid koordinasiya planı yoxdur. “Azəravtoyol” yolu təmir edir və üstündən bir-iki ay keçəndən sonra “Azərsu” gəlir ki, mən su xətlərimi yeniləmək istəyirəm. Onda təzə təmirdən çıxmış yol yenidən qazılmalı olur. Bu qurumlar arasında koordinasiyanın zəif olması isə dövlət büdcəsinin yüklənməsinə gətirib çıxarır. Nəticədə yeni çəkilən yol su kəmərinə görə qazılır, yenidən çəkilir”.

Ə.Hüseynov diqqətə çatdırırdı ki, xarici təcrübədə hər hansı yol çəkildikdən sonra vahid layihə tərtib olunur və bütün qurumlar eyni vaxtda hərəkət

edir: “Layihə dərin bürokratiya-ya yol vermədən, operativ şəkildə bütün qurumlarla razılaşdırılır, hər bir qurumun maliyyə imkanları tutuşdurulur. Bundan sonra konkret dəqiq vaxt müəyyən olunur və konkret orqan tərəfindən nəzarətə götürülür. O zaman nəzərdə tutulan işlərin hamısı eyni vaxtda, qısa müddətdə görülür. Yol bütün kommunikasiya xətləri ilə birlikdə yenilənir və təhvil verilir”.

Biz son iki il ərzində yeraltı kommunikasiya xətlərinin çəkilişi ilə məşğul olan bütün qurumlarla koordinasiyalı şəkildə işləyirik. Novxanı yolunda işlərə başlayarkən də bütün aidiyyəti qurumlara məlumat verdik, “Azərsu”, “Azəriqaz” və digər müvafiq qurumlar tərəfindən yeni xətlər çəkildi. Bütün bu işlər görüldü ki, biz artıq oraya asfalt-beton örtüyü döşəyəndən sonra kimsə gəlib oranı qazmasın.

Bir var ki, yeraltı xətlər çəkilməmiş biz gəlib işimizi tez yekunlaşdırmaq və sonradan onlar gəlib qazıntı işlər aparsınlar. Bir də var ki, orada eyni vaxtda kifayət qədər böyük işlər getdi. Bütün o xətlər çəkildi, qazıntı iş-

lir. Bir çox ölkələrdə isə bunu bələdiyyələr edir. Əgər yolun texniki şərtləri pozularsa, işi həyata keçirən qurum bilir ki, 5 ildən sonra da olsa buna görə məsuliyyət daşıyacaq. Bizdə problem odur ki, bu koordinasiya yoxdur. Hər kəs özü istəyəndə yolu qazdırır və xətti yeniləyir.

Digər bir problem isə maliyyə vəsaitinin az olması və texnikaya qənaət edilməsidir. Məsələn, “Azəravtoyol”un bu işlərlə məşğul olan podratçısının və özünün 5 ədəd asfaltbasan texnikası varsa, 10 yerdə yol çəkilir. Belə halda vaxt uzanır”.

Məsələ ilə bağlı “Azəravtoyol” ASC-nin mətbuat xidmətinin rəhbəri Anar Nəcəfli ilə əlaqə saxladığımız qeyd etdi ki, son illərdə yol təmiri zamanı bütün qurumlarla koordinasiyalı iş aparılır və bəzi layihələrin uzun vaxt aparmasının da səbəbi budur: “Novxanı yolu prezidentin sərəncamı əsasında təmir olunur. Mən 2015-ci ildən bu qurumun mətbuat xidmətinin rəhbəriyəm və ötən müddət ərzində Novxanı yolunun ilk dəfə təmir olunduğunu deyə bilərəm.

lari aparıldı, yenidən dolduruldu. Bunlar çox vaxt aparır. Bu işləri bir həftəyə, bir aya yekunlaşdırmaq qeyri-mümkün idi. əgər keyfiyyətli iş istəyiriksə, bu vaxt aparır. Tikinti prosesi də insanlar üçün narahatlıq yaradır, yay ayıdır, toz-torpaq və sair olur. Bu baxımdan, insanların narazılığı başa düşüləndir. Ancaq artıq bu proses geridə qalıb, Novxanı yolu istifadəyə verilmək üzrədir, gediş-gəliş bərpə olunub”.

A.Nəcəfli yol təmiri zamanı maliyyə və texnika çatışmazlığının da olmadığını bildirdi: “Diqqət etməsənizsə, son dövrlər prezidentin sərəncamı əsasında kəndlərarası və qəsəbələrarası yollar yenilənir. Bu sərəncamlara əsasən vəsait ayrılır. Həmin vəsait hesabına da təmir və tikinti işləri aparılır. Hazırda Bakı şəhərinin 10-dan artıq layihəmiz həyata keçirilir, artıq bir neçəsi yekunlaşıb. Həmçinin regionlarda kəndlərarası avtomobil yolunun yenilənməsi işləri aparılır. 40-a yaxın kəndlərarası yolun yenilənməsi hazırda həyata keçirilir”.

□ **Nərgiz LİFTİYEVƏ**

Azərbaycanın ərazi bütövlüyü əleyhinə çağırışlarda, sərhədi qanunsuz keçərək Dağlıq Qarabağa getməkdə ittiham olunan blogger Aleksandr Lapşin 3 il müddətinə azadlıqdan məhrum edildikdən sonra onun ekstradisiyası məsələsi gündəmə gəlib. İsrail, Ukrayna və Rusiya olmaqla üçlü vətəndaşlığa sahib olan Lapşinin hansı ölkəyə ekstradisiya olunacağı isə sual altındadır.

Hüquqi şərtlərə görə, Lapşini hansı dövlətin geri istəməsindən asılı olmayaraq, o, dərhal ekstradisiya edilə bilməz. Əvvəla ona görə ki, Lapşinin barəsindəki hökm qanuni qüvvəyə minməyib. Ona görə də hələlik o, 1 sayılı Bakı İstintaq Təcridxanasında saxlanılır. Buna baxmayaraq, vətəndaşı olduğu ölkənin nümayəndələri Lapşinin ekstradisiyası məsələsini müxtəlif formalarda gündəmə gətirirlər. Xüsusilə də bu məsələdə Rusiya daha fəaldır. Rusiyanın Azərbaycandakı səfirliyi də həbs olunan bloggerin ekstradisiyasına yardım etməyə hazır olduğunu bildirib. Məlum olduğu kimi, Rusiya Federasiyası və Azərbaycan arasında məhkumların cəzalarını öz ölkələrində çəkməsi üçün ekstradisiya edilməsinə dair razılaşma var. Əgər A. Lapşin bu sazişlə nəzərdə tutulan hüquqdan istifadə etməyə çalışsa, onda səfirlik bunun üçün lazımı köməkliyi göstərəcəyini bəyan edib.

Lapşinin özü isə İsrailə təhvil verilməsini istəyib. Belə ki, iyulun 26-da A. Lapşin İsrailin Azərbaycandakı səfirliyinin nümayəndələri ilə görüşüb və onlara İsrailə təhvil verilməsini istədiyini deyib. Yayılan məlumatlara görə, A. Lapşin barəsində olan məhkəmə hökmündən apelyasiya şikayəti verməkdən də imtina edib.

Məsələ ilə bağlı Ədliyyə Nazirliyinin İnsan Hüquqları və İctimaiyyətlə Əlaqələr İdarəsinin rəisi Faiq Qurbanov APA-ya bildirib ki, Aleksandr Lapşinin müraciətinə o zaman baxıla bilər ki, onun barəsində hökm qüvvəyə minsin.

İsrail səfirliyi isə məlumat yayaraq bildirib ki, İsrail vətəndaşının bu cür müraciətə haqqı var: "Lakin biz Aleksandr Lapşinin İsrailin Azərbaycandakı səfirliyinin nümayəndələri ilə görüşünün məzmununu açıqlaya bilmərik. Bu Lapşinin şəxsi məsələsidir və biz bu barədə məlumat verə bilmərik".

Lapşin ekstradisiya edildikdən sonra azadlığa çıxa bilərmi?

Qanunvericiliyin tələblərinə görə, ekstradisiya olunmuş şəxs cəzasını ölkəsində çəkməlidir. Lakin o, verilmiş cəzanın bir hissəsini çəkdikdən sonra azadlığa buraxıla bilər. Bir məqam da var ki, əgər həbs olunduğu ölkədə şəxsin mühakimə olduğu maddə ekstradisiya ediləcəyi ölkənin Cinayət Məcəlləsində nəzərdə tutulmayıbsa, o zaman şəxs azadlığa buraxılır.

Politoloq Elxan Şahinoğlu "Yeni Müsavat"a bildirib ki, Lapşin son zamanlar çox hiyləgər addımlar atır:

"Azərbaycan və Rusiya prezidentlərinin Soçi görüşündən sonra müəyyən fikirlər səsləndi ki, Lapşinin ekstradisiya olunması sürətlənə bilər. Görüşdən dərhal sonra Rusiya səfirliyi də məsələ ilə bağlı açıqlama verdi. Bunu mən, faktiki olaraq Azərbaycana təzyiq kimi qiymətləndirdim. Çünki məsələ yenincə bitən kimi o şəxsin ekstradisiyasını gündəmə gətirmək Azərbaycan hakimiyyətinə qarşı təzyiq kimi görünür. Bu şəxs Azərbaycan qanunlarını kobudcasına pozub. Belə olduğu halda onun ekstradisiyası da mümkündür və bu, prezidentin əlindədir. Mümkündür ki, o,

Lapşin İsrail türməsini seçdi

Elxan Şahinoğlu: "Lapşini Rusiyaya ekstradisiya etməkdənsə, İsrailə vermək daha yaxşıdır"

səhvini boynuna alsada, azadlığa çıxandan sonra yenidən Azərbaycanın əleyhinə açıqlamalar, böhtanlar yağdırıla bilər. Ona görə də bu şəxs qurtulmalıdır. Bunun əvəzində başqa bir şey tələb etməliyik. Ermənilərin girovluğunda olan iki şəxs var ki, ən azından onların azad olunmasına çalışmalıyıq. Həmin şəxslərdən də biri Rusiya vətəndaşdır və dəyişmə də edə bilərik. Bu proses isə uzun vaxt apara bilər ki, bunu Lapşin də anlayır. Ona görə də Lapşin çox hiyləgər bir gediş edərək, vəkil vasitəsilə İsrailə ekstradisiya olunmağı xahiş edib. Lapşin bilir ki, Rusiya ilə Azərbaycanın

arasındaki münasibətlərdə müəyyən suallar var. Biz istəyirik ki, onu öz vətəndaşımızla deyisək və bu, alınmaya da bilər. Nəticədə proses uzanacaq. İsrail isə Azərbaycanın strateji tərəfdaşdır və Azərbaycanın İsrail hökumətinin ekstradisiya istəyinə yox deməsi çətin ola bilər. Düşünürəm ki, həmin şəxsi əvəzsiz olaraq Rusiyaya ekstradisiya etməkdənsə, İsrailə vermək daha yaxşıdır. Həm də Rusiyaya verərsək, bu, ona bənzəyəcək ki, bizə təzyiq olundu və bunun qarşılığında ekstradisiyaya razı olduq. Lakin bu məsələ də var ki, məhkəmə yenincə bitib. Ona görə də dərhal

Lapşini ekstradisiya etmək doğru olmazdı".

Politoloq söyləyib ki, Ədliyyə Nazirliyi də Lapşinlə bağlı açıqlamasında tamamilə haqlıdır: "Bu, Azərbaycana edilən təzyiqlərə, xüsusilə də Rusiyaya bir növ cavabdır. Yəni bu adam bir həbsdə yatsın ki, bunun ekstradisiya olunması gündəmə gəlsin. Azərbaycanda minlərlə insan cəzalar alırlar. Bu şəxs də qanunları kobud şəkildə pozub, ona görə də Lapşini dərhal ekstradisiya etsək bu çox pis nümunəyə səbəb olacaq. Ona da belə çıxar ki, kimsə Azərbaycan qanunlarını poza bilər və təzyiq olarsa, biz onu buraxacağıq. Bu baxımdan, Lapşin Azərbaycan həbsxanalarının dadını görməlidir. Lapşini bir zamanlar hiyləgər adlandırsalar da, əslində o, çox ağıllı və hiyləgər gedişlər edir. Apelyasiya şikayəti verməməklə də Azərbaycana bildirmək istəyir ki, sizinlə mübahisəyə getmirəm. İsraildən də kömək istəməsi kimi faktlar göstərir ki, Lapşinin heç də psixoloji problemləri olmayıb. Elə Azərbaycan qanunlarını kobud şəkildə pozarkən, ikinci dəfə başqa bir

pasportla ölkəmizə gələn zaman da bunu düşünərək edirdi. Həbsxanada da bunu davam etdirdi".

Elxan Şahinoğlunun fikrincə Lapşinlə bağlı məsələ başqalarına da dərs olmalıdır: "O, Rusiyaya bir növ cavabdır. Çoxları Qarabağa gedir və Xarici İşlər Nazirliyinin qara siyahısına salınır. Ancaq Lapşin Azərbaycana qarşı ikinci addımını da atdı. Ölkəmizi bir növ lağa qoydu və Ukrayna pasportu ilə ölkəmizə gəlməklə sanki hər kəsə göstərdi ki, qara siyahıya düşsə də Azərbaycana gəldi. Artıq bu məqamda onun cəzası verilməli idi. Azərbaycanın Lapşinlə bağlı addımı bir çox dövlətlərə dərs idi. Bəzən belə fikirlər yaranır ki, Rusiya vətəndaşı olduğu üçün risk edib onu həbs etməyəcəyik. Ancaq bizim üçün fərq yoxdur ki, bu Rusiya vətəndaşdır və ya deyil. Qanunları kobud şəkildə pozub və cavab verməlidir. Lapşinlə bağlı indi Azərbaycana qarşı təzyiqlər deyərdim ki, səngiyib. Bu şəxsin özü də heç tanınmış jurnalist deyil. Dünyada 100 minlərlə blogger var".

□ Əli RAIS

Moskva-Bakı münasibətlərində "Lavrov düyünü"

Erməni mənşəli Lavrov vəzifədən getsə...

Azərbaycanın keçmiş xarici işlər naziri Tofiq Zülfüqarov "Turan"a müsahibəsində artıq Rusiya tərəfində Azərbaycan-Rusiya əlaqələrinə ziyan gətirən üçüncü qüvvələr olduğunu etiraf etdiyi barədə məlumatlar olduğunu bildirib. O qeyd edib ki, həmin üçüncü qüvvələrin bir hissəsi Rusiyanın daxilindədir. Prezidentlərin görüşündə də bunun müzakirə olunan çox vacib bir məsələ olduğu haqda xəbərlər var:

"Bu məlumatı qəbul edək. Hər halda, mən o adamlardan biriyəm ki, bu məlumatı həqiqətə uyğun məlumat kimi qəbul edəyəm. Çünki doğrudan da bir neçə ay önce yaranan gərginlik və onun mənbəyi elə bil Rusiyanın Xarici İşlər Nazirliyinin daxilində cəmləşib. Təhlillər onu göstərir ki, bu gərginliyə təkan verənlərdən biri Rusiyanın xarici işlər naziri Sergey Lavrovdur. Bilirsiniz ki, ictimaiyyət tərəfindən onun mövqeyi ciddi şəkildə tənqid olunur və mən də onun tənqidçilərindən biri idim. Hesab edərdim ki, etnik mənsubiy-

yət qeyri-balanslaşmış bir mövqeyə gətirib çıxarıb. Təbii ki, bu da öz növbəsində Ermənistan-Azərbaycan münasibətlərinin həlli prosesində böyük bir maneə olub".

Qeyd edək ki, Sergey Lavrov mənşəcə ermənidir və uşaqlıq dövründə soyadı Kələnteryan olub. Atasının erməni olduğunu Lavrov öz də defələrlə dilə gətirib və erməniləri sevdiyini deyib. Qarabağ məsələsi ilə bağlı açıqlamalarında da Ermənistanın xeyrinə olan açıqlamaları defələrlə onun dilindən eşitmişik. Məsələn, bir müddət

öncə o bəyan etmişdi ki, Dağlıq Qarabağ problemi istisnasız olaraq Azərbaycanın daxili məsələsi deyil.

Sergey Lavrov sıradan siyasətçi, deputat, politoloq, jurnalist deyil, o, Rusiya kimi nəhəng bir dövlətin xarici siyasət idarəsinə başçılıq edir. XİN rəhbəri olaraq Lavrov Rusiyada Qarabağ məsələsi ilə birbaşa məşğul olan ən yüksək rütbəli dövlət yetkilisidir.

Bəs Sergey Lavrovun erməni mənşəli olması Qarabağ danışıqlarında, Rusiyanın mövqeyində ermənilərin xeyrinə işləyirmi? Bu şəxs nazir vəzifəsindən çıxsa və Qarabağ məsələsindən kənarlaşdırılsa, Qarabağ məsələsi ilə bağlı Rusiyanın mövqeyində az da olsa dəyişiklik yaranarmı?

Politoloq Elçin Mirzəbəyli "Yeni Müsavat"a bildirdi ki, Sergey Lavrovun erməni mənşəli və həm də Ermənistanın maraqlarından çıxış edən bir şəxs olması şübhəsiz ki, Dağlıq Qarabağ münasibətlərinin tənzimlənməsi ilə bağlı aparılan danışıqlar prosesinə, həmçinin Azərbaycan-Rusiya münasibətlərinə təsir göstərir. Sergey Lavrov tək deyil. Rusiyanın xarici siyasət idarəsində və digər nüfuzlu dövlət qurumlarında ermənilərin və onların əldə etdiyi siyasətçi və məmurların sayı az deyil: "Eyni zamanda Rusiyanın kütləvi informasiya vasitələrində çalışan, Azərbaycan əleyhinə aşkar və gizli təbliğat apararaq erməniləri, həmçinin bəzi satqın azərbaycanlıları da bu sıraya qatmaq lazımdır. Bu insanlar istənilən imkandan yararlanaraq Azərbaycan haqqında yanlış təsvirlər formalaşdırmağa, Moskva-Bakı münasibətlərini dalana dirəməyə çalışırlar. Lakin məsələnin digər tərəfləri də var. Rusiya dövlətçilik ənənələri olan nəhəng dövlətdir. Bu ölkədə yalnız Rusiya dövlətçiliyinin mövqeyində dayanan və öz ölkələrini maraqlarını ifadə edən yük-

sək rənqli siyasətçilərin, məmurların sayı digərlərindən daha çoxdur. Rusiya prezidentinin də çox güman ki, bu və ya digər proseslər haqqında bir neçə mənbədən informasiya almaq, təhlil etmək, nəticə çıxarmaq imkanları var. Əgər Lavrovun Azərbaycana qarşı qərəzli davranışları rəsmi Moskvanın konkret zaman kəsiyindəki maraqları ilə kəskin ziddiyyət təşkil etsəydi, o zaman yəqin ki, vəzifəsindən azad olardı. Amma görüldüyü kimi, Rusiya xarici işlər nazirinin Moskva-Bakı münasibətlərini pozmağa yönəlmiş söylərinə qarşı ciddi reaksiya nəzərə çarpmır. Ola bilsin ki, hansısa mərhələdən sonra biz Lavrovun neytrallaşdırıldığını şahidi olacağıq. Amma bunun yaxın zamanlarda baş verəcəyi inandırıcı deyil".

Politoloqun sözlərinə görə, əgər Rusiya və təbii ki, bu ölkənin prezidenti Dağlıq Qarabağ münasibətlərinin ədalətli həllinə nail olmaq üçün konkret hərəkətə keçməyə istəyirsə bunun qarşısını nəinki Lavrov və Rusiyadakı ermənipərəst dairələr, heç böyük güclər də ala bilməzlər: "Rusiyanın bugünkü strategiyası rus dövlətçiliyinin klassik ənənələrinə söykənir. Diqqət yetirsəniz görərsiniz ki, son zamanlar Azərbaycanda ən çox müzakirə olunan məsələlər Rusiya ilə bağlıdır. Rusiya, rus siyasətçilərinin, politoloqlarının açıqlamaları Azərbaycanın gündəmini az qala zəbt edib. Bu isə ictimai rəyin idarə olunması, yaxud təsir altında saxlanması üçün sınaqdan keçirilmiş texnologiyalardır".

□ Etibar SEYİDAĞA

Donmuş maaş

Zamin Hacı
zaminhaci@gmail.com

Ötən yazımda söz verdiyim kimi, məcburi köçkünlərin dondurulmuş maaşlarının əbədlilik dondurulması temasını açım. Bunu mənə Füzulidən qaçqın düşmüş bir soydaşımız xəbər verdi, yoxsa heç xəbərim yox idi belə bir şey varmış. Sən demə, 1993-cü ildə rayonlarımız işğal ediləndə hökumət məcburi köçkünlərin dövlət büdcəsindən maliyələşən hissəsinə - həkim, müəllim, icra hakimi və sairəyə maaşlarını müvəqqəti ödəmək haqda qərar çıxarıbmış. Daha dəqiq izah eləsəm, tutaq ki, sən Füzuli rayonu Cinqobulu kənd sakini Alpərən Qaçqınbəyov adlı fizika müəllimsən, indi məktəbi erməni dağıdıb, köçüb gəlmisən İmişlinin Göbəktala kəndində transformator budkasında yaşayırsan. Təbii ki, iş yeri də qalıb işğal altında. (Bəlkə də işğal elə qədim türk sözü olaraq belə yaranıb. Yəni işsiz qalmaq anlamını verir. O cümlədən rusların işlətdiyi kaşa sözü bizim tərəkmələrin xaşıl milli yeməyinin adından götürülüb. Xaşıl məsələsini bu səhər qaçışla məşğul olarkən kəşf etdim. Beləncik elmi-filoloji, linqvistik-semantik, bioloji-samanlıq kəşflərim çoxdur, hamısını vaxtaşırı hörmətli oxucularıma çatdıracağam).

Bəs nə etməli? Axı büdcə zəhmətkeşləri, o cümlədən müəllimlər daima hökumətin yaxasında bülleten, çuxasında protokol, buyuzunda süd (*axırıncı hansısa nağıldan gəldi düşdü cümləyə, fikir verməyin*) gətirən hissəsi olmuşdur. Bunları işsiz qoymaq hakimiyyəti mühüm siyasi dayaqdan məhrum eləmək olardı. O üzədən, yapist yoldaşlar uzun illər həmin işğalda iş yerini itirən büdcə zəhmətkeşlərinin təzə iş tapmayan hissəsinə köhnə maaşını veriblər. (*Çox fısqırıq cümlə oldu, özüm də çalışıram anlayım görüm nə yazmışam*). Ancaq burada yüngülvari bir biclik olubdur. Həmin maaşların verilməsi hər il xüsusi qərarla, Nazirlər Kabineti tərəfindən, necə deyirlər, türkün məsəli, uzadılmış. Keçən ilin dekabrında isə bu uzadılma olmayıb. Vəssalam. Nəticədə həmin büdcə zəhmətkeşləri 7 aydır bir qəpik də maaş almır. Onlara "sizə pul yoxdur" deyən də yoxdur. Krizisi belə yola vermək əla üsuldur. Sənə demirlər ki, maaş olmayacaq. Deyirlər, qərarı uzatmayıblar.

Əlbəttə, əsas odur bayraq dirəyi uzansın, Qarabağ danışıqları uzansın, nə bilim, kimin nəyə gücü çatsa onu uzatsın. Maaşlar uzanmasa da olar. 24 il köçkünlük də bir az uzun alınır. Artıq o əraziləri yaddan çıxarıb buralarda büdcə təşkilatı tapıb mənəməndən sallanmağın - işləməyin vaxtıdır. Özü də eləsinə tapmaq lazımdır heç vaxt, xüsusən yayın istisində maaşını dondurmaq hökumətin ağılına gəlməsin. Belə idarələr vardır. Düşünsəniz özünüz taparsınız. Mən yazsam maraqlı olmaz.

Büdcə qaçqınlarının maaşsız qalması əhvalatı mənə bir az Molla Nəsrəddinin qazan lətifəsini xatırlatdı. Molla qonşudan qazan alıb işlədib, qaytaranda içine balaca qazança qoyubmuş. Qonşu soruşanda bu nədir, deyibmiş qazanın doğdu. Az sonra Molla yenə qazanı alır, bu dəfə qaytarmır. Qonşu gəlir deyir qazanı qaytar, Molla deyir, üzürlü say, qazan öldü. Qonşu deyir, adə, yekə kişisən, mənə dolama, heç qazan da ölürmi. Molla deyir ayıb olsun sənə, bəs qazan doğanda necə inanmışdın? Doğa bilər, ölə bilməz?

Ümumən respublikamız təzadlarla zəngindir. Birini pulsuz qoyurlar, o birinin başından pul tökülür. Təzəlikcə rayonlardan birində adam oğluna dörd gün, dörd gecə toy çaldırdı. Elə həmin günlərdə o rayonun tam qonşuluğunda bir gəlini vəhşicəsinə döyüb küçəyə atmışdılar. Bəy, qayınata, ata - hər kəs bədbəxti vurmuş. Halbuki maraqlınsən ölkədə multikulturizmdən tutmuş ailə dəyərlərinə, din-imandan mənəviyyata, nə bilim, humanizmdən heyvan hüquqlarına qədər hər şeyin cürbəcür idarəsi, müşaviri, nazirliyi, komitəsi, komissiyası və sairə zadələri vardır. Di gəl, yenə axırda adamı lomla döyüb eşşəyin belinə tərsinə mindirirlər.

Ola bilsin bu işlərin tənzimlənməsi də keçən ilin dekabrından dondurulubdur.

Qarabağa görə 120 minlik ordu, Şoyqunun mesajı

Rusiya ilə ABŞ (NATO) arasında gərginliyin "qradusu" günbəgün artır. Bu gərginlik artıq özünü postsovet məkanında da qabarıq büruzə verməkdədir. Baltıqyanı bölgə, Ukrayna, Cənubi Qafqaz (Gürcüstan) bu sıraya addır. Deməli, Azərbaycanın da böyük diqqət ayırılmalı olduğu bölgələr var. Konkretliyə keçək.

"Bir sıra xarici dövlətlər Rusiyanın Yaxın Şərqdə və Cənubi Qafqazda fəaliyyətini təhlükə sayaraq, onun sərhədləri yaxınlığında hərbi mövcudluğunu artırır". Bunu Rusiyanın müdafiə naziri Sergey Şoyqu nazirliyin srağagünkü kollegiya iclasında söyləyib. Nazirin sözlərinə görə, Moskvanın Yaxın Şərqdə və Cənubi Qafqazda sülhün qorunması üzrə fəal hərəkətlərini bəzi ölkələr onların milli maraqlarına təhlükə kimi qəbul edir.

Rusiya hərbi nazirinin bu açıqlaması ən azı, iki aspektdən Azərbaycan üçün də xüsusi önəm kəsb edir. Biri odur ki, həmin sözlərin deyildiyi gün ABŞ Konqresi Rusiya, İran və Şimali Koreya üçlüyünə qarşı olduqca sərt sanksiyalar paketi qəbul edib. Tezliklə qüvvəyə minəcəyi şübhə doğurmayan və qanunverici akt xarakteri daşıyaçaq bu sənəd artıq rəsmi Kremlin ciddi narahatlığına səbəb olub.

Digər mühüm məqam Kremlə qarşı məlum sanksiyalar paketinin ardınca NATO-nun Gürcüstanda, necə deyirlər, Rusiyanın "burnunun ucunda" növbəti genişmiqyaslı hərbi təlimlərə hazırlaşmasıdır. Xəbər verildiyi kimi, Alyansın "Layihəli tərəfdaş 2017" kod adlı hərbi təlimləri cəmi iki gün sonra - iyulun 30-da başlayacaq və avqustun 12-dək davam edəcək. Təlimlərdə Gürcüstan, ABŞ, Böyük Britaniya, Almaniya, Türkiyə, Sloveniya, Ermənistan və Ukraynadan 2800 hərbi iştirak edəcək. Təlimlər Vaziani və Norio hərbi bazalarında keçiriləcək.

Yeri gəlmişkən, hərbi manevrlərə qatılmaq üçün ABŞ ağır hərbi texnikasının bir hissəsi artıq Gürcüstanda gətirilib. "Abrams" tankları və "Bradley" zirehli maşınlar Poti limanından dəmir yolu vasitəsilə Vaziani hərbi bazasına çatdırılıb.

Həm NATO təlimləri, həm də Konqresin qərarını Moskva şübhə yox ki, özünə qarşı təhdid, hətta de-marş hesab edir. Onun gərgin münasibətlərdə olduğu Gürcüs-

Rusiyanın hərbi nazirindən İrəvana şifrəli hədə

Bakıdan Qərbə yönəlmiş neft kəmərinin bir hissəsini nəzarətə götürən Rusiya Ermənistanı dəhliz axtarışında iken İrəvan da NATO-ya qucaq açmağa başlayıb; Moskva Gürcüstanda alyansla üzə-üzə gələ bilər - Azərbaycan üçün də mühüm gelişmə...

tan ərazisində planlaşdırılan təlimlərin Kremlə məxsusi qıcıq yaratdığı da şübhə doğurmur. Çünki Rusiya Gürcüstanın da daxil olduğu Güney Qafqazı özünün "həyatı maraqlar" zonası, yaxud "arxa bağçası" hesab edir. Regionda birdən-birə 3 münəqişə ocağını - Qarabağ, Abxaziya və Cənubi Osetiya münaqişələrini də Moskva məhz bu "həyatı maraqlar" naminə yaratdı və idarə eləməkdədir.

Daha bir diqqətçəkici detal: hazırda Gürcüstanda NATO qüvvələri ilə yanaşı, Rusiya ordusu da var və onların arasında məsafə heç 100 km deyil. Biri - NATO qanuni əsasda, digəri - rus qüvvələri isə qanunsuz əsasda (*işğal altındakı Abxaziya və Cənubi Osetiya*) mövcuddur. Yeni istənilən halda, Gürcüstanda Rusiya və NATO fiziki olaraq da üzə-üzə gəlmiş durumdadır.

Başqa bir maraqlı məqam Gürcüstanda NATO təlimləri ərəfəsində Rusiyanın Cənubi Osetiyada özünün hərbi təlimlər keçirməsi, işğalçı qüvvələrin Bakı-Supsa neft kəmərinin bir hissəsini nəzarətə götürərək Ermənistanı aparıcı magistral yola yaxınlaşmasıdır. Bu, sözsüz ki, Bakı və Tiflislə yanaşı, Qərbe

(ABŞ-a) da açıq mesajdır ki, Rusiya burda - regionda, Gürcüstandadır, "sizin qulağınızın dibində".

Bu xüsusda Gürcüstanın sabiq müdafiə naziri Dmitri Şaşkinin bugünlərdə səsləndirdiyi fikirləri qəribçiliyə salmağa dəymir. Eks-nazir deyib ki, Rusiyanın Cənubi Osetiya istiqamətindən Gürcüstanın içərilərinə doğru təcridən irəliləməsi və bu separatçı bölgəyə keçirdiyi irimiqyaslı hərbi təlimlərdə məqsəd Ermənistanı 120 minlik hərbi kontingent yeritməkdir.

Onun sözlərinə görə, əgər 2008-ci ilin 5 günlük avqust müharibəsində Rusiyanın əsas hədəfi Gürcüstan olubsa, indi artıq Gürcüstan Rusiyanı, sadəcə, Ermənistanı dəhliz kimi maraqlandırır. **"Çünki Rusiya Gürcüstanda öz hökumətini oturdub, indi isə onun hədəfi Qarabağ və İrandır. Rusiya planlı şəkildə regionda eskalasiya hazırlayır"** - Şaşkin əlavə edib. Müşahidçilərə görə, keçmiş müdafiə naziri çox güman ki, ABŞ-ın İrana mümkün müdaxiləsi halında regionda Rusiyanın maraqlarına qarşı yaranacaq təhdidi nəzərdə tutub. Çünki Rusiya üçün İran birbaşa təhdid deyil.

Beləcə, müdafiə naziri Sergey Şoyqunun yuxarıdakı

xəbərdarlıq xarakterli açıqlamasına ilk öncə son gelişmələr, həmçinin gərginləşən Rusiya-ABŞ (NATO) qarşılıqlı kontekstində baxmaq lazım gəlir. Nəhayət, belə bir xəbərdarlıqdan son vaxtlar sürəklili şəkildə Rusiyanı Qərblə şantaj edən İrəvana məxsusi pay düşür.

Söz düşmüşkən, Ermənistan bir ayın içində, ard-arda Rusiyada sərt qıcıq yaradan iki NATO təliminə qatılmaq qərarı verib: onlardan biri Rumıniyada keçirilib və təzəcə başa çatıb. Digəri isə qeyd edildiyi kimi, iki gün sonra Gürcüstanda başlayacaq.

Azərbaycan həmin təlimlərdə iştirak etməyəcək. Bəzi təhlilçilərə görə, rəsmi Bakı mövcud hessə vəziyyətdə ölkənin milli maraqları baxımından yeganə doğru qərar qəbul edib. Bununla həm də işğalçı Ermənistanı bir az da Rusiyanın hədəfinə gətirilmiş olub. Çünki Azərbaycan da NATO təlimlərində iştirak eləməyirdi, Moskva Ermənistanı qarşı bunca qəzəbli olmazdı.

Ən maraqlısı da odur ki, Rusiya Ermənistanı Gürcüstan vasitəsilə dəhliz axtarışında iken nankor İrəvan da NATO-ya qucaq açmağa başlayıb. Kreml belə şeyləri bağışlamır.

Azərbaycanın baş nazirinin sabiq birinci müavini Abbas Abbasovun son aylar yenidən siyasi səhnədə fəallaşması barədə ötən sayımızda xəbər vermişdik. Məlumatlarda qeyd olunurdu ki, Moskvadakı və Bakıdakı tərəfdarlarını başına toplamaq işinə girişən A.Abbasov 2018-ci ildə mütləq Azərbaycana qayıdacağı və seçkilərdə iştirak edəcəyi mesajını verib.

Sabiq vitse-primyer tərəfdarlarına deyib ki, Kreml hələ də ona etimad edir və yenidən önə çıxacaq. Onun Rusiya regionlarındakı keçmiş tərəfdarlarını da Moskvadakı gizli ofisinə toplayaraq təlimatlandırdığı deyilir.

Rusiya Azərbaycanlılarının Federal Milli Muxtariyyətinin rəsmi saytı isə Vladimir Putinin A.Abbasova məktub yazdığı barədə xəbər yayıb. Kremlin mətbuat xidmətinə istinadən yayılmış məktubda bildirilir ki, Rusiya prezidenti Vladimir Putin Sahibkarlığa Dəstək Fondunun direktoru Abbas Abbasova "fəal ictimai fəaliyyətinə və Rusiyada sahibkarlığın inkişafına göstərdiyi dəstəyə görə" təşəkkür edib.

Putinin təşəkküründən "AzerRos"un prezidenti Mehriban Sadıqova geniş məktub hazırlayıb və A.Abbasovun Rusiya-Azərbaycan əlaqələrinin inkişafında fəaliyyəti geniş təhlil olunub. Məktubda diqqətçə-

Abbas Abbasov gizli toplantılara başladı

Sabiq vitse-primyer regiondakı adamları vasitəsilə yenidən "diaspor liderinə" çevrilmək niyyətindədir

kən bir məqam da var. "AzerRos"un prezidenti yazır ki, "Rusiya prezidentinin Abbas Abbasova məktubu ona və onun əqidə dostlarına ciddi mənəvi dəstəkdir".

Rusiyadakı Azərbaycan diasporundakı bir mənəbe "Yeni Müsavat"a deyib ki, A.Abbasov təcili olaraq regional diasporların iclaslarını keçirməklə bağlı göstəriş verib. Artıq bir neçə regionda bu cür toplantıların keçirilməsi barədə xəbərlər var. A.Abbasov regiondakı adamları vasitəsilə "diaspora liderinə" çevrilmək niyyətindədir. Mənəbe deyib ki, son olaraq Samarada "Abbas Abbasovun ətrafında birləşək" niyyəti ilə toplantı olub. Bildirilir ki, sabiq vitse-primyer Ümumrusiya Azərbaycanlıları Konqresinin qeydiyyatının ləğvindən sonra Rusiyada "azərbaycanlıların nicati" statusuna iddialıdır.

Böyük ehtimalla A.Abbasov yaxın müddətdə "Azərbaycan diasporasının təkidi" ilə yenidən rəsmi olaraq fəaliyyətə başlayacaq. Onun "AzerRos"a Ağsaqqallar Şurasının sədri kimi qayıdacağı, ilin sonunda isə ümumiyyətlə təşkilata rəhbərlik edəcəyi deyilir.

Xatırladaq ki, hələ ötən ilin oktyabrında A.Abbasov "AzerRos"un rəhbərliyində siyasi fəaliyyətini dayandırmışdı. Amma heç kimə sirr deyildi ki, özünü ən yaxın adamı kimi tanıyan Mehriban Sadıqovanı "AzerRos" rəhbərliyinə uzun

dartışmadan sonra getirə bilmişdi. M.Sadıqova da istənilən vaxt yerini A.Abbasova verə bilər.

A.Abbasovun 2013-cü ildə yaratdığı "Milyarder ittifaqı" hakimiyyətə qarşı çıxmışdı və baş rolda da sabiq vitse-primyer idi. Amma hakimiyyət Kremlin bu projesini dağıtdı və ən çox zərərçəkən də A.Abbasov oldu. Ona Azərbaycanda ölmək belə yasaqlandı. Onun yenidən anti-Azərbaycan planında yer almasına rəsmi Bakıdan hələ ki reaksiya yoxdur...

□ "YM"

digər formada siyasi səhnədə hallanmağa başlaması Rusiyanın seçkilər öncəsi təzyiqlərə start verməsinin başlıca göstəricilərindəndir. Düşünürəm ki, Abbas Abbasov özü şəxsən seçkidə namizəd kimi çıxış edəcək və Rusiyanın maraqlarını namizəd kimi qorumağa çalışacaq. Çünki Rusiyadakı azərbaycanlılardan fərqli olaraq Azərbaycanın daxilində sadəcə xalq arasında Abbasov elə də böyük siyasi nüfuzla malik deyil, müxalif düşüncəli insanların yaddaşında isə Abbas Abbasov "Rusiyanın adamı" kimi tanınır və onun üçün narazı elektoratın dəstəyini alacağına inanmıram. Əminəm ki, Kremlle razılışma olmasa, Rusiyanın da namizədi meydana çıxacaq və bu namizəd Abbas Abbasov olma yacaq. Abbas Abbasov, sadəcə, prosesdə aparıcı fiqurlardan biri ola bilər. Mən hər dəfə olduğu kimi bu dəfə də Bakı ilə Moskvanın sonda razılığa gələcəklərinə əminəm. O zaman da hamımız Abbas Abbasov başda olmaqla, Rusiyadakı "müxaliflər" in və daxilindəki "5-ci kolon" un bir anın içində necə susduqlarının şahidi olacağıq, necə ki, 2013-cü ildə olduq.

VIP sədri Əli Əliyev isə bildirdi ki, 2013-cü ildə də, indi də Moskvanın Azərbaycanı inkişafdan saxlamaq, öz əlaltısına çevirmək, Avrasiya itti-

faqı, Gömrük İttifaqı, hərbi birliklərə sürümək layihəsi ilə müxalifət olaraq barışmaq niyyətində deyillər: "Əgər Moskva var gücü ilə tərəqqimizə əngəl olan qrupu qorumağa, hakimiyyətin daxilindəkilərdən bir hissəsi, qoy lap öz marağı üçün, həmin "5-ci kolon" u təmizləməyə başlayacağına, bu işdə onlara dəstəyimizi verəcəyik. Biz içəridə bir-birimizlə savaşa da, mübarizəyə də apara bilərik. Ancaq kənardan gələn təhlükə hamımıza qarşıdır. Rus, ingilis, fars və qeyrisindən bizə hami olmaz. Bu gün Moskvadan ciddi təhlükə yenə baş qaldırıb. Ona görə daxili narazılıqlarımızı unutmadan, kənar təhlükəyə qarşı birlikdə cavab verməyi bacarmalıyıq. Şəxsən mənə Moskvanın müdafiə etdiyi Abbas Abbasov, Rəsul Quliyev, yaxud başqa birisindən prezident İlham Əliyev daha çox sərf edir. Ötən əsrdə Bakıda erməni qırğınları zamanı Bakı qoçuları düşmənin təcavüzünə sinə gərmək üçün qan düşmənçiliklərini rəsmən dayandıraraq, birlikdə səngərə giriblər. Dedikləri də belə olub ki, "Düşmənlə qurtaraq, namusumuzu qoruyaraq, düşmənçiliyimiz yerindədir, sonra davam etdirərik". Belə örnəyi olan millət səhv etməməlidir. Xüsusən kənar təhlükə qarşısında".

□ Etibar SEYİDAĞA

**Bizə dost olmağın
tək yolu**

Zahid SƏFƏROĞLU
zsafaroglu@gmail.com

ABŞ Konqresinin Nümayəndələr Palatası Rusiya, İran və Şimali Koreyaya qarşı ən sərt sanksiyalar paketini qəbul etdi. Sənədin Senatda təsdiqlənəcəyi də artıq şəkk-şübhə doğurmur. Vaşinqton beləcə, yaxın dönmə üçün özünə yeni bir "şər üçbucağı" müəyyənləşdirməklə yanaşı, dost-müttəfiqlərini də yeni situasiya ilə üz-üzə qoymuş oldu.

Əslində buna yeni "üçbucaq" demək doğru olmazdı. Çünki SSRİ-nin çöküşü ilə bitən "soyuq müharibə" dövründə SSRİ-İran-Şimali Koreya "şər üçbucağı"nda SSRİ-ni indi sadəcə, Rusiya əvəzləyəcək.

Amerikanın bu dəfə Rusiyayı çökdürməyi hədəfləməsi diqqət çəkməyə bilmir. ABŞ Mərkəzi Kəşfiyyat İdarəsinin (MKİ) direktoru Maykl Pompeonun bu xüsusda aşağıdakı açıqlaması maraqlıdır. MKİ rəhbəri deyib ki, ruslar ABŞ-a əbədi təhlükədir və təhlükə olaraq da qalacaqlar. "Odur ki, onlara əzab verə-verə məğlub etmək lazımdır".

Bu, artıq Rusiyaya münasibətdə konkret və cıllanmış bir kursun, həm də olduqca sərt bir kursun götürülməsi deməkdir. Bu, həm də onun anonsudur ki, Vaşinqton Kremlin həyatı maraqları olan bölgələrdən də sonuncunu vurub çıxarmağa çalışacaq. Belə bölgələrdən biri Azərbaycanın yer aldığı Cənubi Qafqazdır.

Belə çıxır ki, Azərbaycan və Ermənistan üçün də yeni çağırışlar, seçim təklifləri gündəmə gələcək. Ələlxüsus işğalçı Ermənistanın müttəfiqi olduğu Rusiyaya görə Qərbin təzyiqləri ilə üzleşəcəyi istisna deyil.

Ən maraqlısı da təcavüzkara ölkəyə - Rusiyanın Güney Qafqazdakı yeganə forpostuna Vaşinqtonun hansı münasibət sərgiləməsi olacaq. Ermənistan Krımın Rusiya tərəfindən ilhaqını dəstəkləyən, BMT-də Ukraynanın ərazi bütövlüyünə səs verməyən 9 ölkədən biridir. Rusiyaya qarşı sanksiyaların qayəsində də məhz Krımın işğalı, Rusiyanın Ukraynaya təcavüzü dayanır.

Azərbaycana gəlincə, biz təbii ki, belə vəziyyətdə "qızıl orta" nı daha ciddi şəkildə gözləməliyik. Rusiyaya qarşı ABŞ-ın (Qərbin) sanksiyalarına qoşulmaq kiçik ölkə kimi Azərbaycanın maraqlarına cavab verə bilməz. Rusiya ABŞ-dan fərqli olaraq bizim böyük, eyni zamanda çox təhlükəli qonşumuzdur.

Eləcə də "şər üçbucağı"ndakı qonşu İran bizə dost sayılmaz. Üstəlik, ortaq tale Moskvaya və Tehrana bəzi məsələlərdə nəinki ABŞ-a qarşı, hətta ABŞ-a dəstək olacaq bölgə dövlətlərinə qarşı da bəzi birgə hərəkatlərə sövq edə bilər. Nəhayət, Qarabağ problemi Bakını sanksiyalarla bağlı daha diqqətli olmaq zorunda qoyur. Əfsus ki, Rusiya bu məsələdə həlledici söz sahibliyini saxlayır.

Müxtəsəri budu ki, ABŞ-ın düşməni hələ bizim də düşmənimiz demək deyil. Lakin bu, əsla o anlama gəlməməlidir ki, Azərbaycan bu qarşıdurmada Moskvanın qeyri-məqbul təkliflərini qəbul eləsin və ABŞ-a qarşı düşərgədə, hansısa blokda yer alsın.

Söhbət Azərbaycanın qeyd şərtsiz Avrasiya Birliyinə və KTMT-yə qoşulmasından gedir. Kremlin bu yöndə Bakıya təzyiqlərinin artacağı gözləniləndir. Fəqət, Qarabağ məsələsində xeyrimizə real dönüş olmayınca Azərbaycan buna gedə bilməz. Şərtimiz bəllidir.

O, artıq Moskvanın problemdir ki, sanksiyalar rejimində o, öz tərəfdarlarının sayını artırmaq, Azərbaycanı qazanmaq istəyirsə, ən azından, Dağlıq Qarabağ məsələsində obyektiv olmalı, sözdən işə keçməlidir. Paralel surətdə Kreml Azərbaycanla bağlı iri qaz layihələrini altıdan-altıdan tormozlamaq siyasətindən əl çəkməlidir. Əks halda, Azərbaycan Rusiya üçün yalnız coğrafi qonşu olaraq qalacaq...

Yəni hərənin öz marağı. Azərbaycanı qazanmağın, onu özünə dost-tərəfdaşa çevirməyin tək bir yolu var: bizim milli maraqlara hörmət edib ərazi bütövlüyümüzü və suverenliyimizi tanımaq! Bundan kənarda dost-müttəfiqimiz ola bilməz, yoxdur.

Bu qənaət Rusiyanın rəqibi ABŞ-a da aiddir.

Müxalifət Abbas Abbasova qarşı

Baş nazirin sabiq birinci müavini müxalifətdə birmənalı mövqə

Azərbaycanın baş nazirinin sabiq birinci müavini Abbas Abbasovun Kremlin dəstəyi ilə Azərbaycanda siyasətə qayıdacağı barədə xəbərlər yayılmaqdadır. Rusiya prezidenti Vladimir Putinin Sahibkarlığa Dəstək Fondunun direktoru Abbas Abbasova fəal ictimai fəaliyyətinə və Rusiyada sahibkarlığın inkişafına göstərdiyi dəstəyə görə təşəkkür məktubu ünvanlaması isə Kremlin Abbasova xüsusi önəm verməsi kimi şərh edilir.

2018-ci il prezident seçkiləri yaxınlaşdıqca Abbas Abbasovun Moskvanın dəstəyi ilə aktiv siyasətə qoşulacağı ehtimal edilir. Əgər bu baş verərsə, Abbas Abbasov ölkə daxilində və müxalifət tərəfindən yetərli dəstək qazana bilermi? Müxalifətdən onu müdafiə edənlər olar?

ADP sədri Sərdar Cəlaloğlu bildirdi ki, Kreml rəsmi Bakıya təzyiqlər göstərmək üçün bəzi şəxslərə prezidentlik vəd edərək onları hökumətin üzünə qaldırır, daha sonra isə taleyin ümidinə buraxır. Bu dəfə də belə olacağı gözlənilir: "Azərbaycanda Rusiyanın bir modeli var. Bir nəfərə prezidentlik vəd edir. Deyir ki, səni prezident edəcəm, get hökumətin üzünə. Həmin adam da hökumətin üzünə gedir. Hökuməti ya yıxır, ya yıxmır. Rusiya ortada öz marağını təmin edir. Bundan sonra isə həmin adam tarixin küllüynə atılır. Abbasov Abba-

sovu bu dəfə irəli verəcəklərsə, onun cəmiyyət və müxalifət tərəfindən müdafiə olunması gözlənilən deyil. Çünki Abbas Abbasovun bir keçmiş məmur və Moskvaya bağlı fiqur kimi reputasiyası müxalifətdən dəstək əldə etməyə cavab vermir".

AĞ Partiyasının sədri Tural Abbaslı bildirdi ki, Rusiyanın Azərbaycanda hər seçki öncəsi fəallaşdığı heç kəsə sirr deyil, adətən belə məqamlarda Rusiya hakim komandaya siyasi təzyiqlərini artıraraq öz maraqlarını təmin etməyə çalışır. Bu təzyiqlər adətən ya Qarabağ konfliktindən, ya daxilindəki Rusiyanın "5-ci kolon" u vasitəsilə, yaxud da Abbas Abbasov kimi öz ərazisində yer verdiyi "iş adamları və milyarderlər" vasitəsilə həyata keçirilir. Bu dəfə də fərqli nə isə olacağı gözlənilir: "Artıq Abbas Abbasovun gündəmə gəlməsi, Fərhad Əhmədov kimi milyarderin adının bu və ya

Son instansiya

Xalid KAZIMLI

Cəmiyyətdə bir sual doladır: "Axı jurnalistlərin digər sosial qruplardan nəyi artıqdır?"

Bu sualın nədən qaynaqlandığını təkrarən açıb-bükməyə ehtiyac yoxdur. O mövzu hamını bezdirib.

Bu sual isə cavab istəyir və haqlı sualdır.

Gerçəkdən də jurnalistlərin nəinki digər sosial qruplardan, hətta intellektual təbəqəyə daxil olan yaradıcı şəxslər qrupundan da heç nəyi artıq deyil.

Onlar da adi vətəndaşdır, fərd olaraq nə heç kəsədən əs-kikdirlər, nə də artıq. Heç sosial statusları da bir kimsədən üstün deyil. Jurnalistlərin xüsusi imtiyaza, ayrıca hüquqlara malik olmasından söhbət belə gedə bilməz.

Ancaq yenə də jurnalist peşəsini bütün başqa peşələrdən fərqləndirən bir şey var. Nədir o? Adını sonra qoyarıq.

Əvvəlcə istənilən bir peşə sahibini götürək. Məsələn, bir fermer, kənd zəhmətkeşi bir gün ədalətsizliklə üzləşir, icra hakimiyyətinə müraciət edir, işinə baxılmır, məhkəmə hakimiyyətinə üz tutur, tələbi yerinə yetirilmir, qanunverici orqandan mədəfə umur, umsuq qalır. Lap axırda, əli hər yerdən üzüləndə, o, son instansiya kimi mediaya müraciət edir.

Fermerin işi düzəlir, düzəlmir, başqa məsələdir, əsas odur ki, o, son çarə olaraq jurnalistlərin üstünə gəlir.

Yaxud bir universitet müəllimini, xəstəxana həkimini götürək. Onlar da ədalətsizliyə məruz qaldıqları vaxt şikayət edə biləcəkləri bütün instansiyaları keçir, sonda jurnalistlərə müraciət edir, haqlıdırlarsa, haqlarını alırlar.

Eləcə də bütün başqa peşələrin sahibləri. Onların sırasında keçmiş polis rəisi, sabiq prokuror, əski hakimlər, vəkillər, hətta keçmiş komitə sədrləri, nazirlər də olur.

Təsəvvür edirsinizmi, bir zamanlar təbəçiliyindəki minlərlə adama hökm edən, yeri gələndə jurnalistləri aşağılamaqdan çəkinməyən sabiq nazir məhkəmədə jurnalistlərin oturduğu stullara boylanır, onların gəlməsini gözləyir və onlardan kömək umur.

2-3 il öncə əlində milyardlar oynayan, dövlətin pullarını yaxınlarına, qohum-əqrəbalarına pay-püşt edən, bir dəfə jurnalistlərlə görüşməyən, açıqlama verməyən bankir axırda haqsızlığa məruz qaldığı barədə jurnalistlərin üstünə açıqlama-bəyanat göndərmişdi.

Bir-biri ilə çəkişən, hərəsinin sərəncamında minlərlə silahlı şəxs olan vəzifəli generallar da bir-birilə mübarizəni media müstəvisində aparmağa çalışırlar, kompromat davası yürüdürlər.

Heç bir ölkədə baş nazirdən, prezidentdən böyük vəzifəli yoxdur. Devrilən prezidentlər ilk növbədə kimin üstünə qaçırırlar? Jurnalistlərin.

Ötən ilin 15 iyulunda Türkiyədə dövlət çevrilişi cəhdi zamanı prezident Rəcəb Tayyib Ərdoğan ilk addım olaraq jurnalistlərin yardımından istifadə etdi, səsinə xalqa çatdırdı, hakimiyyətini qorudu. Yoxsa onun sərəncamındakı bütün bi-siyasi birliklər tam iflic durumunda idi.

Bu gün dünyanın hər hansı bir yerində, hansısa demokratik dövlətdə baş nazir və digər nazirlər istefaya göndərilirsə, vəzifələrinin icrasını yarımçıq buraxmağa məcbur olurlarsa, onların hamsını jurnalistlər edir. Məhz onlar nazirlərin, baş nazirlərin "torbasını tikirlər".

Dünyanın ən hegemon dövləti ABŞ-dır, amma onun prezident Donald Tramp kimi ötkəm, eksentrik, hökmlü, diktaturaya meyli bir adam jurnalistlərlə bacarmır. Adam vəzifəyə gəldiyi gündən onlarla savaşıq, mübahisə edir, hələ qazandığı bir şey yoxdur, amma jurnalistlər onun ictimai nüfuzunu 40 faizə endiriblər və addım-addım onu impichmentə sürükləyirlər.

Jurnalistlər ABŞ-in keçmiş prezidenti Riçard Niksonu istefaya məcbur etdikləri kimi Trampı da vəzifəsindən vaxtından tez yola salmağa çalışırlar.

Medianın dördüncü hakimiyyət olması barədə çox təkrarlanan fikir bəlkə bəzi adamlara şişirdilmiş görünə bilər, ancaq realıq belədir ki, media demokratik ölkələrdə çox vaxt yerdə qalan hakimiyyət qollarının (icraedici, qanunverici və məhkəmə) fövqündə dura, dövləti və cəmiyyəti yönəldə, dolayısı ilə idarə edə bilir.

Bu baxımdan jurnalistlərin dövlətin və cəmiyyətin idarə edilməsi işində xüsusi missiyası, funksiyası və uyğun statusları var.

Hazırda sosial şəbəkədə belə bir ictimai rəy yaratmağa çalışırlar ki, guya hakimiyyət son addımı ilə jurnalistlərə rüşvət verib.

Elə bu iddianın özü də göstərir ki, media işçilərinin rolu, təsir gücü bir başqadır. Onların fərqi son instansiya, son güman yeri, son pənah yeri olmalarındadır.

Demək, jurnalistlərin maddi durumu, məişət şəraiti son yerlərdə olmamalıdır. Hamının, hər kəsin (adi fəhlədən prezidentə qədər) işinə yarayan adamlara bəzi şeyləri çox görmək olmaz. Bu qədər sadə.

ABŞ-Rusiya münasibətləri yenidən gərginləşib. Dünyanın ən güclü iki dövləti arasında soyuq küləklərin əsməsinin səbəbi ABŞ-ın Rusiyaya qarşı sanksiyaları yenidən gündəmə gətirməsi olub.

ABŞ Konqresinin Nümayəndələr Palatası Rusiya, İran və KXDR-ə münasibətdə sanksiyaların sərtləşdirilməsi və prezident Donald Trampın səlahiyyətlərinin məhdudlaşdırılması haqqında qanun layihəsini bəyənib. Prezident bundan sonra sanksiyaları yalnız konqresin icazəsi ilə yumşalda, yaxud ləğv edə bilər.

Qanun layihəsi görünməmiş yekdilliklə - 3 səsə qarşı 419 səsə qəbul olunub.

Sənəd Senat tərəfindən dəstəkləndikdən sonra imzalanmaq üçün prezidentə göndəriləcək. Qanun layihəsinin qəbulu zamanı respublikaçılar və demokratlar nadir hallarda təsadüf olunan həmrəylik nümayiş etdirib və bildiriblər ki, sanksiyalar Kırımın aneksiyasına, Rusiyanın Ukraynanın şərqiindəki hərəkətlərinə və ABŞ-da prezident seçkilərinə müdaxiləsinə görə tətbiq olunur.

RF Dövlət Dumasında isə bildiriblər ki, qanun layihəsi Amerika-Rusiya münasibətlərinin bərpa olunması imkanlarına zərbə vurur və təkə Rusiyaya deyil, ABŞ-ın Avropadakı tərəfdaşlarına qarşı da yönəlib.

Bu iki nəhəng dövlət arasında münasibətlərin kəskinləşməsi bəzi hallarda Azərbaycanı da seçim qarşısında qoyur. Biri dünyanın lider dövləti, digəri isə ən yaxın və ən təhlükəli qonşumuz. Bəs görəsən, bu konfliktə Azərbaycan kim tərəfində olmalıdır? Azərbaycan siyasi şərhçiləri, analitikləri ABŞ-Rusiya konfliktində kimin yanındaırlar?

"Yeni Müsavat" bu sualla politoloqlar arasında sorğu keçirib.

Politoloq Arzu Nağıyev sualımıza cavab olaraq bildirdi ki, Azərbaycan hər iki dövlət arasında balanslı siyasət aparır: "Düşünürəm ki, Azərbaycan öz balanslı siyasətini aparır və bu həm də xarici siyasətə aiddir. Siyasətçilərə gəldikdə isə realıq ən gözəl meyardır. Azərbaycan dövlətçiliyi baxımından hər iki dövlətin apardığı siyasət nəzərə alınmalı və bundan çıxan nəticələr əsasında qərarlar verilməlidir".

Politoloq Elxan Şahinoğlu isə qeyd etdi ki, ABŞ-la Rusiya arasındakı gərginliyin Azərbaycana aidiyyəti yoxdur: "Buna görə də Azərbaycan neytral qalmalıdır. Doğrudur, Rusiyanın regional siyasətindən narazıyıq. Ancaq bu o demək deyil ki, Qərbin Rusiyaya qarşı yürütdüyü siyasətdə biz Qərbin yanında olmalı və bununla özümüzü alovun içinə atmalıyıq. Buna baxmayaraq, Azərbaycan ABŞ-la da strateji tərəfdaşlığını davam etdirməlidir. Əlbəttə, bu, Rusiyada kimlərsə və hansısa mərkəzlərin xoşuna gəlmir və gəlməyəcək. Ancaq biz Amerika ilə yaxınlığı kiminsə xoşuna gəlib gəlməmək üçün həyata keçirmirik. Bu, Azərbaycanın milli və təh-

lükəsizlik maraqlarına uyğundur ki, bizə münasibəti yaxşı olan dövlətlə biz də yaxşı münasibətlər quraq".

Siyasi analitik Vüqar Zifəroğlu da bildirdi ki, Azərbaycan balanslı siyasət yürütməkdə davam etməlidir: "Mən bu iki

ABŞ Kırımın ilhaqını tanıdır və Donbasdakı separatizmi qınayaraq Ukraynanın ərazi bütövlüyünü, suverenliyini dəstəkləyir, bu hadisələrlə əlaqədar Rusiyaya sanksiyalar tətbiq edir. Seçkilərə müdaxilə olayına gəldikdə isə, Rusi-

raqları əsasən eynidir. Yalnız yenə də hər ölkənin öz maraqları var və istisna deyil ki, müəyyən hallarda bu maraqlar toqquşa bilər".

AG Partiyasının sədri Tural Abbaslı isə düşünür ki, Azərbaycan daim öz maraqları

ABŞ-Rusiya konfliktində Azərbaycan tərəfini necə seçməli - şərh

Politoloqlar düşünür ki, bu gərginliyin Azərbaycana birbaşa aidiyyəti yoxdur və...

dövlətdən heç birinin tərəfində deyiləm. Çünki hər iki tərəfin Azərbaycana münasibəti obyektiv deyil. Bölgədə geosiyasi maraqları olan güclü dövlətlər olaraq, istər bölgəsel münasibətlərə, istərsə də region ölkələrinə yalnız öz maraqları və hədəfləri çərçivəsində münasibət sərgiləyirlər. Azərbaycan indiyə kimi necə balanslı siyasət yürüdübsə, o cür də davam etdirməlidir. Dövlətimizin çoxvektorlu balanslaşdırılmış xarici siyasət kursu var. Azərbaycanın öz maraqları və hədəfləri var. İstər ABŞ, istərsə də Rusiya ölkəmiz üçün ciddi əhəmiyyət daşıyan və regionda nüfuzları olan güclərdir. Her iki ölkə ATƏT və Minsk Qrupunun həmsədrleridir. Biz təbii ki, bu faktorları nəzərə alırıq".

Politoloq Şahin Cəfərlinin fikrincə, ABŞ-Rusiya gərginliyinin bir çox səbəbləri var və onlardan iki əsas səbəbi göstərmək olar: "Birinci səbəb Rusiyanın Kırımı ilhaq etməsi və Ukraynanın şərqiində separatizm ocağı yaratmasıdır. İkinci səbəb isə Rusiyanın 2016-cı ildə ABŞ-da keçirilən prezident seçkilərinə müdaxiləsidir. Münasibətlər məhz bu iki hadisəyə ABŞ-ın reaksiya verməsindən sonra gərginləşib. Ukrayna məsələsinə görə ABŞ-ın mövqeyi tam haqlıdır və beynəlxalq hüquq normalarına uy-

ya faktiki olaraq ABŞ-ın müqəddəs saydığı dəyərlərdən biri olan demokratik seçki prosesinə müdaxilə edib. Təbii ki, ABŞ kimi bir dövlət bu müdaxiləni cavabsız qoya bilməz. Keçmiş prezident Barak Obama bu hadisəyə görə Rusiyaya qarşı bəzi sanksiyalar tətbiq etdi, Rusiyanın ABŞ-dakı 35 diplomatını ölkədən qovdu. Konqresin qəbul etdiyi son sanksiya qanunu da Rusiyanın həm seçki prosesinə müdaxiləsinə, həm də Ukraynada tərəfdaşlarına cavabdır. Ona görə də, ABŞ-Rusiya qarşıdurmasında Vaşinqtonu haqlı sayıram. Ümumiyyətlə, ABŞ-ın Rusiyaya təzyiqlərini artırması və onu zəiflətməyə çalışması Azərbaycanın maraqlarına uyğundur".

Siyasi şərhçi Azər Rəşidoğlu isə "Yeni Müsavat"ın sualına cavab olaraq bildirdi ki, Azərbaycanın gələcəyi Avroatlantik məkana inteqrasiya ilə bağlıdır: "Bu baxımdan, əksər politoloqlar Qərbin tərəfdarı kimi görünür. Lakin bu belə deyil. Azərbaycan öz siyasətində İran və Rusiya amilini də nəzərə almağa məhkumdur. Bəziləri ABŞ-a xoş gəlmək üçün bu amili nəzərdən qaçırrı. Bu, yanlış yanaşmadır. Hesab edirəm ki, Bakının yalnız bir strateji müttəfiqi var - Türkiyə. Türkiyə ilə Azərbaycanın ma-

mine siyasət yürütməlidir: "Təbii ki, bu suala ilk baxışdan cavab verəsi olsaq ABŞ deyəcəyik. Çünki uzun illər çar Rusiyasının, sonra da SSRİ-nin işğalına məruz qalmış, yüzminlərlə insanımızı illərlə qətlə yetirmiş, maddi və mənəvi dəyərlərimizi talan etmiş bir dövlətin tərəfini tutmaq mümkün deyil. Ancaq bu demək deyil ki, biz hər məsələdə kor-koranə ABŞ-ın yanında yer almalyıq. Mən o xeyaldə deyiləm ki, ABŞ ancaq demokratiya və ədalətə naminə siyasət yürüdü və atdığı hər bir addım, yürütdüyü siyasət insanlıq naminədir. Buna ən bariz nümunə kimi ABŞ-ın Suriyadakı PKK uzantısı olan və əlləri minlərlə günahsız dinc insanın, qadının, uşağın qanına bulandırmış terror təşkilatlarına müasir silahlar verməsini göstərə bilərik. Odur ki, bizim hələlik Türkiyəyə və 2-3 digər dövlətdən başqa dost ölkəmiz yoxdur və olmamalıdır. Azərbaycan daima öz maraqları naminə siyasət yürütməlidir. Əgər bu maraqlar ABŞ-ın yanında durmaqdan keçirsə, orada, əgər maraqlarımız Rusiyadan asılıdırsa, o tərəfdə olmamız gərəkdir. Bir siyasətçi kimi mənim üçün beynəlxalq münasibətlərdə olmazsa olmaz yoxdur. Mənim üçün güclü, qüdrətli Azərbaycan marağı var".

□ Nərgiz LİFTİYEVA

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında
Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına
Dövlət Dəstəyi Fondu

KİVDF

www.kivdf.gov.az

**Ermənistan-Azərbaycan,
Dağlıq Qarabağ münaqişəsi haqqında
həqiqətlərin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması,
Azərbaycanın ədalətli mövqeyinin müdafiə edilməsi**

ATƏT-in Minsk Qrupunun üç həmsədrindən biri olan ABŞ-ın işğalçı Ermənistanla maliyyə yardımı ayırması istiqamətində atılan növbəti addım hiddət doğurur. Azərbaycan ərazilərinin işğalına hazırlaşmayan, mahiyyətcə terrorçu olan bir ölkəyə 2018-ci ildə də maliyyə dəstəyinin verilməsi qərarı elə dolayısı ilə işğalçılığın stimullaşdırılması kimi izah olunur.

Düzdür, 2019-cı ilə müqayisədə Birləşmiş Ştatlar Ermənistanla ayrılacaq maliyyə yardımını üç defədən də çox azaldı. Belə ki, ABŞ Ermənistanla 2016-cı ildə 20,4 milyon dollar məbləğində yardım ayırdığı halda, 2018-ci il üçün işğalçı ölkəyə 6,2 milyon dollar maliyyə yardımı ayırmağı planlaşdırır. Lakin bundan əlavə, Ermənistan ABŞ-dan Suriya qaçqınlarına yardım məqsədilə də əlavə maliyyə dəstəyi alacaq. ABŞ-ın Nümayəndələr Palatasının Vəsaitlər Komitəsi 2018-ci il üçün "Dövlət, xarici əməliyyatlar və onlarla bağlı proqramlar üzrə ayırmalar haqqında" qanun layihəsi qəbul edib. Layihəyə əsasən ABŞ Suriyada hərbi əməliyyatların başlanmasından etibarən Suriyalı qaçqınları qəbul edən ölkələrə 47 mlrd. dollar yardım ayıracaq.

Təəccüblüsü budur ki, Azərbaycanın rəsmi qurumları işğal altındakı ərazilərimizə Suriya ermənilərinin, həmçinin silahlı qruplaşmaların qanunsuz olaraq yerləşdirildiyi barədə dəfələrlə bəyanatlar verib, beynəlxalq səviyyədə məsələ qaldırıb. Bu kimi əməllərinə, üstəlik, Azərbaycan torpaqlarının ilhaqına son vermədiyinə görə işğalçı Ermənistanla qarşı sanksiyalar tətbiq etməli olan ABŞ Konqresi növbəti il üçün də bu ölkəyə yardım ayırmağı planlaşdırır. Sözsüz ki, burada erməni lobbisinin xüsusi rolu var. Amma heç bir arqument dünyanın superdövlətinin işğalçı və terrorçu mahiyyəti ilə məşhur olan, uşaq və qadın qatilləri olaraq tanınan Ermənistanla dəstəyə haqq qazandıra bilməz.

Politoloq Elçin Mirzəbəyli də "Yeni Müsavat"a bildirdi ki, **ABŞ-da güclü erməni diasporu və lobbisi var və onların əli Sənata, Konqresə, Ağ Evə qədər uzanır:** "Şübhəsiz ki, Ermənistanla maliyyə yardımı ayrılması kimi Vaşinqton üçün mühüm strateji əhəmiyyət kəsb etməyən məsələlərdə diaspor və lobbinin təsir imkanları özünü büruzvə verir. Zənnimcə, ABŞ Konqresinin Nümayəndələr Palatasında təsdiqlənən qərarların arasında təkə Ermənistanla ayrılacaq maliyyə yardımına diqqət çəkmək lazım deyil. ABŞ Rusiya şirkətlərinin energetika sahələrinə yatırımlarına maneə yaradan sanksiyalara da dəyşikliyə edib. Yeni düzəlişə əsasən Rusiyanın energetika şirkətlərinin 33 faizdən çox payla iştirak etdiyi layihələrə sanksiya qoyulacaq. Bildiyiniz kimi, "Şahdəniz" layihəsində Rusiyanın "LUKoil" şirkəti cəmi 10 faiz paya sahibdir. Nümayəndələr Palatasının düzəlişi isə "Şahdəniz" in sanksiya altına düşmə-

məsinə xidmət edir. Çünki burada söhbət Avropanın enerji təhlükəsizliyindən və təbii ki, Birləşmiş Ştatların maraqlarından gedir. Lakin 1992-ci ildə erməni lobbisinin təşəbbüsü ilə ABŞ Konqresi tərəfindən "Azadlığa Dəstək" Aktına qəbul edilən və Azərbaycana Amerikanın birbaşa dövlət yardımını yasaqlayan 907-ci düzəliş isə ləğv olunmur. Mənzərə göz qabağındadır".

Bu yerdə qeyd edək ki, ABŞ Konqresi digər iki dövlətlə yanaşı, Rusiyaya qarşı da sanksiyaların müddətini uzatdığı halda, Ermənistanla fərqli münasibət bəsləməkdə davam edir. Əgər Rusiya Kırım ilhaq etdiyi, Gürcüstan torpaqlarını işğal saxladığı üçün cəzalandırılsa, məntiqlə Ermənistan da Azərbaycan torpaqlarında ordu saxladığı üçün sanksiya qərarı altına salınmalıdır. Ancaq qeyd etdiyimiz kimi, həmsədr ölkə ədalət prinsipini nüudaraq tam fərqli davranış nümayiş etdirir.

E.Mirzəbəylinin fikrincə, Rusiyaya sanksiyaların tətbiqi ilə "907-ci düzəliş"i müqayisə etmək mümkün deyil: "Amma gördüyünüz kimi, Rusiya şirkətlərinin enerji layihələrində iştirakına tətbiq olunan sanksiyalara düzəliş edilir və hədd müəyyənləşdirilir, lakin artıq heç bir təsir gücü olmayan və yalnız dəyərlər baxımından önəm daşıyan ədalətsiz 907-ci düzəlişin ləğvinə cəhd göstərilir. Əslində bu mənzərə Vaşinqtonun siyasətinin mahiyyətini ortaya qoyur: Maraqlar, maraqlar və yenə də maraqlar".

Həmsədr ölkələrdən ikincisi, ABŞ-ın cəzalandırdığı Rusiya da bütün baş verənlərin acığını sanki Azərbaycandan çıxmaq istəyir. Rusiya prezidenti Vladimir Putinin birgə hərbi birləşmələrin yaradılması ilə əlaqədar Ermənistanla imzalanmış sazişi təsdiqləməsi məhz bu günlərə təsadüf etdi. Ermənilər Azərbaycan və Rusiya prezidentlərinin Soçi görüşünə görə narahatlıq keçirdikləri bir məqamda Putin "gözünün işğalçı ölkənin üzərində olduğunu" ifadə edən addım atdı. KTMT-də bir yerdə olan, Gümrüdə hərbi bazasını saxlayan Rusiyanın Ermənistanla birgə qoşun yaradılmasının arxasında hansı məqsədin dayandığı barədə uzun-uzadı fikir yürütməyə gerek yoxdur.

Rusiyanın Cənubi Osetiya istiqamətindən Gürcüstanın içərilərinə doğru təcridcən irəliləməsinin və bu separatçı bölgədə keçirdiyi irimiqyaslı hərbi təlimlərin məqsədi Ermənistanla 120 minlik hərbi kontingent yeritməkdir. Virtualaz.org xəbər verir ki, bu açıqlama ilə Gürcüs-

Qarabağ

Qarabağ məsələsində "ermənicedanışan" həmsədr ölkələr

ATƏT-in Minsk Qrupunun iki həmsədr ölkəsi işğalçı Ermənistanı başlaya biləcək qəfil savaştan qorumaq üçün hərəkətə keçib; Vaşinqton torpaqlarımızı zəbt edən ölkəyə 2018-ci ildə də milyonlar ayırmağı planlaşdırır; Kremlin də öz "hədiyyəsi" var

tanın keçmiş müdafiə naziri, nüfuzlu dövlət xadimi Dmitri Şaşkin "Pirveli radio"ya müsahibəsində çıxış edib. Şaşkinin sözlərinə görə, əgər 2008-ci ilin avqust müharibəsində Rusiyanın bir nömrəli hədəfi Gürcüstan idisə indi Gürcüstan Rusiyanı sadəcə olaraq Ermənistanla dəhliz kimi maraqlandırır. Çünki Rusiya Gürcüstanda öz hökumətini oturdub, indi isə onun hədəfi Qarabağ və İrandır. Keçmiş müdafiə naziri bildirir ki, rusların məqsədi Gürcüstanda ona yaxın hökumətin əliylə Abxaziya dəmir yolunun açılması idi. Bu plan baş tutmadığına görə indi onlar "B" planına keçirlər. Bu, quru yolu ilə Ermənistanla dəhliz açmaqdır. "Rusiya planı şəkildə regionda eskalasiya hazırlayır. Rusiya Baş qərargahına görə regionda iki potensial təhdid var-İran və Qarabağ"-Şaşkin deyib. Gürcüstanın keçmiş müdafiə naziri çox güman ki, ABŞ-ın İrana mümkün müdaxiləsi halında regionda Rusiyanın maraqlarına qarşı yarana biləcək təhdidi nəzərdə tutur. Çünki Rusiya üçün İran birbaşa təhdid deyil. Şaşkin deyir ki, Rusiya Cənubi Osetiyadakı hərbi qüvvələrini Ermənistanla Gümrü hərbi bazasına yol açmaq üçün hazırlayır. Onun sözlərinə görə, Gümrü bazası vasitəsilə Rusiya regiona, o cümlədən Qarabağa nəzarət edir. "Rusiya gizlətmir ki, Gürcüstan üzərindən Ermənistanla dəhliz açmaq istəyir. Bunun başa düşməyən ancaq bizim hökumətdir. Hökumət hesab edir ki, Rusiyanı sığalasaq onlar bizdən əl çəkəcək. Təəssüf ki, Rusiya bizdən əl çəkmir. Rusiyanın regiondakı əsas hədəfi hazırda Gürcüstan yox, Azərbaycan və İran, konkret olaraq Qarabağdır", - Şaşkin bildirir. Göründüyü kimi, təhlükə barə-

də artıq kifayət qədər ciddi siq-nallar var.

"Rusiyanın Ermənistanla hərbi birləşmə yaratması və bununla bağlı imzalanan sənəd, sonra bu sənədin Dumada təsdiqi və nəhayət, prezident Putin tərəfindən imzalanması, eləcə də bu proses ətrafında uzunmüddətli təbliğat kampaniyasının aparılmasına imkan verən prosedurların həyata keçirilməsi sənədin siyasi xarakter daşdığını və Moskvanın Cənubi Qafqazda güc nümayişinə xidmət etdiyini ortaya qoyur". Politoloq E.Mirzəbəyli bu fikirdir. Onun sözlərinə görə, Rusiyanın hərbi bazaları onsuz da Ermənistanla yerləşir, işğalçı ölkənin sərhədlərini onsuz da rus əsgərləri qoruyur: "Əgər hər hansı bir provokasiyaya əl atmaq lazım gəlsə, Rusiya ne bəynəlxalq hüquqa, nə də digər amillərə məhəl qoymayacaq. Bu açıq-aşkar görünür. O zaman bu hərbi birləşmənin yaradılmasına siyasi təzyiç vasitə-sindən başqa bir ad qoymaq mümkün deyil. Bununla yanaşı, hadisələrin yalnız göz önündə olan reallıqlar çərçivəsində cəriyyə edən istiqamətlərinə diqqət yetirmək və onları son nəticə kimi dəyərləndirmək də doğru olmazdı. Bu kontekstdə Türkiyənin Rusiya ilə birgə "S-400" zənit raket komplekslərinin inşasına başlayacağı barədə xəbəri də diqqətdən qaçırmmaq lazım deyil. Regionda çox mühüm geosiyasi proseslər baş verir. Azərbaycanın bu proseslərdən daha da güclənmiş şəkildə çıxıb gələcəyinə şübhə etməmə".

"Biz nə ABŞ-ın, nə də Rusiyanın regional siyasətindən razıyıq. Hər iki dövlət Dağlıq Qarabağ münaqişəsini həll etməli olan Minsk Qrupunun həmsədridir. Ancaq hər ikisi işğal faktı-

nı görməzləndirir. Rusiya Ermənistanın torpaqlarımızı işğal altında saxlamasına faktiki hərbi dəstək verir, bu dövlətin hərbi qüdrətinin artırılması üçün çalışır, ABŞ isə hər il Ermənistanla maliyyə yardımı ayırmaqla onun başını tumarlayır".

Bu fikirlər isə "Atlas" Araşdırmalar Mərkəzinin rəhbəri, politoloq Elxan Şahinoğluna məxsusdur. Ekspertin sözlərinə görə, sadəcə, ABŞ-la Rusiyanın Azərbaycanla yönəlik siyasətində önəmli fərq var: "Rusiya siyasətində mərkəzlərin güclü və bölgədə söz sahibi olan Azərbaycanın varlığını maraqlı olduqlarını güman etmirəm. Tam əksinə, Moskva Ermənistanla hərbi dəstəyini artırmaqla güc balansının Azərbaycan xeyrinə pozulmasından narahatlığını ortaya qoyur. Amerika isə güclü və sabit inkişafa malik Azərbaycanın varlığında maraqlıdır. Vaşinqton Azərbaycanın enerji resurslarından başqa bir ad qoymaq mümkün deyil. Bununla yanaşı, hadisələrin yalnız göz önündə olan reallıqlar çərçivəsində cəriyyə edən istiqamətlərinə diqqət yetirmək və onları son nəticə kimi dəyərləndirmək də doğru olmazdı. Bu kontekstdə Türkiyənin Rusiya ilə birgə "S-400" zənit raket komplekslərinin inşasına başlayacağı barədə xəbəri də diqqətdən qaçırmmaq lazım deyil. Regionda çox mühüm geosiyasi proseslər baş verir. Azərbaycanın bu proseslərdən daha da güclənmiş şəkildə çıxıb gələcəyinə şübhə etməmə".

"Biz nə ABŞ-ın, nə də Rusiyanın regional siyasətindən razıyıq. Hər iki dövlət Dağlıq Qarabağ münaqişəsini həll etməli olan Minsk Qrupunun həmsədridir. Ancaq hər ikisi işğal faktı-

mənistan və ya Qırğızistan kimi sözbəxan olmasını, onun bütün istəklərini yerinə yetirməsini istəyir: "Bu, mümkün deyil. Çünki Azərbaycanın milli və təhlükəsizlik maraqları Rusiyanın maraqları ilə üst-üstə düşmür. Rusiyanın müdafiə naziri Sergey Şoyqu son müsahibəsində deyib ki, bir sıra xarici dövlətlər Rusiyanın Yaxın Şərqdə və Cənubi Qafqazda fəaliyyətini təhlükə sayaraq, onun sərhədləri yaxınlığında hərbi mövcudluğunu artırır. O deyib ki, Rusiyanın Yaxın Şərqdə və Cənubi Qafqazda sülhün qorunması üzrə fəal hərəkətlərini bəzi ölkələr onların milli maraqlarına təhlükə kimi qəbul edir. Şoyqu hansı dövlətləri nəzərdə tutur? Rusiya müdafiə naziri Cənubi Qafqazdan niyə bu qədər narahatdır? NATO ölkələri arasına Gürcüstanda hərbi təlimlər keçirilər və pıxı gedirlər. Bunun əvəzində Rusiyanın Ermənistanla daimi yerləşdirdiyi - Azərbaycan, İran və Türkiyə ilə sərhəddəki hərbi birlikləri kimə qarşıdır? Rusiya rəsmiləri açıqlamalarda Ankaranı, Tehranı və Bakını strateji tərəfdaş adlandırdılar. Demək, Kreml səmimi deyil, bu dövlətlərdən hansısa birinə və ya bir neçəsinə inanmır, çünki Ermənistanla hərbi bazaların gücləndirilməsinin başqa izahı yoxdur".

Beləcə, ATƏT-in Minsk Qrupunun üç həmsədrindən ikisi Ermənistanla diqqət və qayğısını ən yüksək səviyyədə göstərməkdədir. Çox qərbdədir ki, dünyanın iki aparıcı dövləti arasında zaman-zaman gərginliklər baş qaldırır da, hazırda bir-biri ilə hədə dilində danışıqlar da, onlar Qarabağ məsələsində "ermənicedanışan" danışıqlar. Bu ölkələr işğalçı Ermənistanı qəfil başlaya biləcək savaştan qorumaq üçün hərəkətə keçirlər. Bunun əsas səbəbi nədir, təkə xristian amilimi? Demək çətin-dir...

Saakaşvili ABŞ-dadır

"Mixail Saakaşvili artıq bir neçə gündür ABŞ-dadır". "Report" xəbər verir ki, bunu Mixail Saakaşvilinin başçılıq etdiyi "Yeni qüvvələr hərəkatı" Partiyasının nümayəndəsi deyib.

Onun sözlərinə görə, partiya liderinin Ukraynaya qayıdacağı tarix də məlum deyil.

Iyulun 27-də onun tərəfdarları Kiyevdə Müstəqillik meydanında Saakaşvilini müdafiə aksiyası keçirəcəklər.

Qeyd edək ki, Ukrayna prezidenti Pyotr Poroşenko iyulun 26-da Mixail Saakaşvilinin vətəndaşlıqdan məhrum edilməsi haqqında Dövlət Miqrasiya Xidmətinin vəsatətini dəstəkləyib. Dövlət Miqrasiya Xidməti həmin vəsatətdə bildirib ki, Gürcüstanın keçmiş prezidenti Ukrayna vətəndaşı olmaq üçün təqdim etdiyi ərizədə yanlış informasiya verib.

ABŞ terrorçu PKK-nın Suriyadakı qollarına PUA verəcək

ABŞ terrorçu PKK qruplaşmasının Suriyadakı qolları "YPG" və "PYD"yə (ABŞ-ın təklifi ilə adlarını dəyişib "Suriya Demokratik Gücləri" qoyublar) Pilotsuz Uçan Aparat (PUA) verəcək.

"Report" xəbər verir ki, PUA-dan istifadəni onlara öyrətmək məqsədilə

ABŞ-ın Suriyanın Ayn-əl-Ərəb (Kobani) rayonundakı hərbi bazasından 9 hərbi müşavir də ezam olunub.

İnformasiyaya əsasən, həmin PUA-lardan terrorçu İŞİD qruplaşmasına qarşı mübarizədə istifadə olunacaq.

Məlumatla görə, veriləcək aparatların sayı hələlik müəyyənləşməyib. Ancaq məsələ ilə bağlı açıqlama verən ABŞ ordusunun məsul təmsilçisi bildirib ki, PUA üçün bölgədə 6 yer qurulacaq.

Qeyd edək ki, Suriyanın şimalında terrorçu PKK qruplaşması qollarının nəzarətində olan ərazilərdə ABŞ 7 hərbi baza qurub. Son 16 ayda ABŞ onları müasir silahlarla təchiz edib.

Avropa Şurasının sədri prokurorluğa çağırıldı

Avropa Şurasının (AS) sədri Donald Tusk Polşada yenidən prokurorluğa çağırılıb.

"Report" xəbər verir ki, məlumatı Donald Tuskun maraqlarını müdafiə edən vəkil Roman Qertix təsdiqləyib.

Yerli mətbuat qeyd edir ki, Tuskun prokurorluğa çağırılması onun əvvəllər şahid qismində ifadə verdiyi araşdırmalarla bağlı deyil.

AŞ rəhbəri prokurorluğa avqustun 3-də getməlidir. Tuskun prokurorluğa hansı statusda gedəcəyi dəqiq bilinmir.

O bundan əvvəl də Polşa prokurorluğuna çağırılıb. Aprelin 19-da dindirilmə səkkiz saata yaxın davam edib. Məsələ Polşanın hərbi əks-kəşfiyyatı və FTX arasında əməkdaşlıqla bağlı olub.

Türkiyə-İran sərhədində insident

Türkiyənin Hakkari əyalətinin Yüksəkova rayonunda İran tərəfdən açılan atəş nəticəsində 24 yaşlı gənc ölüb.

"Report" xəbər verir ki, ölən gənc Kamuran Fırat adlı Türkiyə vətəndaşdır.

İnformasiyaya əsasən, o, Türkiyə-İran sərhədini pozmasa da, İran tərəfindən açılan atəş nəticəsində ölüb.

Kamuran Fırat Yüksəkovanın Ağaçlı kəndində dəfn ediləcək.

Ermənistanda etiraz aksiyası keçirildi

Ermənistanın Lori bölgəsinin Ardvi kəndinin sakinləri qızıl mədənin istismarına etiraz olaraq aksiya keçiriblər.

"Radio Azatutyun" xəbər verir ki, aksiya iştirakçıları qızıl mədəni yerləşən kəndə gedən yolu bağlayıblar.

Bu mədənin istismarı ilə bağlı ictimai müzakirə planlaşdırılıbmış. Aksiya iştirakçıları müzakirənin aparılmasına yol verməyəcəklərini bildiriblər.

Etirazçılar ekoloqların, parlamentdəki müxalifət təmsilçilərinin, Ermənistan Ətraf Mühitin Mühafizəsi Nazirliyi əməkdaşlarının qızıl yatağı olan Ardvi kəndinə daxil olmasına imkan verməyiblər. Onlar yolun açılması ilə bağlı polislin tələblərinə də əməl etməyiblər.

Iyulun 14-dən başlayan Qüds gərginliyi rəsmən başa çatıb. Iyulun 27-də İsrail radiosuna açıqlama verən Qüds müftisi Şeyx Məhəmməd Hüseyn böhranın başa çatdığını, müsəlmanların ibadət üçün "Əl-Əqsa" məscidinə gələ biləcəyini deyib. Eləcə də müsəlmanları Qüdsdə "Əl-Əqsa"da namaz qılmağa çağırıb.

Sputnik radiosunun xəbərinə görə, "Əl-Əqsa" Vəqfinin rəhbəri Əbdüləziz Salhab İsrail hökumətinin "Əl-Əqsa" məscidinin girişində quraşdırılmış elektron yoxlama cihazlarını (metal detektorları) götürüb. Ümumi toplantı keçirən dini liderlər boykotun başa çatdığını bildirib və etiraz edənləri təqdir ediblər.

Xatırladaq ki, hadisə 14 iyulda "Əl-Əqsa" məscidi yaxınlığında iki israili polislin öldürülməsi ilə başlayıb. Daha sonra İsrail hökuməti məscidin girişinə metal detektorlar yerləşdirib. Bu hadisə ərəblərin etirazına səbəb olub, baş verən qarşıdurma nəticəsində 3 fələstinli öldürülüb. "Əl-Əqsa" məscidi son 50 ildə ilk dəfə olaraq Cümə namazına qapadılıb. Sonrakı günlərdə Qüds və Fələstinin digər bölgələrində baş verən toqquşmalarda 4 fələstinli və 3 yəhudi öldürülüb.

Ancaq həmişə olduğu kimi, bu hadisə İsrail və müsəlman aləmi arasında münasibətləri yenidən gərginləşdirdi. Maraqlıdır ki, bu dəfə də ərəb ölkələri deyil, ərəb olmayan müsəlman ölkələri Qüds problemində daha ciddi fəallıq göstərib. Və növbəti dəfə Türkiyə və İsrail arasında gərginlik yaranıb. Ötən həftə Türkiyə prezidenti Ərdoğan Qüds olaylarını, "Əl-Əqsa" məscidinin namaza qapadılmasını pisləyib. Ərdoğan İslam Əməkdaşlıq Təşkilatının dönmə sədri olaraq Qüds gərginliyini qınadıqdan sonra İƏT qurumları, o

Britaniya mətbuatı isə Ərdoğanın açıqlamalarının bölgədə gərginliyi daha da artıracağını iddia edib. "Guardian" qəzeti yazıb ki, İsrailə qarşı ittihamları təhrikedicidən sonra İƏT qurumları, o

Qüds məsələsi həllini tapdı, blokada götürüldü

İsrail olayların daha da böyüməməsi üçün geri çəkildi, ancaq Türkiyə ilə münasibətlər yenidən zərbə aldı

cümlədən İKT Gənclər Forumu bəyanat verib, daha sonra Qüdsü 2018-ci il üçün İslam Gənclər Paytaxtı elan edib.

Ancaq Türkiyənin bu reaksiyası İsraildə qəzəblə qarşılanıb. İsrail XİN-in yaydığı bəyanatda Türkiyənin İsraili qınamasına sət təpki verilib. "Osmanlı imperatorluğu arxada qaldı. Qüds keçmişdə də yəhudi xalqının paytaxtı olub, indi də elədir, gələcəkdə də olacaq" kimi ifadələrin yer aldığı bəyanatda Türkiyə prezidentinə öz ölkəsinin daxili işləri ilə məşğul olması "məsləhət görülür". Oxşar sət reaksiyanı baş nazir Benyamin Netanyahu da göstərib. Buna qarşı olaraq Türkiyə XİN İsrail XİN-in açıqlamasını "həddini aşan" ifadə kimi dəyərləndirib.

Britaniya mətbuatı isə Ərdoğanın açıqlamalarının bölgədə gərginliyi daha da artıracağını iddia edib. "Guardian" qəzeti yazıb ki, İsrailə qarşı ittihamları təhrikedicidən sonra İƏT qurumları, o

yanın təpki İsrail üçün ciddi narahatlığa səbəb olub. Çünki məlum olduğu kimi, faktiki olaraq ərəb ölkələri Qüds mövzusunda səslərini çıxarmadılar, daha doğrusu, onların bəyanatları İsraili narahat etmir. Çünki ərəb ölkələrinin narahatlığı daha çox öz daxili vəziyyətləri ilə bağlı idi. Ərəb rejimləri Fələstin olaylarının daha da böyüyüb ərəb ölkələrinə yayılmasından narahatdır, digər tərəfdən, İsrailə qarşı etirazların böyüməsi istər-istəməz mövqə qoymağı tələb edəcək. Ərəb rejimləri isə İsrailə toqquşmağa hazır deyillər. Çünki hazırda onların başı daxili işlərə qarşılıb və heç bir ölkə İsrail kimi güclü ölkə ilə qarşı-qarşıya gəlmək istəmir.

Bu səbəbdən də növbəti dəfə Qüds və Fələstin mövzusu Türkiyə və İsraili qarşı-qarşıya gətirdi. Halbuki iki ölkə arasında münasibətlər 7 il əvvəl pozulmuşdu və yalnız ötən il uzun müddət davam edən

danışıqlardan sonra normallaşmaya dönmüşdü. Türkiyənin ərəb-müsəlman aləminin lideri kimi çıxış etməsi onu həm də İsrail kimi ölkə ilə üz-üzə gətirir. Baxmayaraq ki, iki ölkə arasında həm də Aralıq dənizində yeni ortaq qaz layihələri var. Ancaq Türkiyənin islamçı kimliyindən çıxış etməsi yenidən münasibətlərə soyuqluq gətirir. İsrailin hökumət səviyyəsində sət reaksiyası və ardınca etirazlar qarşısında geri çəkilməsi onu göstərir ki, Təl-Əviv Qüdsdə etirazların şiddətlənməsini və bu ərəfdə ərəb-müsəlman aləmi ilə qarşı-qarşıya gəlmək istəmir.

Türkiyəyə qarşı qəzəbin bir səbəbi də məhz budur. Çünki indiki mərhələdə ərəb dünyasında onsuz da ciddi narahatlıq var. İnsanlar uzun illərdir davam edən daxili müharibələr, Fələstin və Qüds məsələsində irəliləyişin olmamasından narazıdır. Bu səbəbdən də ilk kiçik bir etiraz böyük rezonans doğurdu və böyük bir qəzəb partlayışına çevrildi. İsrail dövləti məhz bu səbəbdən hadisələrin daha da böyüməsinin qarşısını aldı.

Ancaq olaylar sakitləşmiş kimi görünə də, problem həllini tapmayıb və istənilən anda yenidən partlayışa çevrilə bilər. İkinci tərəfdən, bu hadisə Ankara-Təl-Əviv münasibətlərini yenidən yaraladı. İsrail geri çəkilmiş kimi görünə də, Türkiyəyə qarşı incikliyi qoruyub saxlayacağı aydındır.

□ Kənan RÖVŞƏNOĞLU

Ermənistan ordusunda "dedovşina"

Ermənilər bir-birini qırır

Son zamanlar Ermənistan ordusunda neqativ halların sayının artması müşahidə olunur. Əsgərlərin yaxın qohumları və dostlarının facebook sosial şəbəkəsində paylaşdığı postların təhlilindən sonra bu cür qənaətə gəlmək mümkün olub.

Modern.az saytı erməni sosial şəbəkələrinə istinadən xəbər verir ki, bir müddət əvvəl Azərbaycanın işğal olunmuş ərazilərində yerləşən hərbi hissələrin (facebookda paylaşılan məlumatla görə, motoatıcı alaylardan) birində müddətli hərbi xidmət keçən üç hərbi qulluqçu arasında əlbəyaxa dava ilə nəticələnən münafişə baş verib. Münafişəyə səbəb kimi zabitlərin laqeyd münasibəti nəticəsində əsgərlər

arasında "dedovşina" hallarının artması göstərilir.

Belə ki, qeyd edilən alayın rabitə bölüyündə xidmət keçən əsgərlər Rubik Avakyan və Serik Gevorkyan həmin bölükdə xidmət edən digər əsgər, Ermənistan hərbi komissarlığının dan hərbi xidmətə çağırılan Karen Akopyana dəfələrlə təzyiqlə göstərərək onların "botinka"larını təmizləməyi tələb ediblər.

Bu barədə Karen Akopyanın qohumu Artur Amatuni

özünün facebook səhifəsində məlumat paylaşılıb. O bildirib ki, Karen əsgər yoldaşlarının tələbini yerinə yetirməkdən imtina edərkən Rubik və Serik onu istifadəyə yararsız olan radiostansiyanın ehtiyat hissələri ilə döyərək bədən xəsarətləri yetiriblər. Aldığı zərbələrdən biləyi sınan K.Akopyan hospitala yerləşdirilib.

Digər hadisə isə Talış kəndi ətrafında yerləşən hərbi hissədə baş verib. Ovanes Minasyan adlı sosial şəbəkə istifadəçisi öz facebook səhifəsində paylaşdığı məlumatda bildirib ki, onun yaxın dostunun xidmət etdiyi hərbi hissədə 6 hərbi qulluqçu arasında nizamna-

mədən kənar münasibətlər zəminində kütləvi dava baş verib. Dava nəticəsində müxtəlif bədən xəsarətləri alan 4 hərbi qulluqçu hospitala yerləşdirilib.

Ermənistan ordusunda nizamnamədən kənar münasibətlərin sayının artmasını təsdiqləyən digər paylaşımı isə sosial şəbəkə vasitəsilə Qurban Petrosyan adlı istifadəçi edib. O bildirib ki, Dağlıq Qarabağ ərazisindəki hərbi hissələrdən birində xidmət edən dayısı oğlu kapitan Edik Poğosyan komandanlığın ona qarşı qəzəbli münasibətindən bezərək dəfələrlə təxris olunmaq istəsə də, buna nail olmayıb.

Məhz bu səbəbdəndir ki, o artıq üçüncü dəfədir ki, hərbi hissəni özbaşına tərk edərək İrəvana qaçılıb.

Şamaxının Keçməddin kəndinin sakinləri əlləri göyde Allaha yalvarırlar ki, bir də kəndə sel gəlməsin. Onların olan-qalan yurd yerlərini kəndin yolu kimi yuyub aparmasın, məşəq-qətli həyatlarını viranə qoymasın. Ümidləri qəzetimizdə problemləri barəsində olan reportajın http://musavat.com/news/samaxinin-kecmeddin-kendinde-in-sanlar-allahin-umidine-buraxilib-reportaj-fotolar-video_456778.html ttp://musavat.com/news/samaxinin-kecmeddin-kendinde-in-sanlar-allahin-umidine-buraxilib-reportaj-fotolar-video_456778.html

Bakıdakı səlahiyyət sahiblərinin diqqətini çəkməsinədir...

Keçməddin kəndindən 12 kilometr aralıda, yolun var olduğu ərazilərdə - Məlhəm, Çuxur-yurd, Qızmeydan, Qaleybugurd, Sis və s. kəndlərin sakinlərinin də əli göydedir. Kimsə kombaynın, kimsə traktorun xarab olub onları xərəcə salmaması üçün dualar edir. Söhbətəşdiyimiz taxıl əkən kəndlilər deyir ki, 2-3 il əvvəl min bir əziyyətlə yetişdirdikləri məhsulun məhv olmasına tamaşa etməyə məcbur idilər, taxılı biçməyə kombayn tapmırdılar. İndi isə kombayn qıtlığı yoxdur, əvəzində kombaynı sahəyə gətizdirib işlətmək, kombayn sahibləri isə texnikanı saz vəziyyətdə saxlamaq kimi ağır, məsrəf tələb edən problemlərlə üz-üzədirlər.

Taxıl kimi strateji məhsulun yetişdirilməsi bir çətinlikdirsə, yığılıb hazır dənli bitki şəklində xırmana aparılması da ona qədərki proses qədər çətinidir.

Sahibkarlar bu çətinliklərə qatlaşırlar. Deyirlər ki, əllərini yanlarına salıb oturmaqdansa, çətin də olsa taxıl əkib-biçməklə ailələrini dolandıрмаğa çalışırlar. Ağır əməyin qarşısında isə qazandıqları elə də böyük pullar deyil. Əkin-biçimlə məşğul olan sahibkarların həyəcanının səbəblərindən biri də il ərzində yetişdirdikləri buğda və arpanın vaxtında biçilməsidir.

Deyirlər ki, biçim gec olsa əziyyətləri heçə gedər. Ona görə də hər kəs tələsik əkdiiyi buğda hasilə gələr-gəlməz kombayn axtarmağa, sahəni qısa zamanda biçdirməyə tələsir.

"Dövlət hər hektara görə 90 manat pul ödəyir. Əkirik, biçəndən sonra bizə həmin pulu ödəyirlər. Əvvəllər kombayn problemi vardı. İndi isə kombayn çoxdur, nə qədər desəz var. Sadəcə, işlətmək bahadır. Elə zəmi var ki, orada kombayn 1 hektarı 40 manata, elə yer də var ki, 80 manata biçir. Bu yerin quruluşundan asılıdır. Dərə-təpəsi çox olan sahələrdə yanaq çox gedir, kombaynın sıradan çıxmaq, xarab olmaq ehtimalı çoxdur. Ehtiyat hissələri də elə bahadır ki, heç yaxın düşmək olmur. Kombayn sahiblərini də qınamaq olmur. Bir ətək pul verib texnika alıblar, xarab olanda günləri qara olur" - deyər Asif adlı kəndli bildirir.

O deyir ki, Allah versə, yaxşı məhsuldar buğda əksən 1 hektardan 4-5 ton məhsul götürə bilərsən: "Bu il Allaha çox şükür ki, məhsul boldur. Hektardan 3-4 ton məhsul yığa bilmisik. Buğdanın tonunu 300 manata alırlar. 10 hektardan 3-4 min manat qazana bilirik. O qə-

"Taxıl əkirik, qazandıgımızı da banklara veririk"

Şamaxılı kəndlilər: "Dövlət kombaynı, texnikanı güzəştli şərtlərlə satır, amma yenə də ala bilmirik"

samanı, otu-alafı yığ, preslə ver. Presin birini yığıb sahibinə təhvil verməyə görə 20 qəpik alırıq. Ən yaxşı halda 1 hektardan 8 manat qazana bilirik. Pres üçün ip əvvəl 15 manat idi, indi 40 manatdır. İşləməsək olmur, işləyəndə də qazandıgımız elə xərcləri qarşılamağa gedir. Ümidimiz odur ki, 4-5 ilə icarə haqqı bitər, biz də 3-5 manat sahibi olarıq" - deyər traktor sürücüsü bildirir.

Kəndlilər söyləyir ki, bahalaşma öz sözünü deməkdədir: "Keçən ilə qədər bir bağlama yonca 2 manata idi. İndi yonca presi 5 manatdır. 5 manata yoncanı alan mal-heyvan sahibi əti, südü, pendiri neçəyə satacaq? İşimiz Allaha qalıb. Bahalaşma son qəpiyimizi də əlimizdən alır. Saman bağı burada zəmidə 2 manat 50 qəpiyə, 3 manatdır. Qışda qiymət "ceyran belində" olacaq. Hər şey bahalaşır, təkə kəndlinin əməyinin qiymətindən başqa. Qazanıb banklara borc verməkdən, Əlinin papağını Vəlinin başına qoymaqdan bezmişik".

Ölkəyə kənd təsərrüfatı texnikasının gətirilməsi ilə məşğul olan "Aqrolizinq" Açıq Səhmdar Cəmiyyətində ölkədə kombayn çatışmazlığı problemi olmadığını, problemin çözüldüyünü deyirlər. Bildirirlər ki, Azərbaycan dövlətinin tətbiq etdiyi güzəşt sistemi kənd təsərrüfatı texnikasının yerli sahibkarlar tərəfindən çətinlik olmadan alınmasına böyük dəstəkdir. Ölkəyə ASC xətti ilə Almaniya, Belçika, Hollandiya istehsalı olan kənd təsərrüfatı texnikaları gətirilir. Gətirilən texnikanın 40 faizini dövlət ödəyir, 20 faizini texnikanı alan sahibkar nağd şəkildə, yerdə qalan hissəni isə 9 il müddətində hissə-hissə ödəməlidir.

Məsələn, traktorun qiyməti 50 min manatdırsa, 20 min manatını dövlət ödəyir. 30 min manatın 10 min manatını sahibkar nağd şəkildə ödəyir. Yerdə qalan 20 min manatı isə sahibkar hissə-hissə ödəməlidir. Üstəlik, 2 illik zəmanətli istismar müddəti nəzərdə tutulur, texnikalar sığortalanır.

ASC-də deyirlər ki, ölkəyə gətirilən gübrələr də sahibkarlara böyük güzəştlər edilməklə satılır. Sahibkarlar satın aldıkları gübrənin 30 faizinin pulunu ödəyir, yerdə qalan 70 faizinin pulunu isə dövlət ödəyir. Qalır işləmək, əziyyətlə qatlaşıb məhsul yetişdirmək və yaxşı qiymətə alınan bazar tapmaq. Bu isə sadəcə kəndlilər üçün elə də asan deyil. Problemlərini başında dayanan əsas amil bazarıdır. Məhsulu su qiymətinə alıb qızıl qiymətinə satırlar. Əziyyət çəkənin, məhsulu hasilə gətirənin qazancı satanın qazancından qat-qat az olur.

Rəsmi məlumata görə, respublikada 3 min ədəd kombayn var. Kombaynların yarıya qədərini "Aqrolizinq" ASC-nin xətti ilə, qalanları isə müxtəlif qrantlar hesabına və Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi tərəfindən alınıb.

□ **E.MƏMMƏDƏLİYEV**
□ **Şamaxı**

dər dər-dər var ki. Toxumluq buğdanı almaq, torpağa qulluq edib gəmiricilərə qarşı dərmanlar vurmaq və s. İş çox, pul da ki, qəhətə çıxıb, yoxdur. Elə il də olur ki, hektardan 500 kilo məhsul yığılır, bu da heç əziyyətimizə dəymir".

Taxıl əkib-biçən kəndlilər deyir ki, gəlirləri elə də böyük

olmadığından kombayn almaq haqda heç düşünmürlər: "Adam var, böyük sahəsi var, amma əkmir, becərmir. Sahələr qalıb ağzi günə. Bizim hərəminin 10 hektar əkin sahəmiz var. 10 hektardan ötrü 70-80 min manat verib kombayn almaq sərf elemir. Texniki xidmət, ehtiyat hissəsi də çox bahadır.

Düzdür, dövlət kombaynı, texnikanı güzəştli şərtlərlə satır. Amma yenə də ala bilmirik. Çox çətin, müşkül məsələdir biz sadəcə kəndlilər üçün".

Kəndlilər gileylənirlər ki, buğda biçindən sonra sahələrdə qalan taxılın samanını toplayıb presləyən texnikanın da ehtiyat hissələri, təmir

xərcləri çox bahadır. Demələri-nə görə, həmin bahalı texnikanın gətirdiyi gəlir də xərclərinin qarşısında çox azdır.

"Traktora görə "kvartalını" 300 manat ödəyirik. İldə 1200 manat icarə haqqı veririk. Əvvəllər 5 manata olan ehtiyat hissə hazırda 25 manatdır. Sahibkar çağırır ki, gəl sahədən

Alimlərin tibb sahəsində müxtəlif yeniliklərə imza atması, ixtiralar kəşf etməsi ilə bağlı xəbərlərə tez-tez rast gəlirik. Bu cür xəbərlər çox zaman özünü doğrultsa da, elə xəbər olaraq qalanları da var. Məsələn, bir zamanlar hansısa orqanın köçürülməsi, insana başqa insanın ürəyinin köçürülməsi, açıq ürək əməliyyatları xəyal kimi görünür və bunun mümkün ola biləcəyinə heç kim inanmırdı. Zaman keçdikcə bu əməliyyatlar geniş yayıldı və bu gün də müvəffəqiyyətli həyata keçirilir.

Bu dəfə isə ingiltərəli alimlər stomatologiya sahəsində yeni ixtira ediblər. Ancaq onların bu ixtirası diş həkimlərini çörəksiz qoya bilər. Belə ki, Londonun Kraliça Mariya Universitetinin alimləri diş müalicə edən plomb ixtira ediblər. Beləcə, alimlər bu plombdan istifadə edənlərin diş həkiminə ömürlərində cəmi bir dəfə gedəcəklərini iddia edirlər. Sehrli materialın tərkibi isə yalnız təbii komponentlərdən ibarətdir. Bu plomb nəinki dişləri qırılmaqdan qoruyacaq, həmçinin kariyesin qarşısını alacaq.

Belə bir mükəmməl kəşf artıq mütəxəssislərin bütün sınaqlarından keçib və növbəti ildən etibarən istifadə olunmağa başlanacaq. Daimi plomb diş dəliyinə doldurulan zaman boşluğu minerallarla təmin edərək, dişin tərkibi ilə qarışıb, onu fluor, fosfor və kalsium ilə təmin edir. Beləcə, diş özünü bərpa edir. Bundan əlavə, möcüzəvi ixtira dişlə tam reaksiyaya girdiyi üçün arada sızıntı qalmır. Bu da bakteriyaların qarşısını alır. Mütəxəssislər qeyd edir ki, daimi plombu yalnız bir dəfə qoydurmaq mümkün olacaq. Bir neçə aydan sonra isə o

özünü tam bərpa edib, sağlam dişə çevriləcək. Daimi diş plomunun üstünlüklərinin isə aşağıdakılar olduğu bildirilir:

1. *Dişinizi müalicə etmək üçün yalnız bir dəfə həkimə müraciət edəcəksiniz;*

2. *Bu plombların tərkibi təbii maddələrdən ibarət olduğu üçün sağlamlığınıza zərər yetirmir;*

3. *Qoydurduğunuz adi plomb bir müddət sonra ovulub tökülür, lakin bu sehrli ixtira ilə yeni sağlam diş qazanırsınız.*

Ancaq Azərbaycan stomatoloqlarının ingiltərəli alimlərin bu ixtirasına fikirləri bir-mənəli deyil. Onların bəziləri bu cür ixtiranın mümkün olacağı düşüncəsindədirsə, əksini düşünüb bu cür xəbərləri nağıl adlandıranlar da var.

Stomatoloq Zəlimxan Məmmədli dişin minası ilə eyni ola biləcək hansısa ixtiranın mümkünlüyünə inanmadığını dedi: "Səhiyyədə bir zamanlar bizə nağıl kimi görünən ciddi yüksəlişlər var. Orqan köçürülməsindən tutmuş, ürəyin ən xırda detalının açıq əməliyyatına qədər, ürəyin sökülüb yenidən yığılması kimi əməliyyatlar. Stomatologiyada lazer plombları bir zaman-

İngilis alimlər diş həkimlərini çörəksiz qoya bilər

Azərbaycanda əbədi plomblarla bağlı yeni ixtiraya şübhə ilə yanaşan stomatoloqlar da var, bunu mümkün sayanlar da...

lar bizə xəyal kimi görünürdü. Amma bu gün çox müxtəlif metodlar, ağız boşluğunda qüsurları bərpa etmək üçün, xüsusən də kariyə xəstəliklərinin müalicəsi üçün çox müasir, kiçik kariyələrin əmələ gəlməsini önleyen plomblar, materiallar mövcuddur. Amma dişin minası

elə quruluşdadır ki, mən güman etmirəm ki, məhz onunla eyni olan nələrsə ixtira etmək mümkün olsun. Kanalçıqlar var, minanın özünün strukturlarının müalicəsi üçün çox müasir, kiçik kariyələrin əmələ gəlməsini önleyen plomblar, materiallar mövcuddur. Amma dişin minası

edir, dəyişilir, diş xarab olur, hətta ən möhkəm plomb olsa belə, sağlam plombların özünün ikinci zədələnmə ehtimalı var ki, dediyimiz kimi, o xəstə həkimə gəlmək məcburiyyətində qalacaq. Ola bilər ki, sizin nəzərdə tutduğunuz yeni ixtira plomb möhkəm yapışsın. Amma dişin digər tərəfindən kariyə inkişaf edə bilər. Yəni sizin dişinizin çürümə səbəbini sizdən yaxşı heç kim bilə bilməz. Ya siz dişinizi fırçalamırsınız, düzgün gigiyenaya qaydalarına riayət etmirsiniz. Mən bilərəm axı sizin qidalanmanız necədir. İnsan var ki, həyatı boyu şirniyyat qəbul etmir. Təbii ki, onun dişləri şirniyyat qəbul edən insanın dişlərinə nisbətən daha gec çürüyəcək. Hər şey mümkündür. Bu gün ən güclü inkişaf edən sahələrdən biri də stomatologiyadır. Çünki rəqəbat çox güclüdür".

Digər stomatoloq Vasif Şabanov bu gün ən çox inkişaf edən sahənin stomatologiya olduğunu və buna görə də cür də kəşflərin mümkün

ola biləcəyini dedi: "Əvvəllər tibb haqqında yenilikləri eşidəndə bizə qərribə gəlirdi. Amma o ixtiralar gəlib Azərbaycana çıxdı, gördük ki, hər şey mümkündür. Stomatologiya bu gün güclü inkişaf edir. Bu cür bir plombların ixtirada Azərbaycan, ümumiyyətlə, məlumat yox idi. Bu gün hər gələn pasiyent implant haqqında məlumat almaq istəyir. Dişlərdəki kariyəsin səbəbi hələ indiyə qədər tapılmayıb. Keçmişdən bu günə qədər hər alim bir nəzəriyyə irəlilədir ki, kariyəsin bu səbəblərə görə yaranır. Amma yaranmasının səbəbi ilə bağlı dəqiq məlumat yoxdur. Hər xəstənin öz nəzəriyyəsi ən dəqiq nəzəriyyədir. Yəni sizin dişinizin çürümə səbəbini sizdən yaxşı heç kim bilə bilməz. Ya siz dişinizi fırçalamırsınız, düzgün gigiyenaya qaydalarına riayət etmirsiniz. Mən bilərəm axı sizin qidalanmanız necədir. İnsan var ki, həyatı boyu şirniyyat qəbul etmir. Təbii ki, onun dişləri şirniyyat qəbul edən insanın dişlərinə nisbətən daha gec çürüyəcək. Hər şey mümkündür. Bu gün ən güclü inkişaf edən sahələrdən biri də stomatologiyadır. Çünki rəqəbat çox güclüdür".

□ Günel MANAFI

Həkimlər ağır xəstəni polis bölməsinin qabağına atdılar - Bakıda şok olay

Paytaxt sakini: "Ailə üzvlərimizdən heç kəs həkimlərə xəsarət yetirməyib, bu, yalandır"

Bugünlərdə Bakıda çağırışa gedən təcili tibbi yardım stansiyasının işçilərinin sərxoş şəxslər tərəfindən döyüldüyü xəbəri yayılıb. Məlumatla görə, hadisə gecə yarı paytaxtın Xətai rayonu, Əhmədli qəsəbəsi Telnov küçəsində baş verib.

7 saylı Təcili və Təxirəsalınmaz Tibbi Yardım Stansiyasının əməkdaşları olan həkim Aynurə Şamilzadə və feldşer Günay Həziyeva çağırış üzrə restoranların birinə gediblər. Lakin iddialara görə, tibb əməkdaşları hadisə yerində xəstənin yaxınları tərəfindən döyüldü. Tibb əməkdaşlarının mətbuata verdikləri açıqlamaya əsasən, xəstə içkinin təsirindən şok vəziyyətdə olub. Yaxınları isə onun xəstəxanaya aparılmasına qarşı çıxıb və mübahisə də bu səbəbdən baş verib.

Lakin qarşı tərəf, xəstə Salmanova Nuriyyə Elman qı-

zı redaksiyamıza gələrək olanları təkzib edib. Şikayətinin sözlərinə görə, həkimlərin döyülməsi tamamilə yalandır. Əksinə, xəstənin yaxınlarına təzyiqli göstərişlər: "İyulun 15-də restoranların birinə sünnet toyuna getmişdik. Təxminən saat 11 radələrində restorandan çıxdıq. O anda halım pisləşib, yıxılmışam. Yaxınlarım və tanışımız olan Elvin təcili tibb yardım çağırıblar. Həkimlər iki dəfə mənə iynə vurub, təzyiqlərimi ölçüblər. Bununla da işlərini bitmiş hesab edərək getmək istəyiblər. Lakin özümə gəlmədiyimi görüb yaxınlarım tələb ediblər ki,

məni xəstəxanaya aparsınlar. Tibb əməkdaşları isə bildirdilər ki, mənim kimi xəstəni xəstəxanaya aparmaq üçün səlahiyyətləri yoxdur, qanun buna icazə vermir. Bizimkilər də vəziyyətim ağır olduğu üçün narazılıq ediblər. Lakin həkimlər dirəniblər ki, aparmayacağıq. Təsəvvür edin ki, təcili tibbi yardım maşınının sürücüsü mənə görə xəstəni düşürüb, həkimlər də buna qəzəbləniblər ki, kim sənə icazə verdi ki, xəstəni düşürsən!".

Şikayətinin sözlərinə görə, təcili tibbi yardım əməkdaşları mübahisə zamanı bacısı Günel Salmanovanı itələyiblər. Nəticədə bacısı qolundan ciddi xəsarət alıb: "Mübahisənin sonunda tibb əməkdaşları məni xəstəxanaya aparmağa razılaşıblar. Bu

zaman bacım təcili tibbi yardım maşınında mənimlə getmək istəyib. Lakin həkimlər buna mane olub və bacımı maşından yerə itələyiblər. Bacım qolundan ciddi yara alıb, sümüyü çatlayıb. Hazırda bacımın qolu gipsdədir və bu barədə tibbi ekspertizadan keçib. Beləliklə, maşına bizim ailəmizin tanımadığı bir restoran işçisini götürərək məni xəstəxanaya aparmaq adı ilə hadisə yerini tərk ediblər".

Şikayətçi bildirib ki, həkimlər onu şok vəziyyətində xəstəxanaya aparıb 34 saylı polis bölməsinin qabağına atıblar: "Məni apardıqdan sonra ailəmiz bütün xəstəxanalarda məni axtarıblar. Həmin vaxt şok vəziyyətdə olduğumdan olanlardan xəbərsiz olmuşam. Elə bu vəziyyətdə hə-

kimlər məni xəstəxanaya aparmaqdansa polis bölməsinin qabağına atıblar. Məni ərazidəki skamyanın üstünə qoyublar. Deyilənə görə, bir neçə dəfə skamyadan yıxılmışam, yalnız polislərin köməyi ilə yerdən qaldırılıb. Aylılanda onu gördüm ki, polis mənə yaxınlarımın telefon nömrəsini istəyir. Təsəvvür edin ki, həkimlər mənə yardım etmək əvəzinə, köməksiz vəziyyətimdə məni aparıb 34 saylı polis bölməsinin qabağına atıb. Bu hansı qanunda, insanlıqda yazılıb?!"

Şikayətçi olayla bağlı aparılan istintaq haqda da danışdı: "Olaydan sonra bacımı və mənə istintaqa çağırıdılar, ekspertizadan keçdik. Elvinin isə izahatını alan kimi həbs edib 48 saatlıq cəza verildi. Daha sonra iş prokurorluğa göndərildi və Kürdəxanıda yerləşən təcridxanaya apar-

araq barəsində 3 aylıq həbs-qətimkan qərarı çıxarıldı. Hazırda Elvin heç bir günahı olmadan təcridxanadadır. Həkimlər iddia edir ki, guya döyüldü, sağ qolu sınıb. O tibb bacısının qolu necə sınıb ki, saatlarla polis bölməsində 4-5 səhifəlik izahatlar yazıb. Amma mənim bacımın telefon nömrəsini istəyir. Təsəvvür edin ki, həkimlər mənə yardım etmək əvəzinə, köməksiz vəziyyətimdə məni aparıb 34 saylı polis bölməsinin qabağına atıb. Bu hansı qanunda, insanlıqda yazılıb?!"

Qeyd edək ki, faktla bağlı Xətai Rayon Polis İdarəsi 34-cü polis bölməsində araşdırma başlayıb.

□ Xəlilə GƏRAY

Cümə söhbətləri

B ismilləhir-Rahmə-nir-Rahim!
 Ötən bəhslərimizdə biz insanın yaradılışının hədəfləri barədə söhbət etmişdik. Bundan əlavə, qeyd etdik ki, sistemli halda insanların nə üçün yarandıklarını unutmamağa yönəli işlər görülür. Rəngarəng üslublarla, çeşidli variantlarla insanın haradan gəldiyini, harada olduğunu, haraya gedəcəyini unutmamağa çalışır lənətlilik İblis öz məsləkdaşları, dağdıcı məfkurəsinin daşıyıcıları vasitəsilə. İnsanların bir çoxu nə fərd səviyyəsində, nə də toplum səviyyəsində özünü vücudi suallarla məşğul etməyi sevmir, adət etdiyi axına qoşularaq, heç bir həyatı təşəbbüs göstərməyə çalışmır. Məhz bunun nəticəsində insanlar yaranışlarının fəlsəfəsinə dair mövzularda özlərini unutqanlıq düşar edirlər.

Şərəfli insan

Bir var ki, insanların həyatı, işi-güc, davranışı vücudi bir mənaya yüklənir. İnsan öz islahatı, inkişafı üzərində çalışır. Allahdan qırıqlıqda isə insanın hər hansı qiymətindən, dəyərliliyindən, hər hansı kəramətindən danışmağa əsas yoxdur.

Allah Təala insanı dəyərliliyi bir varlıq olaraq xələf edib, onun zatında dəyərliliyi təminatını müəyyən edib. İnsanın mahiyyətində dəyərliliyi qabiliyyəti, potensialı qoyulmuşdur. İnsan var ki, Allah verdiyinə sahib çıxar, öz potensialını realizə edə bilər, Allahın istədiyi durumu yaşada bilər. Onun yaşayışı, davranışı, hərəkətləri, əməlləri - istər ticarəti, istər təhsili, istər ailə münasibətləri, ictimai mövqeyi - məhz buna yüklənir, onun Allahla birgə olmaq, Rəbbinin istədiyi surətdə yaşamaq məfkurəsindən irəli gəlir. Şərəfətlilik, bu insana xas xüsusiyyət olmaqla yanaşı, onun kamal istedadlarının tam açılmasına xidmət edən vəsildir.

İnsanı digər məxluqatdan fərqləndirən amil
 Əgər toxunduğumuz bu yaşayış tərzindən irəli gələrək, insan öz yaşayış tərzini tənzimləsə, bütün gücünü bu istiqamətə doğru yönəltsə, vəziyyət tam dəyişər. Bu insan kimliyini, insani necəliyini unutmaz. Böyük İslam Peyğəmbəri (s) buyurmuşdur: **"Allah yanında heç bir şey Adəm övladı kimi hörmətli deyil"**. Soruşdular:

Hacı İlqar İBRAHİMOĞLU, ibrahimoglu@gmail.com
 İlahiyyətçi-filosof, iğərişəhər Cümə məscidinin imam-camaati

"Ey Allahın Peyğəmbəri, hətta mələklər də?" Həzrət (s) buyurdu: "Mələklər, Günəş və Ay kimi məcburdurlar".

Buradan mühüm bir mövzu irəli gəlir ki, Peyğəmbərimiz (s) insanın bütün varlıqlardan üstünlüyünün, cəmi məxluqatdan alliliyinin əsas amili kimi, insanın məcbur olan varlıq olmamasını vurğulayır. İnsan icbarla yaşayan varlıq deyil. İnsan ixtiyar sahibidir, seçim sahibidir. İnsanın iradəsi var. İnsan yaxşını da seçə bilər, pisi də. İnsan haqqı da deyə bilər, batılı da. İnsan gözəliyi də yaya bilər, idbarlılığı da. Hər bir halda seçim insanın özünüdür. Mələklərdən, Aydan, Günəşdən, dağdan, dənizdən insanı ən çox fərqləndirən cəhət də məhz budur - bütün bunlar etdiklərində məcburdurlar, onların seçimi yoxdur. Günəş edə bilməz desin, mən bu gün çıxmayacağam. Ay edə bilməz işıq verməsin. Çay özbaşına hərəkət edə və ya hərəkətini dayandıra bilməz. Bunlardan hərəkətlərinə görə də sorulmaz - bunların iradədən irəli gələn hərəkətləri zətən yoxdur.

Amma insandan sorular. Onlardan fərqli olaraq, insanın hərəkətləri - onun iradəsinin məhsuludur. İnsan ixtiyar, seçim sahibidir. Və sorğu ixtiyar sahibindən irəli gəlir. Şərəfətlilik, bu insana xas xüsusiyyət olmaqla yanaşı, onun kamal istedadlarının tam açılmasına xidmət edən vəsildir.

İnsan üstündür, yoxsa mələk?

İmam Cəfər Sadiq (ə) "mələklər üstündür, yoxsa insan?" sualının cavabında buyurmuşdur: "Əmirəlmöminin Həzrət Əli (ə) demişdir: "Allah mələklərə ağıl qoyub, nəfsi istəklər qoymayıb. Heyvanlarda nəfsi istəklər qoyub, ağıl qoymayıb. Adəm övladına isə onları hər ikisini qoyub. Odur ki, ağılı nəfsi istəklərinə qalib gələn kəs, mələkdən də yaxşıdır. Nəfsi istəkləri ağıla qalib gələn kəs isə

heyvanlardan da pisdir"

O məxluq ki, onda həm ağıl, həm də nəfsi istəklər qoyulub - insandır. İnsan nəfsi istəklərin ardınca getdikdə, heyvandan da primitiv bir duruma düşür. Amma nəfsi istəklərini ağıla tabe etdirən insan, yarıdılışın zirvəsinə ucala bilər. Əgər insan ağılının ona çatdığı, məsləhət gördüyü, üstün kimi təqdim etdiyi dəyərləri qəbul etsə, nicat əhli olar. Əgər əqli tapdayıb, primitiv instinktlərin qurbanı olsa - özünü zillətə salır.

Burada kamala yönəliyin lazımlılığı irəli çıxır. İnsan nə lazımdır onu edirsə, öz yaranış fəlsəfəsinə uyğun hərəkət et-

bəyinə, tənəzzül vasitəsinə çevirir.

Hər bir şeyə baxış bu prizmadandır - insanı kamala aparıb-aparmaması baxımındandır. İslamın nəzərində hər bir elm ilahidir, əgər insanı kamal yolunun yolçuluğuna dəvət edirsə. Və hər bir şey mənfiyə çevrilə bilər, əgər insan bundan özünün və digər insanların vücudi məhvi üçün istifadə edirsə.

İnsan əgər özünü tanısa, öz yerini anlasa, məsuliyyət və vəzifəsini başa düşsə - özü ilə Allah arasında vücudi bağlanı - nı dərk edər. İnsan başa düşər ki, onu yaradan, xələf edən var, daima vücud verən var və O, bir anlıq da olsa, insanı nəzə-

əğil - nadanlığın buxovudur. Nəfs isə ən şər-xata heyvandır ki, ayağı bağlanmasa, azğınlaşar".

Nəfs özbaşına qoyulsa, hər bir şeyi dağıdır. Əql isə bu təhlükəni sovuşdurur, onun ram edən bir qüdrətdir. Rəsuli-Əkrəm (s) buyurmuşdur: **"Ağıl - Allahın insan üçün yaratdığı bir nurdur. Onu qəlbi işıqlandırıcı etdi ki, onun vasitəsilə görünənlərə görünməyənlərin fərqi ayır etsin"**.

Digər mübarək hədisdə ağıla bağlı yeni bir müstəvi açıqlanır: **tək bilmək yox, bildiyinə əməl etməyin də zəruriliyi.** Həzrət Əli (ə) buyurur: **"Ağıl odur ki, sözünü bilib danışa-**

İnsan kimdir?

rindən kənara qoysa, insan məhv olar. Bunları dərk etsə, təkamül və inkişaf yoluna qədəm qoyar

İnsanı tanımadan onun yeri bilinməz, məsuliyyəti, vəzifəsi başa düşülməz, nə etməli bilinməz. İnsanın nə etməli onun öz öhdəsinə buraxıldıqda, insan özü ilə bağlı kəşflər etmək istədikdə isə 2 norma-dan kənar hal meydana çıxır: insan ya tərkidünyalıq seçir, ya da dünyapərəstliyə üstünlük verir.

Əql - nadanlığın buxovudur

İlahi təlimlərdən kənar, özəl icad edilən nəzəriyyələrdən heç biri insanın həm maddi, həm mənəvi ehtiyaclarını ödəmir, mütləq hansısa bir tərəfə deformasiya verir. Bir qisim baxışlar insanın maddi durumuna ikrahla yanaşır, insanın bir hücrəyə çəkilib, guya mənəvi mövzularda, əslində isə doğru yoldan uzaq düşməklə, ictimai həyatdan təcrid olmaqla yekunlaşır. Digər qisim baxışlar isə insanı yalnız maddi bir varlıq olaraq qəbul edir, insanın dünyada ləzzət adına hər nə varsa, hamısından bəhrələnməyə sövq edir, insanın mənəvi mövzularla məşğul olmasını ikinci plana çəkir. İnsanın maddi təminatını ödəməsi ən əsas məqsəd kimi təsdiqlənir belə nəzəriyyələrdə.

Bir çox nəzəriyyələr də var ki, bu iki qütb arasında çarpışır, o yana-bu yana hərəkət edir, bəziləri maddiliyə, bəziləri mənəvi kateqoriyalara üstünlük verir, bunlar arasında harmoniyanın bərqərar olunmasını, dünyanın axirətin əkin yeri olaraq missiyasını açıqlamır və zətən, açıqlamaqda acizdir.

Dinimizdə belli edir ki, insanın daxilində 2 təzadlı cəhət qoyulmuşdur və bunların döyüşündə hansının tərəfini tutması insanı ya qəhrəman, ya miskin edir. Həmin qələbəni təmin edən amil isə - ağıldır. Böyük İslam Peyğəmbəri (s) buyurmuşdur: **"Həqiqətən də,**

san və dediyinə əməl edəsən".

Haqqı tapmaq

İmam Museyi-Kazımdan (ə) nəql edilən hədisdə isə əqlin əhəmiyyəti digər tərəfdən vurğulanır: **"Allahın insanlar üçün 2 hüccəti var: xarici və daxili hüccət. Xarici hüccət - Elçilər və İmlarlar, daxili hüccət isə onun ağıldır"**.

Dinimiz belli edir ki, insanın 2 yolgöstərənini, 2 hidayət edənini var. Onlar insanın özünə baxışının, insanlığın insana baxışının düzgünlüyünü təmin edir. Bundan faydalanan - doğru yolda, etinasızlıq edən isə batil yoldadır. Həzrət Əli (ə) buyurur: **"Haqq - cənnət yoludur, batil - od yolu. Və hər bir yolun üstündə dayanan və ona dəvət edən var"**.

Digər yerdə Əmirəlmöminin (s) buyurur: **"Batilə kömək edən kəs haqqa zülm edib"**.

Amma haqqın batildən ayrılması öz-özünə olan bir iş deyil. İnsan əqli rəhbər tutaraq, haqqı tapır. İmam Əlidən (ə) nəql edirlər: **"Əgər batil haqq ilə qarışmasa, o, haqq axtaranlara gizli qalmaz. Əgər haqq batil ilə qarışmasa, onun düşmənlərinin dili kəsilər"**.

Batili haqqa rəngləyərək, insanlara çətdirə qədər istəyirlər. Batilin üstünə haqqdan nələrsə çəkərək, insanlara yeritməyə çalışırlar. Allah Təala cəmi insanlara haqqı tapmaqda yardım etsin!

Allahım, bizləri əqli rəhbər tutanlardan, düzgün seçim edənlərdən, imtahan və sınaqlardan layiqincə çıxanlardan qərar ver!

Allahım, bizləri yaşayışın fəlsəfəsinə dərk edənlərdən qərar ver!

Allahım, cəmi iman əhlinin Həzrət Peyğəmbər (s) və Əhli-Beyti (ə) ilə birgə qərar ver!

Allahım, cəmi müşküllərin həllini, xəstələrin şəfa tapmasını, qəsb olunmuş torpaqların, ibadətqahların tezliklə qəsbəndə qurtulmasını, 12-ci İmam - Həzrət Mehdi Sahib əz-Zamanın (ə.f.) tezliklə zühur etməsini nəsb et! Amin!

MÜSAVAT

Son səhifə

N 157 (6771) 28 iyul 2017

Kim ki, ünsiyyəti sevir, bu xəstəlik ondan uzaq qaçır

Amerikalı alimlərin apardıqları araşdırmalara əsasən, insanlarla çox ünsiyyətdə olmaq xərcəng xəstəliyinə tutulmaq riskini azaldır. Onkoloji xəstəlikləri olan və bununla mübarizə aparan xanımlar müalicə olunduqları müddətdə çox sayda insanla ünsiyyətdə olduqları vaxt öz durumlarının sürətlə düzəldiyini hiss ediblər. Alimlər bildirirlər ki, ünsiyyətin özü də bir stressdir. Lakin bu stress insanlara elə bir səviyyədə təsir göstərir ki, onun bu təsiri müsbət mahiyyət daşımağa başlayır. Daha yüksək səviyyədə stress isə xərcəng xəstəliyinə yoluxanların sağalma şanslarını azaldır. Ohayo ştatından olan professor Metyu Dürinq vurğulayıb ki, onların siçovullar üzərində apardıqları bu təcrübə özlərinin xəstəlikləri barədə məlumat alaraq yaşayan xəstələrə tətbiq edilməlidir. Onlar bacardıqca çox ünsiyyət qurmaldırlar.

Bela cəza görülmədi

Dünyanın ən qəribə cəzaları barədə siyahıda bu cəzanın xüsusi yeri var. Belə ki, ötən ilin sentyabrında Parisdə Səudiyyə Ərəbistanı şahzadəsi rəssam və dekoratoru 4 saat boyunca onun ayaqlarından öpməyə məcbur edib. İnsident Foş küçəsində baş verib. Adı açıqlanmayan rəssam ev dekorasiyası ilə bağlı hazırladığı işdə şahzadənin yaşadığı evin fotosundan istifadə edib. Bunu gören Xəlid ibn Əbdül Əzi Əl Sudanın qızı Feysal düşünüb ki, fransız rəssam bu fotoları KİV-lərə satmağı düşünür. O, cangüdənlərinə kişinin əl və ayaqlarını bağlamağı, eləcə də iş əşyalarını yığmağı tapşırıb. Bundan sonra rəssamı 4 saat boyunca onun ayaqlarından öpməyə məcbur edib. "Siz onu öldürməli idiniz. Çünki o, ya-

samağa layiq deyildi" - şahzadə bu sözləri cangüdəninə deyib və bu barədə Fransanın Le Point portalı yazıb. Xəbərde həmçinin qeyd olunur ki, rəssam ona hücum olunması ilə

bağlı polisə müraciət edib. Ona başından zərbələr endirilib və mənəvi təzyiqlə məruz qalıb. Rəssam məhkəmə ərizəsində 20 min avro məbləğində kompensasiya tələb edib.

Kibercinayətkarlar insan ağına müdaxilə edəcək

Yaxın gələcəkdə insan beyninə implantasiya olunan elektronika adiləşə bilər. Futuroloqların proqnozuna görə, implantlar mərkəzi sinir sistemini əlavə güclə təmin edəcək və insanın düşünmə qabiliyyətini xeyli genişləndirməyə kömək edəcək. Bundan başqa, birbaşa mərkəzi sinir sistemində impulsalar göndərməklə ən müxtəlif xəstəliklərin müalicəsi mümkün olacaq.

"Google" tərəfindən təsis edilmiş yeni şirkət 2023-cü ilədək miniatur elektrik implantlar hazırlamağı qarşısına məqsəd qoyub. Üzvü elektronika artrit, diabet və astma kimi xroniki xəstəliklərin müalicəsinə imkan verəcək. Bununla belə, beyin-kompüter interfeysi beyin üçün təhlükə yarada bilər. Vaşinqton Universitetinin biorobot texnikası laboratoriyasının elektrik mühəndisi Hovard Çijekin proqnozuna görə, artıq yaxın gələcəkdə kibercinayətkarlar birbaşa insan ağına müdaxilə edəcək.

Günlər qısalanda qadınlar aqressivləşir

Indiana Universitetinin mütəxəssisləri maraqlı araşdırma edib. Araşdırma göstərib ki, qışda qadınların daha aqressiv olurlar. Buna səbəb isə günlərin qısalması göstərilir. Xamyaklar üzərində aparılan araşdırma göstərib ki, qadınlar hormonal mexanizmi onların aqressivliyini şertləndirən əsas amildir.

Kişi orqanizmində isə aqressiya başqa mexanizmlə idarə olunur. Bioloq Nikki Rendonun fikrincə, bu araşdırma gələcək tədqiqatlar üçün baza rolunu oynayacaq. Belə ki, qadın orqanizmində sutkanın qaralıq zamanında melatonin artır, sutkanın işıqlı zamanlarında isə azalır. Bu isə qadınların davranışını şertləndirir.

"Cinsi hormonlar qadın və kişilərdə aqressiya üzərində nəzarətin təmin edilməsində mühüm rol oynayır".

QOÇ - Bəzi qanqaraçılıqlar gözlənilməz də, səbr nümayiş etdirməlisiniz. Əmin olmadığınız proseslər barədə qəti fikir söyləməyin. Bir sözlə, riskə getmək, mübahisə etmək, səfərə çıxmaq olmaz.

BUĞA - Ümumi çalarlarına görə uğurlu ərfə hesab etmək olar. Qarşılıqlı münasibətlərdən tutmuş əməli fəaliyyətə qədər hər şey zövqünüzə uyğun olacaq. Ağzıdualı olun.

ƏKİZLƏR - Əsasən nahara qədər fəaliyyətlə bağlı uğurlu anlarınız çox olacaq. Bunun üçün aktivliyinizi artırmalısınız. Sonrakı saatlarda isə köhnə problemlər gündəmə gələcək.

XƏRÇƏNG - Risk etməyə məhkumsunuz. Çünki mövcud ideyalarınızı kerçəkləşdirməkdən ötrü başqa yolunuzu qalmaq. İndi güzəştə getmək yalnız zərərinizə işləyər bilər. Axşam maraqlı insanlarla görüşəcəksiniz.

ŞİR - İxtiyarınızda olan bu gözəl gündə üzərinizə düşən başlıca vəzifə ədalətli qərarlar çıxarmaqdır. Baş verən situasiyalara düzgün qiymətləndirin. Yeni qərarlar səmərə verə bilər.

QIZ - Gərgin situasiyalarla rastlaşma ehtimalınız var. Ələlxüsus da kənar təsirlər səbəblərinizi qabarda bilər. Təminatlı olun. Yeni sövdələşmələrə başlamaq istəyirsinizsə, gü-nortaya saxlayın.

TƏRƏZİ - Yeniliklər yolunuzu gözləyir. Rastlaşdığınız insanların əksəriyyəti qayğılarınıza sizə unuduracaq. Qonaq çağırırsınız, həvəslə razılaşın. Ümumiyyətlə, bu gün yola çıxmaq uğurludur.

ƏQRƏB - Ciddi işlərin həllinə həvəs göstərməyin. Əks təqdirdə, sizə mane olanlar tapılacaq. Yaxşı olar ki, əsas diqqətinizi istirahətə yönəldəsiniz. Ürəyiniz istəsə, qonaq da getmək olar.

OXATAN - Fəaliyyət zəminində uğurlarınız mümkündür. Bunun üçün ilk növbədə işgüzar sövdələşmələrinizin sayını artırmalısınız. Amma səhhətinizi də qorumaq, mübahisədən qaçmalısınız.

OĞLAQ - Daxili sıxıntılarınızın artacağı mümkündür. Bu isə ətrafınızda olan insanların etibarsızlığından doğacaq. Bir tərəfdən səhhətinizdə, digər tərəfdən münasibətlərinizdə problemlər mümkündür.

SUTÖKƏN - Kənardan kömək olmasa hər hansı nailiyyətə yetişə bilməyəcəksiniz. Ümumiyyətlə, təkbaşına heç bir iş görməməlisiniz. Bu gün yeganə uğurunuz ailə-sevgi münasibətlərində mümkündür.

BALIQLAR - Daxili sıxıntılarınızın xeyli azalacağı gözlənilir. İstənilən prosesdə ədalət prinsiplərindən bəhrələnin. İmkan verməyin ki, sizi aldatsınlar. Sevgidə qətiyyət göstərin.

Qoroskop

(28 iyul)

Səbuhi Rəhimli

Unutmayın, Tanrı ulduzlardan daha yüksəkdə durur!

Əgər bir kişi gündə 7 stəkandan artıq çay içirsə....

21-75 yaş arası kişilər üzərində araşdırma aparılıb. Gün ərzində çox çay içən kişilərdə prostat xərcənginə yaxalanmaq riski artır. Şotlandiyanın Qlazqo universitetinin alimləri 21-75 yaş arası kişilər üzərində araşdırma aparıblar.

Ekspərimentə minlərlə kişi qatılıb. Mütəxəssislər 37 il ərzində iştirakçılardan çay, qəhvə, spirtli içki və siqaret aludəçilikləri ilə bağlı anket doldurublar. Vaxtaşırı bu insanları xərcəng testindən keçiblər. Nəticələrə görə, gündə 7 fincandan çox çay içən kişilərin prostat xərcənginə yoluxma riski 50 faiz daha çox olub.

Səhifəni hazırladı: SELCAN

Təsisçi: Rauf ARİFOĞLU
Baş redaktorun birinci müavini:
Azər AYGAN

e-mail adres: yenimusavat@mail.ru

Ünvan: Bakı şəhəri,
R.Rüstəmov küçəsi
2528-cü məhəllə ev 44/d
Tel: 520 01 23 (24, 25, 26, 27, 28)

Redaktor:
Nazim SABIROĞLU

Lisensiya N: B 114
SAYI: 5.100

"Yeni Müsavat"ın kompüter mərkəzində yığılıb, səhifələnib, "Azərbaycan" nəşriyyatında çap edilib. Əlyazmalar geri qaytarılmır. Müəlliflərlə redaksiyanın mövqeyi uyğun gəlməyə bilər.